

Jesień 2024

BŁĘDOWA ZGŁOBIĘŃSKA ❖ BRATKOWICE ❖ DĄBROWA ❖ MROWLA ❖ RUDNA WIELKA ❖ ŚWILCZA ❖ TRZCIANA ❖ WOLICZKA

KWARTALNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY SAMORZĄDU GMINY ŚWILCZA I GMINNEGO
CENTRUM KULTURY SPORTU I REKREACJI W ŚWILCZY Z SIEDZIBĄ W TRZCIANIE

Trzcionka

Dożynki
gminy Świlcza
Dąbrowa 2024

nr 111

cena 6 zł

Czytaj - str. 63

(Fot. Z. Lis)

Dożynki gminy Świelcza Dąbrowa 2024

Trzcionka

Rok założenia:
17.01.1997

WYDAWCA: Samorząd Gminy Świlcza i Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcianiu.

ISSN 1506-1086

REDAGUJE KOLEGIUM w składzie:
Zofia Dziedzic, Władysław Kwoczyński,
Zbigniew Lis, Artur Szary.
ADRES REDAKCJI: 36-071 Trzciana 353c
– Gminne Centrum Kultury w Świlczy
z siedzibą w Trzcianiu,
tel. 17 85 14 438, www.swilcza.com.pl,
e-mail: gcksir1212@gmail.com.

NAKLAD: 500 egz. Nr ident. 690473296.
Pismo zarejestrowano
w Sądzie Wojewódzkim w Rzeszowie,
Sygn. Akt. I Ns Rej. Pr. 18/97.
OPRAC. GRAFICZNE: Dorota Wadiak.
DRUK: Nasza Drukarnia
Justyna Adamiec, tel. 506 792 965.

Za treść poszczególnych artykułów
opowiadają autorzy. Nie przyjmujemy
przedruków z książek, gazet czy Inter-
netu. Nie zwracamy materiałów nie za-
mówionych i zastrzegamy sobie prawo se-
gregacji nadsyłanych materiałów, dokony-
wania skrótów i poprawek. Nie płacimy
wierszówki.

Do druku oddano: 17.09.2024 r.

Czytelnicy, Sympatycy i Korespondenci „Trzcionki”!

Redakcja „Trzcionki” uprzejmie
prosi o nadsyłanie wspomnień, refleksji,
własnych przemyśleń, artykułów
problemowych do każdego kolejnego
numeru na miesiąc przed upływem
kolejnego kwartału, **do nr 112 – do
1 GRUDNIA 2024 r.**

Po upływie tego terminu mate-
riałów nie przyjmujemy!

Redakcja przypomina o właści-
wym wykorzystywaniu danych osobo-
wych wg przepisów RODO (Rozporząd-
zenie Parlamentu Europejskiego
i Rady Unii Europejskiej 2016/679
z dn. 27 kwietnia 2016 r.).

Zofia Dziedzic

TYTUŁEM WSTĘPU	4	Narodowe czytanie 2024 r.	47
Już po wakacjach	4	Dotacja w ramach programu „EtnoPolska”	48
WIADOMOŚCI SAMORZĄDOWE	4	„Gdy będziesz kiedyś opowiadał dzieciom...” – 80. rocznica Akcji „Burza”	49
Urząd Gminy informuje, czyli garść wiadomości z działalności samorządu	4	Pod włoskim niebem... ..	51
Wybory sołtysów i Rad Sołeckich w 2024 r.	8	Nagroda „Znak Kultury” dla Grupy Obrzędowej im. Marii i Józefa Dziedziców	54
Nowoczesna edukacja w Gminie Świlcza	9	Zaproszenie	54
Najważniejsze informacje o edu- kacji i oświacie w roku 2024	10	Sobótka – to stare ludowe święto ...	55
„Zachowanie tradycji w świlczańskiej wsi”	13	Region żywiecki motywem przewodnym tegorocznego PARK-u	57
Turniej Sołectw Gminy Świlcza ...	14	„Festiwalowy Wehikuł Czasu” – niezwykle koncert muzyczny ...	58
EDUKACJA NAJCENNIJSZYM SKARBEM	15	Z muzyką, śpiewem i tradycją górali żywieckich	59
Zakończenie roku szkolnego 2023/24, 21 VI 2024 r. – uroczystość gminna	15	Letnie kino 2024 r.	62
Półkolonia letnia 2024 r.	19	Świętowali ludzie rolniczego trudu!	63
Witaj nowy szkolny roku 2024/25	20	Prezentacja sołectw Gminy Świlcza	66
Jak pielęgnować relacje Nauczycieli z Rodzicami/ Opiekunami uczniów?	23	HISTORIA JEST NAUCZYCIELKĄ ŻYCIA ...	70
Warto wiedzieć, że... ..	25	80. rocznica Akcji „Burza”	70
Wakacje w Gminnej Bibliotece Publicznej w Świlczy z/s w Trzcianiu	27	Powstanie Warszawskie – 80 lat temu (1944-2024)	72
Uczniowie Szkoły Podstawowej w Rudnej Wielkiej beneficjentami programu ERASMUS+	31	ŚRODOWISKO – SPORT – REKREACJA	73
Szymon Szydełko najzdolniejszym uczniem powiatu rzeszowskiego	32	Polacy na Igrzyskach Olimpijskich w Paryżu	73
W KRĘGU WIARY I TRADYCJI	33	Gminne Zawody Sportowo- Pożarnicze 2024 r.	77
Z Przemysła na Jasną Górę	33	Zakłete w lesie piękno... ..	78
Wszystkie drogi prowadzą na Jasną Górę	35	My i przyroda... ..	78
Odpust parafialny	38	Puchar Wójta Gminy Świlcza w piłce nożnej 2024	81
Moja posługa misyjna w Ukrainie ..	39	XVI Zawody Drwali w Bratkowicach	83
Misje święte w parafii	42	Wspomnienie upalnego lata	84
Parafialne dziękczynienie za zebrane z pól plony	44	Gra o koszulkę Lidera w 3. Ama- torskim Turnieju Piłki Nożnej	86
RAZEM DLA KULTURY	46	ROZMAITOŚCI	
Inicjatywy kulturalne GCKSiR dla mieszkańców i sympatyków Gminy Świlcza	46	Zastrzeż PESEL	88
		Upały... ..	88
		Zasady bezpieczeństwa na wypadek sytuacji niespodziewanych	89
		Czy przysłowia są mądrością narodów?	89
		Wojna w Ukrainie	90
		Ciekawostki	90

Już po wakacjach

Choć aura nas nie rozpieszczała, upały, susze, burze, gradobicia, mniej wyjazdów w tym zagranicznych, niepokojna Europa i cały świat, ale i letnia Olimpiada w Paryżu, Ukraina i Rosja – ufajmy jednak, że nastaną tylko lepsze czasy.

Oddajemy w Czytelników ręce kolejny, 111 numer „Trzcionki”, zawsze z tą samą troską, by materiał w nim zawarty, był różnorodny, ciekawy, poszerzał horyzonty, przypominał o korzeniach, o mniej lub bardziej znanych osobowościach, często o ludziach zapomnianych, a niezmiernie ważnych dla historii naszej małej ojczyzny, a także historii naszego regionu.

Nie zapominamy o niecodziennych wydarzeniach politycznych (wybory samorządowe), społecznych i kulturalnych gminy Świlcza, które miały miejsce między wydaniem numeru 110 a 111 „Trzcionki”. Z pewnością było to zakończenie roku szkolnego, święto strażaków, sportowców po udanym sezonie piłkarskim, różne uroczystości rocznicowe, jak też wydarzenia samorządowe (podpisanie dokumentów zmierzających do poprawy warunków życia mieszkańców gminy) i wrześniowe wybory sołtysów poszczególnych sołectw.

Dla pracowników i twórców w Gminie – to kilka także bogatych – o poważnym wydźwięku, a nie tylko o charakterze rozrywkowym imprez z zakresu kultury – rocznic, obrzędowości i tradycji.

Ten numer „Trzcionki” zawiera kilka materiałów wspomnieniowych o ludziach, którzy odeszli, a odegrali ważną

rolę i zapisali się we wdzięcznej pamięci nie tylko naszej małej ojczyzny. Czy pamiętamy, że mija właśnie 25 lat od śmierci, nagłej i niespodziewanej mgr Stanisława Dziedzica – założyciela i red. naczelnego prowadzącego „Trzcionkę”?

Gratulacje i podziękowania należą się wszystkim osobom współpracującym przez dekady przy tworzeniu kwartalnika. Prasa lokalna wyzwoliła w obywatelach potrzebę samoorganizacji, inicjatywę, radość życia i działania na rzecz lokalnej społeczności, chęć do podejmowania kolejnych wyzwań oraz przyczyniła się do zdynamizowania działalności stowarzyszeń i fundacji oraz zachęcenia obywateli do działania w nich.

Pozwoliła uwierzyć mieszkańcom sołectw gminy w swoje siły i możliwości oraz stała się powiernikiem problemów i spraw nurtujących mieszkańców. Pokazywała również światłość umysłów osób kładących podwaliny tej inicjatywie, która jest przykładem wybitnej działalności społecznej. Zazdroszczą nam inni i niedowierzają.

Z gminnych aktualności, najważniejsze były zmiany personalne w zarządzaniu gminą, będą zmiany w systemie oświaty i edukacji. Czy władający polską oświatą są kompetentnymi osobami, by decydować o poziomie i treściach nauki polskich dzieci? – można by zapytać.

Jak zwykle, tak i w tym numerze, jest wiele fotografii, między innymi za sprawą dużej ilości ważnych wydarzeń we wszystkich sołectwach gminy.

Czytelnikom życzymy zatem miłej lektury oraz własnych rzetelnych ocen artykułów i jasnego opowiedzenia, czy potrzebne są nam czasopisma lokalne, a także przesłania nam ankiet czytelniczych.

Redakcja

Monika Piątek

Urząd Gminy informuje, czyli garść wiadomości z działalności samorządu

- **Trwa przebudowa drogi gminnej nr 137113R** w Mrowli w ramach zadania pn.: „Rozbudowa drogi gminnej nr 137113R w km 0+000 – km 0+215 wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną oraz przebudową sieci w miejscowości Mrowla”, której długość do rozbudowy to 215 mb a szerokość 4 mb. Zakres obejmuje przebudowę skrzyżowania z drogą gminną nr 137115R, budowę zjazdów indywidualnych, wykonanie urządzeń wodnych, przebudowę kolidujących sieci uzbrojenia terenu tj. energetycznej oraz wodociągowej, wykonanie oznakowania pionowego i poziomego oraz montaż urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego. War-

Przebudowa drogi w Mrowli.

tość inwestycji wynosi 686 339,23 zł z czego dotacja z Rządowego Funduszu Dróg Samorządowych to 480 437,00 zł.

Planowany termin wykonania zadania – wrzesień 2024 r.

• **Zakończono realizację zadania pn. „Remont drogi gminnej nr 108764R** od km 0+042 do km 1+460 w miejscowości Rudna Wielka”. Remont drogi polegał na przebudowie drogi o długości 1 418 mb, wykonanie nowych warstw asfaltowych – warstwy profilującej oraz warstwy ścieralnej, częściowe przebudowanie istniejącego chodnika, regulacja wysokościowa nawierzchni chodnika oraz odcinkowe wzmocnienie poboczy. Inwestycję wykonała Firma Usługowo-Handlowo-Produkcyjna Leszek Kochanowicz z Zielonki. Koszt inwestycji to ponad 1 mln zł z czego 513 tys. zł pochodzi z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.

• **Podpisanie umowy na realizację zadania: „Zachowanie tradycji w świlczańskiej wsi”**. W dniu 26.06.2024 r. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego Wójt Gminy Świlcza Dawid Homa oraz Wicemarszałek Karol Ożóg i Wicemarszałek Piotr Plich podpisali umowę na realizację zadania pn.: „Zachowanie tradycji w świlczańskiej wsi” w ramach Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2021 – 2025. Jednym z prelegentów tego wydarzenia był Wójt Gminy Świlcza Dawid Homa.

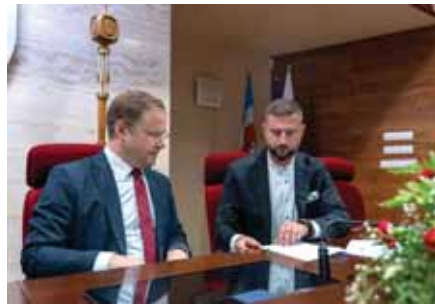
W ramach projektu planowane są następujące zadania:

- warsztaty z tworzenia biżuterii karpackiej;
- warsztaty szkoleniowe z pierwszej pomocy przedmedycznej;
- zakup defibrylatorów AED zewnętrznych;
- poprawa zagospodarowania terenu Grobowca Rodziny Dąbskich na cmentarzu parafialnym w Świlczy;
- wykonanie muralu – ma na celu nawiązania do lokalnej historii i tradycji miejscowości Świlcza.

W realizację zadania będzie zaangażowany partner: Towarzystwo Przyjaciół Świlczy. Działania przeprowadzone w ramach projektu wpłyną na rozwój miejscowości, nastąpi ożywienie kulturalne oraz aktywizacja lokalnej społeczności. Podejmowane dzia-

łania wpłyną na poprawę wizerunku i pozytywne postrzeganie miejscowości Świlcza. Na ten cel gmina otrzymała dofinansowanie w wysokości 20 tys. zł.

• **Umowa partnerska w sprawie programu LIFE** została podpisana w dniu 3.07.2024 r. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego. Wójt Gminy Świlcza Dawid Homa podpisał umowę partnerską na realizację przedsięwzięcia pn. „Skuteczne wdrożenie programu ochrony powietrza dla Województwa Podkarpackiego z uwzględnieniem problemu ubóstwa energetycznego: „Podkarpackie – żyj i oddychaj” (LIFE Podkarpackie)”, współfinansowanego ze środków instrumentu finansowego LIFE w ramach środków Unii Europejskiej oraz środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Podpisanie porozumienia – Urząd Marszałkowski (Fot. Anna Magda, Biuro prasowe UMWP).

Gmina Świlcza jest jedną z 61 gmin w regionie, które są partnerami projektu wraz z innymi jednostkami. Głównym celem projektu LIFE jest efektywne wdrożenie Programu ochrony powietrza dla województwa podkarpackiego, z uwzględnieniem problemu ubóstwa energetycznego.

Jak zakłada program, już w tym roku w każdej z 61 gmin mają rozpocząć pracę gminni doradcy ds. powietrza i energii, którzy będą wspierać mieszkańców. Mają pomagać w wyborze ekologicznego źródła ciepła, doradzać, w jaki sposób uzyskać dofinansowanie do wymiany pieca oraz z jakiej oferty i rozwiązania skorzystać.

• **„Modernizacja infrastruktury drogowej na terenie Gminy Świlcza”**. W dniu 12.07.2024 r. w Urzędzie Gminy w Świlczy Wójt Dawid Homa podpisał umowę na realizację projektu

współfinansowanego z Programu Rządowego Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych pn.: „Modernizacja infrastruktury drogowej na terenie Gminy Świlcza”. Wykonawcą zadania wyłonionym w postępowaniu przetargowym została firma MATBUD Sp. z o.o. z Rzeszowa.

Podpisanie umowy z firmą MATBUD.

W ramach projektu Gmina planuje zmodernizowanie i utworzenie spójnego szlaku komunikacyjnego dróg Świlcza – Mrowla o długości ok. 1 km polegającego na realizacji zadania pn. „Rozbudowa i przebudowa dróg gminnych nr 108760R oraz nr 137100R w miejscowości Mrowla” tj. od skrzyżowania z drogą powiatową relacji Mrowla – Bratkowice do pętli autobusowej na Otoce.

Zakres zadania przewiduje wykonanie następujących robót:

- poszerzenia jezdni do szerokości 5,0 m z nową nawierzchnią asfaltową,
- chodnika dla pieszych o szerokości min. 1,8 m,
- systemu kanalizacji deszczowej,
- zjazdów do sąsiadujących nieruchomości,
- przepustów drogowych,
- oznakowania pionowego oraz montaż urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego tj. drogowych barier ochronnych itp.;
- przebudowę: przepustów drogowych na istniejących ciekach wod-

nych oraz profilowanie istniejącego rowu przydrożnego,

- pętli autobusowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

Inwestycja jest realizowana w trybie „zaprojektuj i wybuduj”. Wartość umowy wynosi: 3 560 000,00 zł. Termin wykonania zadania to IV kw. 2025r.

• Rządowy program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2022-2024 „Bezpieczna droga do szkoły”.

Całkowita wartość zadania to **161 246,00 zł** w tym dotacja z budżetu państwa – **100 000,00 zł** natomiast środki własne gminy – **61 246,00 zł**.

W ramach przedmiotowego projektu, w celu zwiększenia bezpieczeństwa dzieci na drogach gminnych, zostaną przebudowane 3 przejścia dla pieszych, zlokalizowane w rejonie szkół w Świlczy, Mrowli i Rudnej Wielkiej.

Zakres zaplanowanych prac obejmuje: zastosowanie czerwonych linii wibracyjnych przed przejściem dla pieszych, wykonanie białych pasów na czerwonym tle, wykonane z masy chemoutwardzalnej do oznakowań grubowarstwowych, oznakowanie pionowe w postaci aktywnych znaków drogowych z czujnikiem obecności pieszego w obrębie przejścia z zasilaniem solarnym.

Dzięki efektywnemu wykorzystaniu nowych możliwości technicznych i zastosowaniu nowych technologii w oznakowaniu poziomym przejść dla pieszych oraz oznakowań pionowych w postaci aktywnych znaków drogowych D-6, znacznie poprawi się widoczność przejść, co przyczyni się do wzrostu świadomości w zakresie bezpiecznego przejścia.

Ponadto zostaną wdrożone działania edukacyjno-profilaktyczne z zakresu bezpiecznego poruszania się na przejściach dla pieszych obejmujące:

- lekcje pokazowe dla klas od 1 do 3, przeprowadzone z udziałem Policji w Szkołach Podstawowych, zaangażowanych w realizację projektu,
- spotkanie informacyjne dla grup przedszkolnych, przeprowadzone przez Straż Gminną w Przedszkolach, zaangażowanych w realizację projektu.

Organizacja spotkań i prelekcji dla dzieci i przedszkolaków na temat bezpieczeństwa w miejscach publicznych z Policją i Strażą Gminną zaowocują odpowiedzialną postawą w zakresie poruszania się po drogach i poruszania się po przejściach dla pieszych. Dzieci nauczą się jak bezpiecznie przechodzić przez ulicę oraz jak nie stwarzać zagrożenia na drodze poprzez nieprzemysłane zachowania. Ponadto wzrośnie poczucie bezpieczeństwa wśród dzieci, młodzieży, a także innych uczestników ruchu drogowego.

Realizacja projektu przyczyni się do stworzenia bezpiecznych warunków

i poprawy bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych, zmniejszenia ilości zdarzeń drogowych w obrębie przejść oraz wzrostu świadomości wśród dzieci i młodzieży dotyczącej bezpiecznego korzystania z przejść dla pieszych

• Powstaje czwarty żłobek w gminie Świlcza. Obecnie trwają prace budowlano-remontowe, aby Gminny Żłobek w Świlczy mógł przyjąć 40 dzieci. Koszt inwestycji to prawie 3,5 mln zł. Gmina otrzymała na to zadanie 94% dofinansowania z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych oraz z Programu rozwoju

Prace budowlane – Żłobek Świlcza.

instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Aktywny Maluch 2022-2029” współfinansowanego z Krajowego Planu na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności.

Zakres rzeczowy inwestycji obejmuje przebudowę i zmianę sposobu użytkowania budynku byłej plebani w Świlczy z przeznaczeniem na Żłobek wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, zagospodarowaniem terenu oraz zakupem niezbędnego wyposażenia.

Planowany termin zakończenia prac to IV kwartał 2025r.

• **Modernizacja placów zabaw i siłowni dla dzieci.** Gmina Świlcza sukcesywnie doposaża i modernizuje place zabaw oraz siłownie zewnętrzne na terenie gminy w miarę możliwości finansowych na dany rok. Od kilku tygodni gminne place zabaw poddawane były gruntownym naprawom i konserwacji. Pracami remontowymi objęto m.in. plac zabaw: w Błędowie Zgłobieńskiej przy Niepublicznej Szkole, w Dąbrowie przy stadionie, w Świlczy – Kamyszyn, w Woliczce. Koszt wykonanych prac to 73 020,50 zł.

• **Informacja dotycząca Planu Ogólnego Gminy Świlcza.** Plan ogólny to dokument planistyczny obejmujący obszar całej gminy. Jest to akt prawa miejscowego, który będzie stanowił podstawę do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy.

Główne cele reformy planowania przestrzennego to:

- ułatwienie gminom prowadzenia racjonalnej polityki przestrzennej,
- inwestowania przy jednoczesnej ochronie cennych terenów,
- zintegrowany plan inwestycyjny,
- cyfryzacja i dostępność dokumentów planistycznych,
- powiązanie planowania przestrzennego i społeczno-gospodarczego

27 maja 2024 r. Rada Gminy Świlcza podjęła Uchwałę nr II/10/2024 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu Ogólnego Gminy Świlcza. Wnioski do Planu Ogólnego można składać na urzędowym druku formularza, który został udostępniony w Urzędzie Gminy Świlcza oraz na stronie internetowej. Etap składania

wniosek do Planu Ogólnego trwa do 10 września 2024 r.

• **Dotacja celowa dla Szkoły Podstawowej w Świlczy na działania edukacyjne.** Minister Finansów, jako dysponent Funduszu Edukacji Finansowej, podjął decyzję o przyznaniu dotacji celowych oraz ustaleniu ich wysokości w ramach Programu „Lekcje o finansach” – edycja 2024.

W tegorocznej edycji Programu złożono 1465 wniosków. Spośród nich wniosek gminy Świlcza obejmujący Szkołę Podstawową w Świlczy zajął 321 miejsce. Przyznana kwota dotacji to 9 300,00 zł. Wniosek SP w Świlczy zakłada realizację zajęć lekcyjnych o tematyce finansowej oraz wycieczkę edukacyjną obejmującą w swoim programie instytucję publiczną, która swoim działaniem obejmuje obszar finansów.

• **W dniu 16.07.2024 r. miało miejsce pierwsze spotkanie Zespołu Roboczego dot. planowanej inwestycji pn. „Utworzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w gminie Świlcza wraz z tworzącą infrastrukturą”.** Zadaniem zespołu jest wypracowanie koncepcji PSZOK oraz złożenie wniosku o dofinansowanie w IV kw. 2024 r. ramach Programu Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027.

• 24 lipca 2024 r. z inicjatywy Adama Dziedzica – Posła na Sejm RP i byłego Wójta Gminy Świlczy odbyło się

Spotkanie z wiceminister kultury Bożeną Żelazowską, 24 lipca 2024 r., Warszawa.

spotkanie Wójta Gminy Świlcza Dawida Homy oraz Zastępcy Wójta Seweryna Kornaka z Wiceminister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bożeną Żelazowską w sprawie **pozyskania środków finansowych na rewitalizację zespołu parkowo-dworzkiego w Rudnej Wielkiej**. Omówione zostały programy i środki z jakich może skorzystać samorząd Gminy w przypadku, gdyby został właścicielem tego zabytku.

• **Zmiany we władzach stowarzyszeń po wyborach samorządowych 2024 r.** Gmina Świlcza należy do 4 organizacji działających na terenie Powiatu Rzeszowskiego – Związku Gmin „Podkarpacka Komunikacja Samorządowa”, PKS w Rzeszowie S.A. Stowarzyszenia Samorządów Terytorialnych „Aglomeracja Rzeszowska”, Stowarzyszenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego i Lokalnej Grupy Działania „Trygon – Rozwój i Innowacja”. Po wyborach samorządowych i zaprzysiężeniu nowych władarzy gmin także w strukturach stowarzyszeń nastąpiły zmiany na szczeblu zarządczym. Gmina Świlcza w każdej organizacji ma swoich przedstawicieli.

W Związku Gmin Podkarpacka Komunikacja Samochodowa z ramienia gminy delegatami są: p. Dawid Homa Wójt Gminy oraz p. Agata Motyka-Mamczura, która została wybrana Przewodniczącą Związku. Przedstawicielami Gminy Świlcza w Stowarzyszeniu Samorządów Terytorialnych „Aglomeracja Rzeszowska” oraz Rzeszowskim Obszarze Funkcjonalnym są: p. Dawid Homa i p. Joanna Wdowik-Mika – Przewodnicząca Rady Gminy. W strukturach Aglomeracji Wójt Homa został wybrany członkiem zarządu, natomiast w Rzeszowskim Obszarze Funkcjonalnym członkiem komisji rewizyjnej. 23 maja 2024 r. na Walnym Zebraniu Członków Lokalnej Grupy Działania „Trygon – Rozwój i Innowacja” Dawid Homa został wybrany Przewodniczącym Rady Stowarzyszenia.

Członkostwo Gminy w wyżej wymienionych stowarzyszeniach, które mają na celu stworzenie warunków do rozwoju, integracji społeczno-gospodarczej jest szansą dla naszego regionu na rozwój, pozyskanie funduszy oraz szeroko rozumianą współpracę społeczno-gospodarczą.

Wybory sołtysów i Rad Sołeckich w 2024 r.

Wybory przeprowadzono zgodnie z przepisami uchwały Nr LXV/527/2023 Rady Gminy Świlcza z dnia 29 maja 2023 r. w sprawie ustalenia statutów sołectw Gminy Świlcza (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego z dnia 16 czerwca 2023 r., poz. 3147), zarządzeń Nr 111/2024 Wójta Gminy Świlcza z dnia 17 czerwca 2024 r. w sprawie zarządzenia wyborów sołtysów oraz członków rad sołeckich w Gminie Świlcza, Zarządzenie Nr 140/2024 Wójta Gminy Świlcza z dnia 19 lipca 2024 r. w sprawie przedłużenia terminu zgłaszania kandydatów na Sołtysa i Członków Rad Sołeckich w sołectwach Błędowa Zgłobieńska i Dąbrowa Gminy Świlcza w wyborach zarządzonych na dzień 1 września 2024 r., Zarządzenie Nr 149/2024 Wójta Gminy Świlcza z dnia 9 sierpnia 2024 r. w sprawie zmiany Zarządzenia Nr 111/2024 Wójta Gminy Świlcza z dnia 17 czerwca 2024 r. w sprawie zarządzenia wyborów sołtysów oraz członków rad sołeckich w Gminie Świlcza Zarządzenie Nr 156/2024 Wójta Gminy Świlcza z dnia 26 sierpnia 2024 r. w sprawie zmiany Zarządzenia Nr 147/2024 Wójta Gminy Świlcza z dnia 7 sierpnia 2024 r. powołania obwodowych komisji wyborczych

do przeprowadzenia wyborów sołtysów oraz członków rad sołeckich, które odbędą się 1 września 2024 r. oraz regulaminu pracy tych komisji.

Wybory przeprowadzono w następujących sołectwach Gminy Świlcza: Bratkowice, Mrowla, Rudna Wielka, Świlcza, Trzciana i Woliczka.

Wybierano łącznie 6 sołtysów oraz 6 siedmioosobowych Rad Sołeckich. Głosowanie przeprowadzono w 6 obwodach głosowania (sołectwach) w dniu 1 września 2024 r. W wyborach w sołectwach: Bratkowice, Mrowla, Rudna Wielka, Trzciana i Woliczka zarejestrowano po jednym kandydacie na Sołtysa, a w sołectwie Świlcza dwóch kandydatów. W czterech sołectwach, tj. Bratkowice, Rudna Wielka, Woliczka, Trzciana liczba kandydatów na członków Rad Sołeckich wyniosła siedmiu, w dwóch sołectwach Mrowla i Świlcza liczba kandydatów na członków Rad Sołeckich wyniosła dwunastu.

Na sołtysów zostali wybrani: Ryszard Franczyk w Bratkowicach, Piotr Pokrywa w Mrowli, Tomasz

Salach w Rudnej Wielkiej, Kazimierz Łagowski w Trzcianie, Katarzyna Długosz w Świlczy i Jakub Rykała w Woliczce.

Członkowie Rad Sołeckich:

Bratkowice: BEDNARZ Tadeusz – 132, BUŁATEK Krzysztof Piotr – 113, HOMA Małgorzata Katarzyna – 123, PIĄTEK Monika Anna – 110, RUSIN-PRZYWARA Olga Regina – 104, WIECH Mirosław Bronisław – 95, WOJTON Piotr Paweł – 133

Mrowla: BIENKOWSKA Krystyna Anna – 101, FŁYS Magdalena Renata – 103, KOZUBAL Henryk – 119, KRZYŚKO Grzegorz – 103, LEWICKI Antoni Witold – 90, TRZECIAK Agata Władysława – 101, WILGA Łukasz – 96

Rudna Wielka: FIXA Maciej Tadeusz – 69, JOP Łukasz, Mariusz – 44, KUBICZ Grzegorz – 59, MYTYCH Agata, Teresa – 71, SALACH Tomasz – 66, WĘGRZYNOWICZ Wojciech – 43, ZAJCHOWSKI Jan, Adolf – 33

Świlcza: GŁUSZCZYK Rafał Kamil – 202, JANOWSKI Miłosz Maksymilian – 198, KAPUSTA Grzegorz Krzysztof – 164, KOKOSZKA Ewelina Bożena – 164, RAGAN Jerzy Władysław – 190, RZESZUTEK Piotr – 193, STYKA Sylwester Stanisław – 137

Trzciana: CZACHOR Zygmunt – 39, CZECH Jan – 73, KIDACKI Marcin – 45, KOZUBAL Jerzy Marcin – 40, KOZUBAL Sławomir Bernard – 72, LIS Zbigniew – 66, PIETRZAK Grzegorz Ignacy – 50

Woliczka: KUŹNIAR Sławomir – 70, LECH Anna – 81, PELC Bartosz Piotr – 77, RUSIN Karolina Wiktoria – 59, STACHURSKA Sylwia – 62, SZCZĘCH Tomasz Piotr – 63, SZWAGIEL Wojciech Artur – 72

Wybory odbyły się w 6 sołectwach. W dwóch pozostałych nie było zgłoszeń kandydatów. Wybory odbędą się w kolejnym terminie.

Nowoczesna edukacja w Gminie Świlcza

Projekt „Nowoczesna edukacja w Gminie Świlcza” realizowany jest w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027, Priorytet 7 FEPK.07 „Kapitał ludzki gotowy do zmian”, Działanie FEPK.07.12 „Szkolnictwo ogólne”

Działania w projekcie

Projekt obejmuje kompleksowe programy rozwojowe dla 7 szkół podstawowych z terenu gminy Świlcza w tym:

- ♦ **realizacja zajęć dla uczniów** w celu podniesienia kompetencji podstawowych matematycznych, przedmiotów przyrodniczych, językowych, cyfrowych realizowane w sposób ciągły przez 2 lata szkolne 2024/2025 – 2025/2026 w tym:
 - wyrównawcze ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
 - zajęcia rozwijające talenty i zainteresowania
 - zajęcia specjalistyczne mające na celu stymulowanie rozwoju poznawczego, społeczno-emocjonalnego dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz warsztaty dla rodziców
 - projekty edukacyjne dla uczniów przyczyniające się do rozwoju kompetencji społeczno-emocjonalnych, zawodowych i przekrojowych oparte o pozaszkolne zainteresowania uczniów,
 - organizacja wyjazdów edukacyjnych
- ♦ **warsztaty dla uczniów w tym:**
 - ekologiczne – warsztaty z Zielonej transformacji,
 - rozwijające kompetencje cyfrowe-bezpieczeństwo w sieci
- ♦ **doskonalenie kompetencji nauczycieli w tym** szkolenia i studia podyplomowe dla nauczycieli
- ♦ **doposażenie szkół:**
 - w sprzęt informatyczny

- w pomoce dydaktyczne: przyrodniczo-ekologicznej, informatycznej, językowej, specjalistycznej, matematycznej, chemicznofizycznej, logopedycznej, pedagogicznej i psychologicznej

Projekt realizowany jest w partnerstwie. Partner projektu został wyłoniony zgodnie z art. 39 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 oraz zgodnie z pkt. 2.7 Regulaminu konkursu. Wybór partnera został dokonany przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu partnerskiego.

Grupa docelowa

Projekt jest skierowany do:

- uczniów z terenu gminy Świlcza,
- nauczycieli,
- rodziców i opiekunów prawnych dzieci i młodzieży.

Cel projektu

Celem projektu jest podniesienie kompetencji kluczowych, społecznych i społeczno-emocjonalnych uczniów z 7 Szkół Podstawowych dla których organem prowadzącym jest Gmina Świlcza: SP w Rudnej Wielkiej, SP NR 2 w Bartkowicach, SP w Trzcionie, SP w Świlczy, SP NR 1 w Bartkowicach; SP NR 1 w Mrowli; SP w Dąbrowie w oparciu o realizację kompleksowego programu rozwojowego, ukierunkowanego na podniesienie jakości edukacji poprzez zapewnienie wysokiej jakości kształcenia, równego dostępu do wysokiej jakości zajęć dodatkowych uwzględniających indywidualne potrzeby rozwojowe, edukacyjne i możliwości psychofizyczne uczniów zidentyfikowane na podstawie indywidualnych diagnoz potrzeb szkół, zatwierdzonych przez organ prowadzący oraz podniesione kompetencji dydaktycznych i wychowawczych na-

uczycieli i rodziców/opiekunów prawnych do 31.08.2026 roku.

Cele szczegółowe

- wyrównanie szans edukacyjnych uczniów poprzez udział w zajęciach wyrównawczych: matematycznych, z przedmiotów przyrodniczych, z języka angielskiego, informatycznych,
- rozwinięcie kompetencji matematycznych, z przedmiotów przyrodniczych, z języka angielskiego, informatycznych poprzez udział w zajęciach doskonalających,
- podniesione kompetencji społecznych i społeczno-emocjonalnych przez udział w projektach edukacyjnych i warsztatach opartych o pozaszkolne zainteresowania uczniów,
- zmniejszenie deficytu poznawczo-rozwojowego uczniów poprzez udział w zajęciach specjalistycznych stymulujących rozwój uczniów,
- podwyższenie kompetencji cyfrowych uczniów poprzez udział w warsztatach bezpieczeństwa w sieci,
- podniesienie kompetencji/kwalifikacji dydaktyczno-wychowawczych nauczycieli w pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych i wykorzystywaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych w szkole,
- podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców w zakresie wspierania dziecka w sytuacjach kryzysowych np. zagrożeń w sieci.

Całkowita wartość projektu:

2 080 695,02 PLN (stan według decyzji o dofinansowaniu projektu nr FEPK.07.12-IP01-004/23)

* **Wysokość wkładu z Funduszy Europejskich:**

1 822 995,02 PLN

#FunduszeEuropejskie

(źródło: www.swilcza.com.pl)

Najważniejsze informacje o edukacji i oświacie w roku 2024

Sieć szkół i przedszkoli prowadzonych przez Gminę Świlcza (jst) przedstawia się następująco:

- Zespół Szkół w Trzcianie (Szkoła Podstawowa i Przedszkole w Trzcianie);
- Zespół Szkół w Dąbrowie (Szkoła Podstawowa im. Konstytucji 3 Maja i Przedszkole);
- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bratkowicach;
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II w Bratkowicach;
- Szkoła Podstawowa im. Stanisława Dąbskiego w Rudnej Wielkiej;
- Szkoła Podstawowa im. św. Jana Kantego w Świlczy;
- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Marii Konopnickiej w Mrowli;
- Przedszkole im. Jana Pawła II w Bratkowicach;
- Przedszkole w Świlczy.

Są to jednostki, które są ujęte w Systemie Informacji Oświatowej Gminy Świlcza (SIO) Gminy Świlcza.

Ponadto na terenie gminy prowadzone są placówki przez inne podmioty niż jst, dla których organem rejestrującym jest Gmina Świlcza:

- Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Żołnierzy Armii Krajowej w Bratkowicach;
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Błędowej Zgłobieńskiej;
- Przedszkole „Kolorowy Świat Maluszka” w Błędowej Zgłobieńskiej;
- Niepubliczne Przedszkole „Bajkowy Zakątek” w Świlczy;
- WR SCHOOL Szkoła językowo-sportowa w Świlczy oraz szkoły, których organem prowadzącym jest Starostwo Powiatowe w Rzeszowie;
- Zespół Szkół Techniczno-Weterynaryjnych im. Bohaterów Westerplatte w Trzcianie;

ryjnych im. Bohaterów Westerplatte w Trzcianie;

- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Kornela Makuszyńskiego w Mrowli.

Na terenie gminy działają także trzy gminne żłobki:

- Żłobek Gminny w Trzcianie – poza SIO,
- Żłobek Gminny w Bratkowicach – poza SIO,
- Żłobek Gminny w Mrowli – poza SIO.

Łącznie od 1 września br. zapewniono w nich opiekę 110 dzieciom.

W jednostkach prowadzonych przez Gminę Świlcza 1 września 2024, wg aneksów arkuszy organizacyjnych na rok szkolny 2024/2025 jest 1849 uczniów oraz wychowanków, w 92 oddziałach klas I-VIII oraz wychowania przedszkolnego. Szczegółowe dane przedstawia tabela nr 1.

Tabela 1. Liczba uczniów i oddziałów w szkołach podstawowych i przedszkolach w roku szkolnym 2024/2025 – dane z aneksów arkuszy organizacyjnych na 1 września 2024 r.

Nazwa szkoły / placówki	Liczba uczniów/ wychowanków ogółem	Liczba uczniów w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych	Liczba oddziałów ogółem	Liczba oddziałów klasy I-VIII – szkoły podstawowe	Liczba oddziałów – wychowanie przedszkolne
Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Jana Pawła II w Bratkowicach	110	20	9	8	1
Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Marii Konopnickiej w Mrowli	196	69	11	8	3
Przedszkole im. Jana Pawła II w Bratkowicach	135	135	6	0	6
Przedszkole w Świlczy	112	112	5	0	5
Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bratkowicach	220	42	11	9	2
Szkoła Podstawowa im. św. Jana Kantego w Świlczy	316	25	17	16	1
Szkoła Podstawowa im. Stanisława Dąbskiego w Rudnej Wielkiej	295	75	13	10	3
Zespół Szkół w Trzcianie / Przedszkole w Trzcianie	70	0	3	0	3
Zespół Szkół w Trzcianie / Szkoła Podstawowa w Trzcianie	231	24	11	10	1
Zespół Szkół w Dąbrowie / Przedszkole w Dąbrowie	44	44	2	0	2
Zespół Szkół w Dąbrowie / Szkoła Podstawowa im. Konstytucji 3 Maja w Dąbrowie	120	0	8	8	0
Razem	1849	546	96	69	27

Wyniki egzaminu ósmoklasisty

Do egzaminu ósmoklasisty w sesji głównej, tj. w dniach od 14 do 16 maja 2024 r. w całym kraju przystąpiło 220 900 uczniów, w tym w województwie podkarpackim 12 903 uczniów. W naszej gminie egzamin ósmoklasisty zdawało 109 uczniów.

Najwyższe wyniki w naszej gminie osiągnęli uczniowie ze **Szkoły Podstawowej im. Konstytucji 3 Maja w Dąbrowie**. Dane z wynikami przedstawia tabela nr 2.

Półkolonia gminna

W dniach od 24 do 28 czerwca 2024 r. zorganizowano półkolonię

gminną, w której wzięło udział 126 uczniów szkół prowadzonych przez gminę Świlcza. Opiekę nad nimi sprawowało 10 opiekunów. Dofinansowanie ze strony gminy na ten cel wyniosło prawie 17 500 zł. Każdy dzień został szczegółowo zaplanowany. Wszyscy uczniowie mieli zapewnione wyżywienie oraz dojazd w każde miejsce spędzania wolnego czasu

Tabela 2. Wyniki egzaminów ósmoklasisty w 2024 r. – rok szkolny 2023/2024*

Nazwa szkoły	Liczba piszących egzamin	Wynik średni z języka polskiego w %			Wynik z matematyki – staniny			Wynik z języka angielskiego w %			Wynik z języka niemieckiego w %		
		Wynik z języka polskiego – staniny	Wynik z matematyki w %	Wynik z matematyki – staniny	Wynik z języka angielskiego w %	Wynik z języka angielskiego – staniny	Liczba piszących egzamin z języka niemieckiego	Wynik z języka niemieckiego w %	Wynik z języka niemieckiego – staniny	Liczba piszących egzamin z języka rosyjskiego	Wynik z języka rosyjskiego w %		
Szkoła Podstawowa im. Konstytucji 3 Maja w Dąbrowie	9	59	5	63	7	80	7	
Szkoła Podstawowa im. św. Jana Kantego w Świlczy	18	66	6	64	7	63	5	
Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bratkowicach	10	58	5	61	7	71	6	
Szkoła Podstawowa im. Stanisława Dąbskiego w Rudnej Wielkiej	22	58	5	60	6	71	6	
Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Marii Konopnickiej w Mrowli	9	52	4	50	5	62	5	
Szkoła Podstawowa w Trzcanie	27	54	4	56	6	64	5	
Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Bratkowicach	9	62	5	49	5	65	5	
Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Błędowej Zgłobieńskiej	5	58	5	70	8	66	5	

Objaśnienia – staniny (1-3) – niski, (4-6) – średni, (7-9) – wysoki

* Dane Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Jana Pawła II – brak klasy VIII

podczas półkolonii. Wspólne spędzanie czasu podczas ferii kolejny raz zintegrowało naszych młodych mieszkańców, pozwoliło poznać najbliższe okolice oraz dostępne atrakcje w innych miejscowościach na terenie Podkarpacia. Wśród nich były wycieczki m.in. do Parku Rozrywki i Miniatur w Krajinie oraz Parku Linowego w Niechobrzu, Skansenu w Kolbuszowej.

Stypendia za szczególne wyniki w nauce, osiągnięcia sportowe i artystyczne

Za szczególne osiągnięcia w roku szkolnym 2023/2024 stypendia otrzymało **91 uczniów** (83 uczniów – stypendium za wyniki w nauce, 6 uczniów – stypendium za szczególne osiągnięcia sportowe, 2 uczniów – szczególne osiągnięcia artystyczne).

Zostanie ono wypłacone w dwóch transzach:

I transza za 4 miesiące we wrześniu 2024 roku,

II transza za 6 miesięcy w styczniu 2025 roku.

Łączna kwota przyznanych stypendiów to **124 900,00 zł**. Uczniowie otrzymali listy gratulacyjne od Wójta Gminy oraz zawiadomienia o otrzymanych stypendiach.

Wyjazdy na baseny

Gmina Świlcza, w ramach wsparcia rozwoju fizycznego uczniów dofinansowuje dowozy na baseny. W 2024 r. (marzec-czerwiec 2024) koszt dofinansowania wyniósł prawie **46 500 zł**.

Gminne zakończenie roku szkolnego 2023/2024

Gminne uroczystości zakończenia roku szkolnego 2023/2024 odbyły się w Niepublicznej Szkole Podstawowej im. Żołnierzy Armii Krajowej w Bratkowicach.

Podczas uroczystości zostało wyróżnionych 15 najlepszych absolwentów. Otrzymali oni z rąk Wójta Gminy Świlcza **Dawida Homy** Nagrodę Wójta Gminy Świlcza „**Pióro Wójta**” oraz **List gratulacyjny**, które wręczył najlepszym absolwentom Zastępca Wójta **Seweryn Kornak**.

Oto wyróżnieni:

Emilia Przywara – Szkoła Podstawowa nr 1 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bratkowicach

Pola Piasecka, Paweł Kawa, Szymon Szydełko – Szkoła Podstawowa im. Stanisława Dąbskiego w Rudnej Wielkiej

Milena Drzał – Szkoła Podstawowa nr 1 im. Marii Konopnickiej w Mrowli

Aleksandra Tront, Maksymilian Komenda – Szkoła Podstawowa im. św. Jana Kantego w Świlczy

Tomasz Trala – Zespół Szkół w Dąbrowie

Emilia Pomianek, Jakub Leśniowski, Oliwia Stępień – Szkoła Podstawowa w Trzcianie

Nicola Warzybok, Krzysztof Krupa – Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Żołnierzy Armii Krajowej w Bratkowicach

Magdalena Kogutek, Natalia Kogutek – Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Błędowej Zgłobieńskiej

Szczególne nagrody i wyróżnienia

Szczególne słowa uznania oraz drobny upominek od Władz Samorządowych otrzymał uczeń Szkoły Podstawowej im. Stanisława Dąbskiego w Rudnej Wielkiej **Szymon Szydełko**, który na początku czerwca br. został również wyróżniony stypendium Podkarpackiego Stowarzyszenia Samorządów Terytorialnych „**Najzdolniejsza Młodzież Podkarpacia**”.

W tym dniu, podsumowując roczne, bieżące zmagania sportowców szkolnych – zgodnie z Regulaminem Wewnętrznym Gminny Koordynator Sportu Alina Kulczycka poinformowała, że w I edycji Współzawodnictwa Sportowego Szkół Gminy Świlcza nagrody zdobyły następujące szkoły:

I miejsce – Szkoła Podstawowa w Trzcianie – bon sportowy w wysokości 1000 zł,

II miejsce – Szkoła Podstawowa im M. Konopnickiej w Mrowli – bon sportowy w wysokości 800 zł,

III miejsce – Szkoła Podstawowa im. św. Jana Kantego w Świlczy – bon sportowy wysokości 600 zł.

Urząd Gminy Świlcza może poszczycić się długoletnią owocną współpracą ze Związkami zawodowymi nauczycieli tj. Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” i ZNP.

Szczególne podziękowania za wieloletnią, ponad 20-letnią działalność, pełnienie funkcji Prezesa Związku Nauczycielstwa Polskiego, Oddziału w Świlczy otrzymał odchodzący na emeryturę prezes – mgr **Janusz Biliński**.

Nowym prezesem ZNP została wybrana, zgodnie z obowiązującymi przepisami mgr **Małgorzata Kłos**, naucz. SP w Świlczy.

Gminne rozpoczęcie roku szkolnego 2024/2025 w Zespole Szkół w Trzcianie

15 kwietnia 2024 r. Rada Gminy podjęła Uchwałę Nr LXXVIII/639/2024 w sprawie utworzenia Zespołu Szkół w Trzcianie. W jego skład wchodzi Przedszkole w Trzcianie oraz Szkoła Podstawowa w Trzcianie. Dyrektorem, w wyniku postępowania konkursowego została mgr Agnieszka Małozieć – dotychczasowa wicedyrektor SP w Trzcianie. Nową wicedyrektor została wieloletnia nauczycielka tamtejszej szkoły – mgr Anna Woźny.

Fakt utworzenia nowego Zespołu Szkół

(dodam, że w latach funkcjonowania gimnazjów w Polsce zespół szkół tworzyła szkoła podstawowa i gimnazjum) stał się okazją ku temu, aby to w Trzcianie odbyły się gminne uroczystości nowego roku szkolnego 2024/2025.

Dokonano uroczystego otwarcia, którego symbolem było przecięcie wstęgi przez **Wójta Gminy Świlcza Dawida Homę**, dyrektor Zespołu Szkół w Trzcianie **Agnieszkę Małozieć**, Przewodniczącą Samorządu Uczniowskiego **Huberta Komzę** oraz Przedstawicielkę najmłodszych **Igę Łobodę**.

W związku z utworzeniem Zespołu Szkół w Trzcianie Rada Gminy podjęła dwie uchwały porządkujące sieć szkół oraz przedszkoli:

– Uchwałę Nr III/21/2024 Rady Gminy Świlcza z dnia 17 czerwca 2024 w sprawie plan ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych, prowadzonych przez Gminę Świlcza oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych mających siedzibę na obszarze Gminy Świlcza,

– Uchwałą Nr III/22/2024 Rady Gminy Świlcza z dnia 17 czerwca 2024 w sprawie ustalenia planu sieci publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, prowadzonych przez Gminę Świlcza.

Zmiany w oświacie – standaryzacja zatrudniania specjalistów (pedagogów, pedagogów specjalnych, logopedów, terapeutów pedagogicznych) – zwiększenie liczby etatów w stosunku do liczby uczniów od 1 września 2024 r.

Od 1 września 2024 r. weszły w życie przepisy zwiększające etaty nauczycieli specjalistów w szkołach

i przedszkolach. Ich liczba uzależniona jest od liczby uczniów w jednostce.

Dane przedstawiają się następująco:

- 1) 2 etaty, które powiększa się o 0,2 etatu na każdych kolejnych 100 dzieci lub uczniów – jeżeli liczba dzieci lub uczniów przekracza 100;
- 2) 1,5 etatu – jeżeli liczba dzieci lub uczniów przekracza 50 i nie przekracza 100;
- 3) 1 etat – jeżeli liczba dzieci lub uczniów przekracza 40 i nie przekracza 50;
- 4) 0,8 etatu – jeżeli liczba dzieci lub uczniów przekracza 30 i nie przekracza 40;
- 5) 0,6 etatu – jeżeli liczba dzieci lub

uczniów przekracza 20 i nie przekracza 30;

- 6) 0,4 etatu – jeżeli liczba dzieci lub uczniów przekracza 10 i nie przekracza 20;
- 7) 0,25 etatu – jeżeli liczba dzieci lub uczniów wynosi od 1 do 10.

W szkołach prowadzonych przez Gminę Świlcza te zadania łącznie realizowane są w wysokości 19,8 etatów. Liczba godzin specjalistów leży w gestii dyrektora jednostki, w zależności od zapotrzebowania. W przypadku pedagogów specjalnych oraz psychologów ustawodawca określił minimum 0,25 w stosunku do ogólnej minimalnej liczby etatów specjalistów w danej szkole/ przedszkolu. ■

Agnieszka Nowak

Podkarpacki Program Odnowy Wsi
na lata 2021-2025

„Zachowanie tradycji w świlczańskiej wsi”

Gmina Świlcza zgłosiła projekt pn.: „Zachowanie tradycji w świlczańskiej wsi” do Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2021-2025.

W ramach projektu zrealizowano następujące zadania:

- 1) warsztaty z tworzenia biżuterii karpackiej,
- 2) warsztaty szkoleniowe z pierwszej pomocy przedmedycznej,
- 3) zakup defibrylatorów AED zewnętrznych,
- 4) poprawa zagospodarowania terenu Grobowca Rodziny Dąbskich na cmentarzu parafialnym w Świlczy,
- 5) wykonanie muralu.

Celem projektu była popularyzacja i upowszechnienie rękodzieła artystycznego wśród mieszkańców miejscowości Świlcza. Warsztaty rękodzieła artystycznego skierowane były do dzieci, młodzieży i osób dorosłych – mieszkańców wsi Świlcza, bez względu na umiejętności plastyczne czy manualne tj. zajęcia, które pozwolą odkryć nowe zainteresowania i rozwijać talent. Projekt miał także na celu rozwijanie zainteresowań i uzdolnień, wzbogacić

doświadczenia, pobudzić do wspólnych zajęć, nabyć wiary we własne możliwości.

Warsztaty szkoleniowe z pierwszej pomocy przedmedycznej miały na celu wyrobienie odpowiednich postaw u dzieci, młodzieży i dorosłych oraz przygotowanie ich do natychmiastowego przeprowadzenia akcji ratunkowej w obliczu wystąpienia zagrożenia zdrowia i życia poszkodowanego. Dzięki szkoleniu dzieci, młodzież i dorośli nauczyli się, jak prawidłowo udzielić pierwszej pomocy, jak zadbać o bezpieczeństwo własne, jak prawidłowo reagować i wezwać pomoc.

Zakup zewnętrznych defibrylatorów AED znacząco zwiększy bezpieczeństwo związane z udzielaniem pierwszej pomocy przedmedycznej przez mieszkańców miejscowości Świlcza. W trosce o zdrowie i życie mieszkańców oraz osób przebywających gościnnie na jej terenie, zakup zewnętrznych defibrylatorów (AED) wpłynie na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa. Im większa ilość defibrylatorów w przestrzeni publicznej, tym mniej dramatycznych akcji ratunkowych zakończonych niepowodzeniem.

Poprawa zagospodarowania terenu Grobowca Rodziny Dąbskich na cmentarzu parafialnym w Świlczy wpłynie na zachowanie dziedzictwa kulturalnego i historycznego Świlczy. Mając na względzie zachowanie i przekazanie młodszemu pokoleniu intelektualnego i materialnego dziedzictwa kulturowego konieczne jest zachowanie pomników historycznych.

Wykonany muralu nawiązuje do lokalnej historii oraz tradycji miejscowości Świlcza. Wzmocni identyfikację społeczności z miejscem zamieszkania oraz będzie stanowić istotny element promocji. W obecnych czasach, pośpiechu, nieustannych zmian i błyskawicznego rozwoju, szczególne znaczenie ma budowanie i podtrzymywanie tożsamości narodowej, krzewienie kultury oraz pamięć o naszych przodkach.

Partnerem w realizacji projektu było Towarzystwo Przyjaciół Świlczy.

Całkowita wartość zrealizowanego zadania to ponad 43 tys. zł, z czego 20 tys. zł pochodziła z Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2021-2025. ■

Turniej Sołectw Gminy Świlcza

W tym roku odbył się 21 lipca w Rudnej Wielkiej. Celem zawodów jest popularyzacja rozgrywek sportowych wśród mieszkańców Gminy Świlcza oraz aktywne spędzanie czasu wolnego, popularyzacja kultury fizycznej, integracja społeczności lokalnej, a także pobudzenie do aktywności mieszkańców i organizacji społecznych.

Rywalizacja była przednia

Do współzawodnictwa w 8 konkurencjach przygotowanych przez Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji przystąpiło 7 Sołectw z Bratkowic, Dąbrowy, Mrowli, Rudnej Wielkiej, Świlczy, Trzciany i Woliczki. Rywalizacja pomiędzy sołectwami była bardzo zawzięta, drużyny walczyły o każdy punkt. Uczestnicy Turnieju rywalizując o miano najlepszego sołectwa, musieli się wykazać nie tylko sprawnością fizyczną, ale również zręcznością.

Konkurencje – platforma, chodzenie po skrzynkach, hula-hop, gra w zbijaka, czołg, szycie, strongman, wyścig na piłkach-skoczkach były nietypowe i doskonale wpisywały się w klimat wiejskich rozgrywek. Największą atrakcją wśród konkurencji był zbijak, który wzbudził radość i emocje wśród dzieci i dorosłych.

Pomiędzy kolejnymi konkurencjami mogliśmy podziwiać występ Zespołu Tanecznego Koloret prowadzonego przez Ewę Chmaj.

Tegoroczni zwycięzcy

W tym roku najmocniejsza okazała się drużyna z Rudnej Wielkiej, która zebrała najwięcej punktów i to ona cieszyła się z najwyższej nagrody ufundowanej przez Wójta Gminy Świlcza w wysokości 7000 zł. Drugą drużyną tegorocznego Turnieju była Mrowla, która wywalczyła 5000 zł. Trzecią Woliczka zdobywając 3000 zł.

Jurorami tegorocznych zawodów, którzy musieli wykazać się spostrzegawczością i sumiennością byli – Joanna Wdowik-Mika – Przewodnicząca Rady Gminy Świlcza, a także Radni Rady Powiatu Rzeszowskiego Iwona Janowska, Tadeusz Pachorek i Tomasz Wojton.

Konkurs kulinarny

Natomiast jurorami konkursu kulinarnego byli: Seweryn Kornak oraz przedstawicielki KGW z Bratkowic i Błędowej Złobieńskiej.

Potrawa konkursowa tegorocznej rywalizacji kulinarniej była dowolna. Koła Gospodyń Wiejskich udowodniły, że dania mogą kryć całą paletę smaków i kolorów.

Na Turnieju nie zabrakło również stoisk gastronomicznych, z zabawkami i zjeżdżalni dla dzieci.

O godz. 19.00 odbyła się zabawa taneczna – z zespołem „Klimat”, która trwała do późnych godzin nocnych.

Turniej Sołectw to świetny sposób na integrację mieszkańców gminy. Tak to było w Gminie Świlcza.

Podczas wydarzenia nie zabrakło dobrej zabawy, miłej atmosfery i dużej frekwencji – za co serdecznie dziękujemy.

Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji składa gorące podziękowania wszystkim organizacjom społecznym, sołtysom, radnym, drużynom i mieszkańcom za obecność, dobrą zabawę i aktywny udział.

Turniej Sołectw już za nami

Rywalizacja pomiędzy sołectwami była bardzo zawzięta, drużyny walczyły o każdy punkt. Uczestnicy turnieju rywalizując o miano najlepszego sołectwa, musieli się wykazać nie tylko sprawnością fizyczną, ale również zręcznością. Konkurencje były zarówno zręcznościowe, siłowe, taktyczne, jak i na dokładność. Sprawily wiele radości zarówno uczestnikom, jak i widzom, czyli jak zawsze: najważniejsza była dobra i kulturalna zabawa.

To – idealna okazja, aby spędzić wspaniałe chwile razem z lokalną społecznością, to niesamowita okazja do integracji i wspólnej zabawy, która z pewnością dostarczyła mnóstwo radości i emocji. Turniej Sołectw to świetny sposób na integrację mieszkańców gminy. No i jak to bywa w Gminie Świlcza nie zabrakło super zabawy, miłej atmosfery i bardzo dużej frekwencji za nią – serdecznie dziękujemy.

GCKSiR składa podziękowania wszystkim sołtysom za aktywny udział, 100% obecność wszystkich sołectw i upieczenie przepysznych ciast. Podziękowanie kierujemy również do sołtysa Rudnej Wielkiej, wszystkich mieszkańców wsi za pomoc w organizacji oraz druhom z OSP Rudna Wielka za pomoc w zabezpieczeniu imprezy.

Zofia Dzedzic

Zakończenie roku szkolnego 2023/24 21 VI 2024 r. – uroczystość gminna

Żegnaj szkoło
– witajcie wakacje!

Uroczystości gminne zakończenia roku szkolnego w Gminie Świlcza odbyły się tym razem w Niepublicznej Szkole Podstawowej im Bohaterów Armii Krajowej w Bratkowicach popularnej, dawniej „Trójce”, a symbolizowały one zakończenie nauki przez ogółem – 1555 uczniów szkół podstawowych z terenu Gminy Świlcza.

Galowe stroje wszystkich uczestników uroczystości, podniosła atmosfera podziękowań i pożegnań i wiele atrakcyjnych wystąpień, występy artystyczne uczniów – tak można w skrócie streścić to, co wydarzyło się tam w piątkowe upalne przedpołudnie. Dla ósmoklasistów ze szkół z terenu gminy było to jednak zakończenie pewnego rozdziału w swoim życiu i krok w dalszą drogę. Nastąpiły także smutne chwile pożegnań, które, niestety, niesie życie szkolne. Odchodzą nie tylko absolwenci, ale i niektórzy nauczyciele.

Część oficjalna uroczystości

Po wprowadzeniu sztandaru szkoły i odśpiewaniu całego Hymnu Państwowego, w podniosłym uroczystym nastroju część oficjalną uroczystości szkolnych rozpoczęła dyr. NSP Danuta Rudzka, która powitała zebranych i zaproszonych gości – z całej gminy Świlcza: samorządowców, przedstawicieli duchowieństwa, dyrektorów i wicedyrektorów oraz nauczycieli, pracowników niepedagogicznych, rodziców uczniów – przodowników w nauce, sporcie i wychowaniu, a także przedstawicieli organizacji społecznych i mediów lokalnych.

Dyrektor podziękowała wszystkim nauczycielom i pracownikom szkoły za tegoroczną współpracę, a uczniom pogratulowała uzyskanych wyników w nauce. Złożyła także życzenia udanego i bezpiecznego wypoczynku wakacyjnego.

„Kiedy wydaje się, że wszystko się skończyło, wtedy dopiero wszystko się zaczyna” – powiedział Goethe

Z kolei prowadzenie uroczystości przejęła Monika Stobierska nauczycielka, z-ca dyrektor szkoły. 21 czerwca w Polsce świadectwa szkolne odebrało niemal 4,8 mln uczniów, w tym ok. 3 mln uczniów szkół podstawowych i blisko 1,8 mln uczniów szkół ponadpodstawowych.

W gminie Świlcza rok szkolny zakończyło we wszystkich szkołach podstawowych ogółem – 1555 uczniów. To był rok trudny, uczniowie klas IV szkół podstawowych otrzymali laptopy, zmieniono kuratorów oświaty, „odchudzano” podstawę programową oraz przyznano nauczycielom podwyżki o 30 lub 33%. Rok szkolny 2023/2024 r. był rokiem, kiedy odbyły się wybory parlamentarne, były trzy rządy i trzech ministrów edukacji.

Lista obecności gości przybyłych na uroczystość i zabierających głos była długa

W uroczystości uczestniczyli zaproszeni goście samorządowcy: Wójt

Gminy Świlcza Dawid Homa, Przewodnicząca Rady Gminy Świlcza – Joanna Wdowik-Mika, Zastępca Wójta Seweryn Kornak, przedstawiciele Radnych Rady Gminy, przewodniczący Komisji Spraw Społecznych i Oświaty Marcin Czech, obecny był ks. dr Piotr Potyrała – Dyrektor Caritas Diecezji Rzeszowskiej, współpracujący aktywnie przez wiele lat z młodzieżą i dziećmi szkolnymi z gminy i ich rodzicami oraz ks. Ryszard Tokarz proboszcz parafii Mrowla i kapelan nauczycieli, a także współorganizator wielu imprez artystycznych.

Gospodarzem uroczystości był wójt Dawid Homa, który razem z zastępcą wójta S. Kornakiem przekazał gratulacje i życzenia zebranim. Wójt zwrócił się do uczniów słowami: – Rok szkolny 2023/2024 dobiegł końca. Był to rok pełen wyzwań, ale i osiągnięć. Jestem dumny, że możemy pochwalić się tak utalentowaną młodzieżą w naszej gminie.

– Drodzy Uczniowie, przed Wami zasłużone wakacje – czas odpoczynku, relaksu i ciekawego poznawania świata. Życzę Wam, abyście spędzili te dni radośnie, bezpiecznie i aktywnie. Niech to będzie czas, który przyniesie Wam wiele niezapomnianych chwil, a także pozwoli nabrać sił przed kolejnymi wyzwaniami, które

czekają na Was w nowym roku szkolnym, już w szkole średniej – mówił Wójt.

„Do mety przybywa się tylko po to, by wyruszyć znowu dalej. A tam gdzie, jesteście obecnie, to tylko kolejny etap naszej drogi. Z nadzieją wyruszamy w przyszłość, pamiętając, że jutro będzie dobry dzień”

Wystąpienia okolicznościowe wygłosili ponadto:

- Marcin Fijołek – radny Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
- ksiądz Ryszard Tokarz – Dekanalny Duszpasterz Nauczycieli,
- Ksiądz dr Piotr Potyrała – Dyrektor

Caritas Diecezji Rzeszowskiej.

Został również odczytany „List intencyjny” przesłany przez Bogusławę Budę Przewodniczącą NSZZ „Solidarność” pracowników Oświaty i Wychowania w Rzeszowie.

Spotkanie było okazją do podsumowań oraz wręczenia nagród i dyplomów

Dyrektor CUW w UG Świlcza Eliza Oleszak pokrótce przedstawiła właściwie – przypomniała – regulamin „Nagrody”, przedstawiła również osiągnięcia wszystkich nagrodzonych uczniów, podkreślając w tym procesie zaangażowanie rodziców i nauczycieli.

Podczas uroczystości zostało wyróżnionych 15 najlepszych absolwentów. Otrzymali oni z rąk Wójta Gminy Świlcza Dawida Homy *Pióro Wójta* oraz *List gratulacyjny*, które wręczył najlepszym absolwentom Zastępca Wójta Seweryn Kornak.

Szczególne gratulacje oraz drobny upominek od Władz Samorządowych otrzymał uczeń Szkoły Podstawowej im. Stanisława Dąbskiego w Rudnej Wielkiej **Szymon Szydełko**, który na początku czerwca br. został również wyróżniony stypendium Podkarpackiego Stowarzyszenia Samorządów Terytorialnych „Najzdolniejsza Młodzież Podkarpacia”.

Sport szkolny

W tym dniu, podsumowując roczne, bieżące zmagania sportowców szkolnych – zgodnie z Regulaminem Wewnętrznym Gminny Koordynator Sportu Alina Kulczycka poinformowała, że w pierwszej edycji współzawodnictwa sportowego nagrody zdobyły następujące szkoły:

I miejsce – Szkoła Podstawowa w Trzcianie – bon sportowy w wysokości 1000 zł,

II miejsce – Szkoła Podstawowa im M. Konopnickiej w Mrowli – bon sportowy w wysokości 800 zł,

III miejsce – Szkoła Podstawowa im. św. Jana Kantego w Świlczy – bon sportowy w wysokości 600 zł.

Wszystkim laureatom i obecnym tu ich rodzicom, nauczycielom i trenerom

serdecznie gratulujemy. Składamy życzenia dalszych sukcesów życiowych.

Dyr. Danuta Rudzka pogratulowała wszystkim uczniom wspaniałych wyników w nauce oraz innych osiągnięć związanych z rozwijaniem uczniowskich pasji i talentów.

Pożegnanie emerytów

Mgr Danuta Rudzka – dyr. NSP im Bohaterów Armii Krajowej w Bratkowicach

W związku z podjęciem decyzji o przejściu na emeryturę po 39 latach nieprzerwanej pracy pedagogicznej jako nauczycielka, wychowawczyni, dyrektorka, animatorka działań społecznych.

– Składamy serdeczny hołd – podziękowanie, wyrazy szczególnego

szacunku i uznania za długoletnią pracę opiekuńczo-wychowawczo-dydaktyczną oraz środowiskową i społeczną – taka dedykacja przyświecała wyjątkowej części artystycznej podczas tej gminnej uroczystości. Płynęła ona z prawie stu serc uczniów i ich rodziców, koleżanek i kolegów z pracy i współdziałania społecznego. Choć teksty literackie i melodie wymagały artyzmu – ten płynął z głębi wdzięcznych serc wykonawców, któ-

rzymi kierowały Faustyna Ząbczyk-Olchowoy, Monika Partyka, Monika Stobierska i Anita Kluska. Taki człowiek zostawia po sobie ślad trwały, bo znaczony przez człowieka posiadającego w sobie ogromny ładunek ciepła, dobra i szlachetności, satysfakcji z dobrze spełnionej misji zawodowej.

Mgr Janusz Biliński

Szczególne podziękowania za ponad 20-letnią działalność związkową, pełnienie funkcji związkowych prezesa ZNP Oddziału Gminnego w Świlczy, otrzymał będący już na emeryturze kol. Janusz Biliński.

Bogactwo doświadczeń nauczycielskich, związkowych i społecznych ma za sobą, ale aktywność i pomysłowość jego, niech nadal służy środowisku nauczycielskiemu. Szczególne podziękowania za wieloletnią, ponad 20-letnią działalność, pełnienie funk-

cji związkowych prezesa ZNP Oddziału Gminnego w Świlczy otrzymał będący już na emeryturze kol. Janusz Biliński. „Tu przeżywałem radości sukcesów i gorycz porażek. Tu znaleźliśmy przyjaciół i wspólnie poznawaliśmy np. podczas wycieczek, biwaków i spotkań zawodowych – otaczający nas świat. Każdy z nas nauczycieli pozostawił w tej gminie Świlcza część siebie...”. Ważne jest dla nas także to, że obecny Wójt Gminy Świlcza jest absolutem naszej szkoły.

– Nie ma prawdziwszej, wspanialszej radości na świecie od tej, gdy widzi się wielkie serce otwarte dla drugiego – mówił z kwiatami w ręku, dziękując za współpracę i życzenia prezes Biliński.

Dyrektor D. Rudzka dziękowała za współpracę nauczycielom, władzom samorządowym i lokalnym, podkreślając, że będzie pamiętać o wszystkich wspaniałych chwilach spędzonych w szkole wśród dzieci, życzliwych i pomocnych rodziców oraz kolegów i koleżanek – nauczycieli. Równocześnie zapraszała na smaczny chłodzący poczęstunek przygotowany wspólnymi siłami zwłaszcza – Stowarzyszenia „Nasza Trójka” prowadzącego wyśmienicie szkołę już od 2013 r. A prezesuje mu wyśmienicie Agata Zdun-Słowik.

– Dziękujemy za wsparcie, wiarę w nas, atmosferę na lekcjach, zaufanie, za chęci, za bycie wyrozumiałym, za przekazywanie nam swojej wiedzy,

za każdą rozmowę, za każdy uśmiech skierowany w naszą stronę, za cudowne wyjazdy turystyczne.

Po prostu – DZIĘKUJEMY ZA WSZYSTKO!

Żegnaj szkoło

*Żegnaj nie znaczy to samo,
co błabe do zobaczenia!
Machasz mi ręką przelotnie
tak jakby od niechcenia!
Widzimy się po raz ostatni,
już koniec w szkole nauki.
A co po nas tutaj zostanie?
Wspomnienia i ten żal głupi.*

*Nie będziesz już witać nas tutaj
uśmiechem i przytulaniem
Zostaniesz tylko
pejzażem rozmytym
i jakimś małym wspomnieniem.
Nie będzie lekcji już tutaj,
nie takich samych jak z nami.
My odejdziemy z tej szkoły,
żegnając się pójdziemy sami.*

*Z łzą w oku
i ze świadectwem w dłoni.
Żegnamy Patronów, te sale
Żegnamy nauczycieli
i nie płacemy. Nie, wcale!*

(wykorzystano Internet)

Fot. Z. Lis

Anna Barnat

Półkolonia letnia 2024 r.

Podczas tegorocznych wakacji w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Mrowli im. K. Makuszyńskiego odbyła się tradycyjnie, jak co roku, półkolonia letnia dla naszych wychowanków. Zorganizowana została przez działające prężnie Stowarzyszenie „Spełnione Marzenia” w ramach projektów dofinansowanych z budżetu Województwa Podkarpackiego i zaakceptowanych przez Rzeszowski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie.

Półkolonia przebiegała w ciągu dwóch turnusów

Turnus pierwszy odbywał się w terminie od 24.06.2024 r. do 12.07.2024 r. dla czterech grup wychowanków po siedmiu uczestników w każdej. Cele półkolonii realizowane były podczas zajęć w postaci bloków tematycznych: polisensoryczny, rehabilitacyjno-sportowo-rekreacyjny, terapeutyczno-profilaktyczny, terapii kreatywnej, kształtujący kompetencje społeczne.

Drugi turnus letniego wypoczynku odbywał się w okresie od 01.07.2024 r. do 12.07.2024 r. w dwóch grupach wychowawczych liczących sześć osób ze względu na podobne potrzeby w zakresie rehabilitacji i rodzaju niepełnosprawności.

Półkoloniści wzięli udział w zajęciach: kreatywnych, sportowo-rekreacyjnych, relaksacyjnych, kulinarnych, multimedialnych.

Celem półkolonii było: zapewnienie opieki, bezpieczeństwa oraz ciągłości procesów rewalidacyjnych, edukacyjno-terapeutycznych oraz wychowawczych, zapobieganie wykluczeniu społecznemu i stworzenie warunków do integracji, podtrzymywanie motywacji do celowego działania i wychowania do wartości społecznych i kulturalnych. Ponadto celem zadania było wygaszanie zachowań trudnych i sprzecznych z przyjętymi społecznie normami, a także utrwalanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania na miarę ich możliwości w społeczeństwie.

W programie letniego wypoczynku...

nie zabrakło naszym wychowankom atrakcyjnych, a przede wszystkim ważnych w zakresie bezpieczeństwa w codziennym życiu spotkań ze służbami specjalnymi (Ochotnicza Straż Pożarna w Mrowli, Komenda Miejska Policji w Rzeszowie).

Półkoloniści korzystali z dostosowanych do swoich potrzeb pomieszczeń ośrodka: świetlic, sali gimnastycznej, jadalni, łazienek, windy, biblioteki wraz z wyposażeniem (tablice multimedialne, gry, książki edukacyjne, sprzęt sportowy, elementy miasteczka drogowego, rowery, bieżnie, instrumenty muzyczne, podnośnik). Ponadto do dyspozycji odpoczywających wychowanków były piękne rozległe tereny zielone przylegające do ośrodka, zabezpieczone ogrodzeniem i bramą elektryczną. Wychowankowie podczas letnich słonecznych dni czynnie integrowali się na placu zabaw (huśtawki, zjeżdżalnie, piaskownica), boisku (sprzęt sportowo-rekreacyjny, terapeutyczny) oraz w ogrodzie z altaną i ścieżką edukacyjno-sensoryczną. Podczas wycieczek korzystali z obiektów gminnych: siłowni plenerowej, zielonego labiryntu i pobliskiego lasu.

Opiekę nad dziećmi i młodzieżą sprawowali nauczyciele oligofrepedagodzy z wieloletnim doświadczeniem z Ośrodka w Mrowli, którzy stosowali podczas zajęć nowoczesne metody i formy pracy z osobami niepełnosprawnymi. Uczestnicy półkolonii przez cały okres wypoczynku mieli zapewnioną fachową pomoc medyczną.

Cieszyliśmy się bardzo z każdego słonecznego dnia i z każdej przeżytej przygody!

Witaj nowy szkolny roku 2024/25

Zespół Szkół w Trzcianie, 2 dnia września 2024 r. (poniedziałek) – gminna uroczystość inaugurująca rok szkolny 2024/25

Z radością powracamy do szkół. Oderwani na dwa długie miesiące od szkolnej rzeczywistości pragniemy poczuć smak codziennego szkolnego dnia. Wszyscy, nauczyciele, uczniowie, rodzice. Chcemy być razem, cieszyć się wzajemną obecnością, odpowiedzialnie podejść do szkolnych obowiązków, żyć w przyjaźni.

O godzinie 8.00 odbyła się uroczysta Msza święta w pobliskim kościele parafialnym, którą odprawił ks. proboszcz, a równocześnie katecheta, ks. dr Janusz Winiarski.

darowy Sztandaru szkoły i odśpiewaniu chóralnie w postawie „na baczność” Hymnu Państwowego.

*Duma sztandaru szkoły
przypomniała
o powinnościach
względem Ojczyzny,
szkoły, rodziny*

Dyrektor, A. Małozieć, witając wszystkich gości oraz zgromadzonych

uczniów, nauczycieli i rodziców, szczególnie witała w tym dniu naszych najmłodszych – przedszkolaków i pierwszoklasistów: – *Nie ukrywamy, że z nowym rokiem szkolnym czeka nas wiele pracy, ale i ogrom ciekawych przygód, projektów, akcji, uroczystości. Mamy nadzieję, że każdy rozwinię swoje skrzydła, pasję, możliwości. Życzymy wszystkim wielu sukcesów i tych mniejszych i większych! To będzie pracowity ale wspaniały rok szkolny!* – mówiła Dyrektor.

Czy będzie bez pandemicznej izolacji, czy skończy się barbarzyńska wojna w pobliżu nas – w Ukrainie? Czy będzie pokój na świecie? – od II wojny światowej minęło 85 lat! Oby tak, bo tego, co odbiera się dzieciom i młodzieży nie nadrobią nawet na najbardziej intensywnych korepetycjach. I nie o materię tu chodzi, a o uczucie, więź, wspólnotę.

Nie brakło również tego dnia wspomnienia rocznicy wybuchu II wojny światowej.

Dyrektor Szkoły, podkreślił istotę pamiętania o tym tragicznym wyda-

Powitanie nowego roku szkolnego – uroczystość gminna odbyła się w Zespole Szkół w Trzcianie o godz. 11.30

Sala gimnastyczna tutejszego zespołu szkół stała się miejscem inauguracji. Nowo powołana na stanowisko Dyrektora Zespołu Szkół w Trzcianie dyrektorka Agnieszka Małozieć powitała wszystkich serdecznie przedstawiła krótki scenariusz uroczystości i wygłosiła krótki referat. Ale obowiązkowo – jak przystało na patriotyczne wychowanie wszystko rozpoczęło się od wprowadzenia przez Poczet Sztan-

rzeniu. Niech i nasza pamięć, z szacunku dla ofiar, dotyka tego niełatwego czasu wojny.

Goście uroczystości

Zgromadziło się na uroczystości wielu znacznych działaczy oświatowych i samorządowych. m.in. przedstawicielka Podkarpackiego Kuratora Oświaty w Rzeszowie Małgorzata Nowińska-Zgurska, ks. dr Janusz Winiarski. Nieobecnego z powodów obowiązków poselskich wójta ub. kadencji, a obecnie Posła RP Adama Dziedzica, zastąpił jego wysłannik, pracownik Biura Poselskiego Dominik Błaszczyk. Odczytał on List Intencyj-

Młodzież szkolna wystąpiła w programie artystycznym.

ny z życzeniami pomyślności i sukcesów uczniom i szkołom w całej Gminie Świlcza. Nawiązał również Poseł A. Dziedzic do reform w systemie oświaty i roli oraz zadań nauczycieli, których zawsze doceniał i szanował. Obecni byli ponadto: Tadeusz Pachorek – radny Rady Powiatu Rzeszowskiego wraz z radną powiatową Iwoną Janowską.

W inauguracji roku szkolnego uczestniczyli przedstawiciele samorządu, gminnego w tym Przewodnicząca Rady Gminy Świlcza – Joanna Wdowik-Mika, Wójt – Dawid Homa, Zastępca Wójta Seweryn Kornak, a także Radni Rady Gminy Rady Powiatu Rzeszowskiego Tadeusz Pachorek i Iwona Janowska.

Wśród zebranych byli również radni, Rady Gminy, sołtysi sołectw gminy. Do grona zaproszonych gości dołączyli również dyrektorzy szkół i jednostek samorządowych Dyr. CUW – Eliza Oleszak, dyr. GBP Dorota Madej, Prezes Zarządu Gminnego ZNP w Świlczy Małgorzata Kłós.

My swoich talentów nie zakopamy, i nie pozwolimy okraść się „złodziejom” dobrych uczuć, sumiennosci, rzetelności i pracowitości, które zamienią nasze szkolne dni w należyście wykorzystany czas. Dla siebie i innych!

*Uwaga!
Więcej szczegółów*

znajdzie czytelnik wewnątrz numeru.

To będą dobre dni

Społeczność Szkoły Podstawowej w Trzcanie oraz wszystkich szkół Gminy Świlcza pełna dobrych nadziei wkraczała w nowy szkolny rok. Radość i uśmiech dzieci budził optymizm, którego tak wiele wszystkim potrzeba.

Uroczyste akademie/inauguracje to także śpiewy, recytacje, tańce i zabawy ruchowe dzieci. Symbol bieli i czerwieni dumnie wypełniający przestrzeń szkolnej sali gimnastycznej śpiewy solowe szkolnych artystów i tańce.

Uroczyste ceremonialne przecięcie wstęgi do części dydaktycznej Zespołu Szkół w Trzcanie, wpisy do Księgi Pamiątkowej, integracyjne spotkanie w stołówce szkolnej na konsumpcji dań smacznych ze „szwedzkiego stołu” oraz napojów chłodzących, bo upał był niezmierny-zakończył pracowity i uroczysty dzień.

Wystrój wnętrza korytarzowych, lśniącej czystością, świeżością, ele-

gancją szkoły znaczył powagę pierwszego szkolnego dnia.

Dyrektor Agnieszka Małozieć życzyła wszystkim dobrych szkolnych dni, które przez kolejne dziesięć miesięcy będą wypełniane nauką, pracą i zabawą.

***Nowy szkolny roku,
Nowy szkolny roku,
daj nam szczęście, pokój...
Daj nam radość nowy roku
szczęście daj i pokój.***

Historyczny fotoreportaż – na koniec uroczystości.

Fot. Z. Lis

Jak pielęgnować relacje Nauczycieli z Rodzicami/Opiekunami uczniów?

1. Poznanie Rodziców

Poświęcenie czasu na poznanie i zapamiętanie imion Rodziców lub Opiekunów jest podstawowym krokiem w nawiązaniu osobistego kontaktu i budowania wzajemnego zaufania. Wstępna rozmowa telefoniczna z okazji rozpoczęcia roku szkolnego może znacznie pomóc w nawiązaniu osobistego kontaktu. Zaproszenie na spotkanie to okazja do wysłuchania, zrozumienia Rodzica/Opiekuna, a także do uznania wszelkich szczególnych okoliczności, takich jak ustalenia dotyczące opieki i wychowania. Taka przemyślana komunikacja stanowi podstawę dla ciągłych, znaczących relacji z Rodzicem/Opiekunem.

2. Stworzenie jasnej komunikacji

Rodzice cenią sobie komunikację, która jest jasna i spójna. Celem takiej komunikacji jest utrzymanie zaangażowania Rodziców/Opiekunów. Należy wybrać kilka skutecznych narzędzi komunikacyjnych, z którymi większość Rodziców będzie mogła korzystać. Niezależnie czy to jest poczta e-mail, dedykowana aplikacja, dziennik elektroniczny. Wybrana metoda powinna uwzględniać preferencje i dostępność dla społeczności rodzicielskiej. Zmniejszy to liczbę pominięcia ważnych komunikatów skierowanych do Rodziców lub jakiś pomyłek. Takie podejście usprawni również komunikację z Rodzicami/Opiekunami, umożliwi nauczycielom skupienie się na tworzeniu wysokiej jakości treści zawartych w tych komunikatach.

3. Regularne komunikowanie się

Regularna komunikacja odgrywa kluczową rolę w utrzymaniu płynnego i przejrzystego przepływu informacji między Nauczycielami a Rodzicami. To spójne podejście pomaga

zapobiegać niespodziankom i nieporozumieniom, zapewniając, że wszystkie strony na bieżąco są informowane o postępach ucznia i zajęciach szkolnych oraz sytuacji domowej.

4. Zaczynanie od dobrych wiadomości

Inicjowanie komunikacji Rodzic-Nauczyciel za pomocą pozytywnych wiadomości przygotowuje grunt pod otwartą, konstruktywną dyskusję. Pozytywne komunikaty pomagają stworzyć fundament zaufania i wzajemnego szacunku. Ułatwi to późniejsze poruszanie trudniejszych tematów. Warto świętować sukcesy, bez względu na to, jak są małe, ponieważ może to mieć ogromny wpływ na poczucie własnej wartości ucznia i jego motywacji.

5. Należy być miłym, ale profesjonalnym

Znalezienie właściwej równowagi między życzliwością a profesjonalizmem w kontaktach z Rodzicami ma zasadnicze znaczenie dla tworzenia pozytywnego i skutecznego środowiska

szkolnego. Profesjonalny styl komunikacji to także dobre przygotowanie do spotkań z Rodzicami. Daje im pewność, że edukacja i dobre samopoczucie ich dziecka jest traktowane z należytą starannością i kompetencją.

6. Zaangażowanie Rodziców/Opiekunów w życie klasy/szkoły

Zaangażowanie Rodziców/Opiekunów może obejmować wszystko, od pomocy w zajęciach w klasie po uczestnictwo w imprezach szkolnych. Pogłębia to zrozumienie środowiska edukacyjnego ich dziecka i buduje silną społeczną więź. Aktywne zaangażowani Rodziców w zajęcia szkolne jest pozytywnym sygnałem dla uczniów. Pokazuje to, że ich edukacja jest wspólnym wysiłkiem i priorytetem. To zaangażowanie zwiększa morale i motywację uczniów, prowadząc do poprawy wyników w nauce. Aktywne zaangażowani Rodziców przynosi również korzyści dla nauczycieli. Powoduje, że środowisko edukacyjne staje się bardziej atrakcyjne. Rodzice mogą również oferować pomoc wolontariacką.

7. Dzielenie się sukcesami uczniów

Regularne dzielenie się sukcesami i osiągnięciami uczniów z Rodzicami wzmacnia więź między szkołą a domem. Świątowanie sukcesów uczniów wykracza poza osiągnięcia szkole. Obejmuje ono wszystkie obszary rozwoju, w tym doskonalenie umiejętności społecznych, uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych. Informowanie o tych sukcesach może odbywać się za pomocą różnych środków, takich jak gazetka szkolna, e-maile, a nawet notatką w informacji o uczniu w dzienniku elektronicznym. Personalizacja tych aktualizacji sprawia, że są one bardziej znaczące dla Rodziców i wzmacniają przekonanie, że szkoła ceni i rozumie ich dzieci.

Najlepsze sposoby wykorzystania spotkań Nauczycieli z Rodzicami/Opiekunami uczniów

Spotkania nauczyciela z Rodzicem w realu – to świetna okazja do pogłębienia komunikacji z Rodzicem/Opiekunem.

Wskazówki:

1. Przygotowanie się do spotkania z wyprzedzeniem.
2. Ustalenie jasnych celów.
3. Omówienie rozwoju dydaktycznego i społecznego ucznia.

go i społecznego ucznia.

4. Stworzenie atmosfery współpracy.
5. Utworzenie planu działania. Ustalenie celów i strategii wsparcia w domu i w szkole.
6. Opracowanie planu działań następczych.

Dlaczego relacje Rodzic – Nauczyciel są ważne?

Dobre relacje pomiędzy Rodzicami/Opiekunami wpływają pozytywnie na szkolne i osobiste życie ucznia na wiele sposobów. Można to zaobserwować w:

- zwiększonej samoocenie uczniów,
- lepszych wynikach w nauce,
- rozwoju lepszych umiejętności społecznych,
- spójnej sieci wsparcia,
- ogólnym rozwoju osobistym ucznia.

Wiele różnych czynników przyczynia się do budowania dobrej atmosfery w klasie i tworzenia zdrowego klimatu do nauki i wychowania.

Dlatego silne partnerstwo i współpraca Nauczycieli z Rodzicami/Opiekunami są kluczowymi i nieodzownymi elementami sukcesu uczniów.

Źródło:

- 1) <https://www.educationsupport.org.uk/resources/for-individuals/articles/better-together-building-positive-relationships-between-parents-and-teachers/>;

Tadeusz Kubiak

„Dzień dobry, szkoło!”

Żegnajcie, lasy zielone,
żegnajcie, rzeki błękitne.
Już wrzesień idzie przez łąki
i wrzosem liliowo kwitnie.

Już się zwołują jaskółki,
już bocian rozkłada skrzydła,
Żurawie lecą po niebie,
jak na dawnych malowidłach.

Żegnajcie, letnie przygody,
czas już powracać do domu.
Złocą, czerwienią się liście
dębów, jesionów i klonów.

Witaj nam, szkoło radosna,
grająca dzwonkiem co rano!
Dzień dobry, szkoło wesoła.
Lesie i łąko, dobranoc.

ding-positive-relationships-between-parents-and-teachers/;

- 2) <https://www.naeyc.org/resources/pubs/books/families-educators-together/>;
- 3) <https://www.edweek.org/leadership/how-teachers-can-build-productive-relationships-with-families/2022/08>.

Warto wiedzieć, że...

– Data 24 lipca upamiętnia rocznicę powołania w 1919 roku Policji Państwowej.

Na mocy dekretu Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego powstała organizacja, która zunifikowała wcześniej istniejące formacje policyjne: Milicję Ludową i Policję Komunalną.

Policja to największa formacja resortu spraw wewnętrznych i administracji. Każdego dnia ludzie w niebieskich mundurach czuwają nad bezpieczeństwem obywateli i pilnują porządku publicznego. By wykonać swoje obowiązki nierzadko ryzykują zdrowie lub nawet życie.

Święto Policji ustanowione zostało przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej 21 lipca 1995 roku. W okresie dwudziestolecia międzywojennego formacja ta była wykorzystywana przede wszystkim do tłumienia demonstracji i strajków chłopskich. Interwencja ówczesnych stróżów prawa często kończyła się tragicznie dla protestujących.

6 kwietnia 1990 roku ponownie powołano Policję – to formacja przeznaczona do ochrony bezpieczeństwa ludzi i mienia Obecnie Policja to umundurowana i uzbrojona formacja służąca społeczeństwu i przeznaczona do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz do utrzymywania bezpieczeństwa publicznego i porządku publicznego. Formacja ta podlega ministrowi właściwemu ds. wewnętrznych.

Przełożonym wszystkich funkcjonariuszy Policji i pracowników cywilnych tej instytucji jest Komendant Główny Policji.

Policja składa się z następujących rodzajów służb: kryminalnej, śledczej, prewencyjnej, wspomagającej. W skład Policji wchodzi również: policja sądowa, Zadania Policji to przede wszystkim ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia, a także zapewnienie spokoju w miejscach publicznych, w transporcie i komunikacji publicznej, w ruchu drogowym i na wodach czy wykrywanie i ściganie sprawców przestępstw i wykroczeń.

– Dzień Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej – nowe święto państwowe obchodzone 12 lipca

12 lipca 1943 r. niemieccy okupanci rozpoczęli pacyfikację wsi Michniów w woj. świętokrzyskim. Mieszkańcy tej miejscowości za pomoc niesioną partyzantom zostali w ciągu dwóch dni w okrutny sposób wymordowani, a miejscowość została spalona. Datę tych wydarzeń uznano za symboliczny dzień pamięci mieszkańców polskich wsi. W piątek 13 października Prezydent RP Andrzej Duda podpisał ustawę, która ustanawia nowe święto państwowe – Dzień Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej. Święto będzie obchodzone 12 lipca.

„Dzień ten został ustanowiony w hołdzie mieszkańcom polskich wsi

za ich patriotyczną postawę w czasie II wojny światowej – za pomoc udzielaną uciekinierom, osobom ukrywającym się przed prześladowaniami i wysiedlanym, walkę w oddziałach partyzanckich, za żywienie mieszkańców miast i żołnierzy podziemnego państwa polskiego oraz z szacunkiem dla ogromu ofiar poniesionych przez mieszkańców wsi – rozstrzeliwanych, wyrzucanych z domostw, pozbawianych dobytku, wywożonych do sowieckich łagrów i niemieckich obozów koncentracyjnych oraz na przymusowe roboty” – podała Kancelaria Prezydenta.

„Wieś polska mimo groźących represji i prześladowań wykazywała się patriotyczną postawą przez cały okres wojny. Jej mieszkańcy wchodziłi w skład wielu ugrupowań konspiracyjnych. Wieś żywiła mieszkańców miast i oddziały partyzanckie, udzieliła schronienia Polakom wysiedlonym ze swoich siedzib przez okupanta, przechowywała ukrywających się Żydów. Za tę patriotyczną postawę zapłaciła ogromną cenę” – podkreślono w uzasadnieniu projektu ustawy.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia. Dzień Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej to święto ustanowione 29 września 2017 roku. Upamiętnia wydarzenia z 12 lipca 1943 roku, kiedy niemieccy okupanci rozpoczęli pacyfikację wsi Michniów w województwie świętokrzyskim. Za pomoc niesioną partyzantom mieszkańcy wsi zostali zamordowani, a miejscowość spalono. Datę tych smutnych wydarzeń uznano za symboliczny dzień pamięci mieszkańców polskich wsi.

– 81. rocznica Rzezi Wołyńskiej

11 lipca jest Narodowym Dniem Pamięci Ofiar Ludobójstwa dokonanego przez nacjonalistów ukraińskich na Wołyniu i w Małopolsce Wschodniej w latach 1943-1944, 81 lat temu ginęli nasi bliscy rodacy na ziemi, dziś ukraińskiej, choć dzień, tydzień i miesiąc wcześniej byli dla siebie sąsiadami. 11 lipca 1943 r. (to była niedziela) UPA dokonała ludobójstwa dokonanego przez nacjonalistów na obywatelach II Rzeczypospolitej Polskiej na terenie województw południowo-wschodnich w latach 1942-1947. Tego dnia oddziały Ukraińskiej Powstańczej Armii dokonały skoordy-

Pracownicy Posterunku Policji w Trzcianie

Z okazji Waszego Święta proszę o przyjęcie od Redakcji „Trzcionki” gratulacji oraz najlepszych życzeń i serdecznych podziękowań za pracę i współpracę. Niech Wasza odpowiedzialna służba będzie zawsze źródłem satysfakcji i zadowolenia dla Funkcjonariuszy.

Niech kolejne sukcesy zawodowe oraz liczne dowody szacunku, wdzięczności i sympatii ze strony współobywateli będą dla Państwa źródłem satysfakcji, a także motywacją do dalszego sumiennego wykonywania niełatwych zadań.

Państwa profesjonalizm i zaangażowanie, etos polskiego policjanta, dumny patriotyzm oraz reprezentowane przez Policję siła i autorytet Rzeczypospolitej sprawiają, że potrafią Państwo sprostać nawet najtrudniejszym wyzwaniom.

W imieniu Redakcji – Zofia Dziedzic

nowanego ataku na ok. 150 polskich miejscowości, głównie w powiatach kowelskim, horochowskim i włodzimierskim. Było to apogeum mordów dokonywanych od 1942 roku przez ukraińskich nacjonalistów na ludności polskiej, głównie cywilów, kobiety i dzieci – zamieszkałej na kresach.

22 lipca 2016 r. Sejm RP ustanowił 11 lipca Narodowym Dniem Pamięci Ofiar Ludobójstwa.

- 1 VIII 1944 – wybuch Powstania Warszawskiego

*Oto dziś dzień krwi i chwały,
oby dniem wskrzeszenia był!
Każdy, kto dziś walczy – bierze
udział w dziele nieśmiertelnym.
Ci, co zwyciężą – będą mieli
poczucie wielkiego czynu swego życia.
Ci, co padną
– padną w wolności i sławie!*

Powstanie Warszawskie rozpoczęło się 1 sierpnia 1944 r. i trwało do 3 października 1944 r. Było to wystąpienie zbrojne Armii Krajowej przeciwko okupującym Warszawę wojskom niemieckim, a politycznie – przeciwko ZSRR z zamiarem opanowania miasta przed wkroczeniem do niego Armii Czerwonej. Było największą operacją wojskową stoczoną podczas II wojny światowej przez organizację podziemną przeciwko wojskom okupacyjnym.

Do walki w stolicy przystąpiło ok. 50 tys. powstańców. Planowane było na kilka dni, trwało ponad dwa miesiące. W czasie walk zginęło 12-13 tys. powstańców, a 25 tys. zostało rannych. Straty wśród ludności cywilnej były ogromne i wynosiły 120-150 tys. zabitych. Pozostali przy życiu mieszkańcy Warszawy, ok. 500 tys. osób, wypędzono z miasta, które po powstaniu Niemcy zaczęli systematycznie burzyć.

Po 63 dniach heroicznego i samotnego boju prowadzonego przez powstańców z wojskami niemieckimi 2 października, wobec braku perspektyw dalszej walki, przedstawiciele KG AK podpisali w Ożarowie układ o zaprzestaniu działań wojennych w Warszawie. Co roku w Warszawie i całym kraju czcimy pamięć poległych i walczących o wolność.

- Wyzwolenie Rzeszowa i gminy Świlcza spod okupacji niemieckiej

2 sierpnia 1944 r. – „Rzeszów jest wolny” – meldował drogą radiową komendantowi Okręgu Armii Krajowej w Krakowie szef rzeszowskiego Podokręgu AK płk Kazimierz Putek. Tego dnia żołnierze radzieckiej 60 armii gen. Pawła Kuroczkina i 17 pułku AK wyparły z miasta resztki wojsk niemieckich. Po blisko 5 latach zakończyła się okupacja dzisiejszej stolicy Podkarpacia. W walkach zginęło około 1200 czerwonarmistów oraz 200 żołnierzy AK.

- 1 września 2024 r. przypada 85. rocznica wybuchu II wojny światowej

Jest ona okazją do upamiętniania wydarzeń, które miały miejsce wiele lat temu, ale jednocześnie powinna stanowić impuls dla odbudowywania pamięci Polaków o okrucieństwie wojny. Polska jako samodzielne państwo stała na drodze hitlerowskiej

ekspansji zarówno w kierunku zachodnim, jak i wschodnim dlatego Hitler wydał swoim generałom polecenie nie tylko zniszczenia polskiej armii lecz i uniemożliwienie wszelkiego oporu, który w przyszłości mogłoby stawiać obywateli II Rzeczypospolitej. Nakazał im prowadzenie wojny z „największą brutalnością”. Od pierwszych dni wojny ludność cywilną objęły represje i terror na wielką skalę. Wkraczaniu niemieckich oddziałów towarzyszyły prewencyjne aresztowania zakładników wśród znanych i szanowanych mieszkańców miast lub przypadkowo wybranych osób, służące zabezpieczeniu się przed ewentualną działalnością wymierzoną w najeźdźców.

- 17 września – w rocznicę agresji sowieckiej na Polskę z 1939 r. obchodzony jest Dzień Sybiraka

Upamiętnia on wszystkich Polaków zesłanych na Syberię oraz inne tereny Rosji i Związku Sowieckiego. Dla historii Polski Sybir ma kluczowe znaczenie.

Inauguracja Światowego Dnia Sybiraka odbyła się w 2004 r. Rangę oficjalnego święta państwowego w Polsce, na mocy uchwały Sejmu RP, zyskał ten dzień w 2013 r.

„Sejm Rzeczypospolitej Polskiej oddaje hołd wszystkim Polakom zesłanym na Syberię, inne tereny Rosji i Związku Sowieckiego. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej upamiętnia tych, którzy tam zginęli, tych, którym udało się powrócić do Ojczyzny, tych, którzy osiedli w różnych częściach świata, oraz tych, którzy pozostali w miejscu swego zesłania, gdzie kultywowali polskość” – głosi uchwała.

„Dla historii Polski Sybir ma kluczowe znaczenie. Sybir oznacza coś więcej niż tylko obszar geograficzny – to jest miejsce zesłań i kaźni Polaków.

„Obliczamy, że w wyniku czterech wielkich deportacji minimum 330 tys. Polaków zostało wywiezionych w głąb Związku Sowieckiego. Nie jest to jednak liczba ostateczna, ponieważ na Sybir wywożone były także osoby pomiędzy tymi czterema deportacjami, m.in. dziesiątki tysięcy były wysyłane do łagrów Sybiru.”

„Od pierwszych dni okupacji sowieckiej rozpoczęły się represje. Naj-

Władysław Broniewski

Bagnet na broń

Kiedy przyjdą podpalić dom,
ten, w którym mieszkasz – Polskę,
kiedy rzucą przed siebie grom
kiedy runą żelaznym wojskiem
i pod drzwiami staną, i nocą
kolbami w drzwi załomocą –
ty, ze snu podnosząc skroń,
stań u drzwi.

Bagnet na broń!
Trzeba krwi!

Są w ojczyźnie rachunki krzywd,
obca dłoń ich też nie przekreśli,
ale krwi nie odmówi nikt:
wysączymy ją z piersi i z pieśni.
Cóż, że nieraz smakował gorzko
na tej ziemi więzienny chleb?
Za tę dłoń podniesioną nad Polską
- kula w łeb!

Ogniomistrz i serc, i słów,
poeto, nie w pieśni troska.
Dzisiaj wiersz – to strzelecki rów,
okrzyk i rozkaz:
Bagnet na broń!

Bagnet na broń!
A gdyby umierać przyszło,
przypomnimy, co rzekł Cambonne,
i powiemy to samo nad Wisłą
– w roku 2024!

pierw miały one charakter indywidualny. Aresztowano wtedy osoby, które były związane z władzami polskimi w okresie dwudziestolecia międzywojennego”.

Podczas okupacji sowieckiej, do 1941 r., przeprowadzono jeszcze trzy masowe deportacje – w kwietniu i czerwcu 1940 r. oraz w czerwcu 1941 r. Głównymi obszarami, do których trafiały osoby deportowane, były Syberia, Kazachstan i północ europejskiej części Związku Radzieckiego.

„Obliczamy, że w wyniku czterech wielkich deportacji minimum 330 tys. – do miliona Polaków – zostało wywiezionych w głąb Związku Radzieckiego.

Do dziś nie jest również znana liczba osób, którym udało się z Syberii powrócić.

Mówiąc współcześnie o Sybirakach, mamy na myśli osoby, które przeszły przez Sybir, a dzisiaj one lub ich potomkowie są rozrzućeni po całym świecie.

PS. Gehenny Syberii nie przeżyli np. z Trzciany: Stanisław Kawalec – 1943 r., Jadwiga Kocur – 1942 r., Tomasz Kocur – 1944 r., Zofia Pypeć – 1941 r., Maria Stawarz – 1944 r., Antoni Smagała – 1943 r. Dobrze, że miejscowe władze lokalne zadbały o ich upamiętnienie, choćby tylko na historycznych tablicach pamiątkowych wmurowanych w ścianę kaplicy cmentarnej. W większości są to anonimowi męczennicy wojskowi i cywilni.

(inf. wł.)

Dorota Madej

Wakacje w Gminnej Bibliotece Publicznej w Świlczy z/s w Trzcianie

Wakacje to czas odpoczynku, relaksu ale też czas poznawania nowych miejsc, rozwijania swoich pasji i zamiłowań. Czas wakacyjny każdy spędza według własnych upodobań i zainteresowań a my bibliotekarze cieszymy się, że część dzieci, młodzieży oraz dorosłych zechciała spędzić czas z biblioteką. Wszystkie przeprowadzone w bibliotekach warsztaty, zajęcia zostały zaplanowane i przeprowadzone przez bibliotekarzy a materiały na zajęcia zakupione ze środków finansowych Gminnej Biblioteki Publicznej w Świlczy z/s w Trzcianie.

W ramach różnorodnych warsztatów, uczestnicy mieli okazję wykazać się kreatywnością, tworząc unikalne rękodzieła. Każdy z tych zajęć rozwijał zdolności manualne i pobudzał wyobraźnię, a powstałe prace były nie tylko piękne, ale i funkcjonalne. Zadowolone twarze uczestników oraz ich piękne rękodzieła to najlepszy dowód na to, że wakacje w bibliotekach były udane i pełne niezapomnianych chwil.

Gminna Biblioteka w Trzcianie

Czy można zwiedzić świat nie wychodząc z biblioteki? Oczywiście że się da! Książki zabiorą nas w niezwykłą podróż – wyruszymy na Dzikie Zachód, do eleganckiej Francji lub baśniowych krajów arabskich. Zwiedzimy też tajemniczy Egipt, zieloną Holandię i nieprzebytą dżunglę amazońską. Zobaczymy też Australię, niezwykle kraje Orientu, a także zanurkujemy razem by, podziwiać rafy koralowe. Mamy nadzieję, że z nami wakacyjna nuda nikomu nie groziła!

Wakacje dobiegły końca, a wraz z nimi cykl spotkań dla dzieci i młodzieży pod hasłem: „Lato w Gminnej Bibliotece w Trzcianie”. Nie tylko najmłodszy mieszkańcy naszej miejscowości, ale również dzieci i młodzież przyjeżdżająca na wakacje do Trzciany bardzo chętnie korzystała z wakacyjnych propozycji Biblioteki. Różnorodność zajęć sprawiała, że każdy mógł znaleźć coś dla siebie, a o nudzie nie mogło być mowy. Nożyczki, pędzelki, kle-

je, farby, masa papierowa, glina samoutwardzalna, pastel i wiele innych ciekawych i nowych dla naszych uczestników materiałów plastycznych plus niezwykła wyobraźnia – to wszystko było podczas warsztatów rękodzielniczych i plastycznych prowadzonych przez panie bibliotekarki. Trzy godziny dobrej zabawy, intelektualnej rozrywki, pełna sala, gry planszowe oraz uśmiechy na twarzach uczestników, tak pokrótce można podsumować spotkania wakacyjne w naszej placówce.

Mamy nadzieję, że młode głowy, naładowane energią i mile spędzonym z nami czasem, z radością wróciły do szkoły, a tegoroczne wakacje w bibliotece jeszcze długo będą wspominać.

To koniec wspólnych zajęć wakacyjnych, ale z pewnością pozostaną one w pamięci uczestników na długi czas. O tym, że czas wolny spędzony w bibliotece świadczy wysoka frekwencja uczestników w tym roku w samych warsztatach uczestniczyło 70 osób i ich aktywność. Formy zorganizowane w tym roku prowadziliśmy w trzech grupach wiekowych i trzech terminach. Spotkania odbywały się w czerwcu, lipcu i sierpniu. Wakacyjne spotkania się skończyły, ale Biblioteka wciąż jest otwarta i czeka na wszystkich, którzy zechcą się z nią zaprzyjaźnić. Wakacyjne zajęcia w Trzciańskiej Bibliotece Publicznej to czas nie tylko nauki i rozwijania pasji, ale przede wszystkim dobrej zabawy i radości z tworzenia. Zadowolone twarze dzieci oraz ich piękne rękodzieła to najlepszy dowód na to, że wakacje w bibliotece były udane i pełne niezapomnianych chwil.

Dorota Jędral

Filia w Bratkowicach

Filia Biblioteczna w Bratkowicach w okresie wakacji, oprócz zakupów nowości książkowych, zorganizowała warsztaty dla naszych młodych Czytelników. 15 sierpnia przypadło w Kościele Katolickim Święto Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, które nazywane jest tradycyjnie Świętem Matki Boskiej Zielnej, dlatego nasza biblioteka przeprowadziła warsztaty z tradycją w tle. Do poprowadzenia warsztatów zaprosiliśmy Danutę Mech i Wandę Dziedzic z bratkowickiego Koła Gospodyń Wiejskich. Panie na wstępie zaprezentowały zioła, zboża i kwiaty z jakich robi się bukiety w naszym regionie. Uczestniczki dowiedziały się o tym, że bukiety poświęcone w kościele, poza dziękczynieniem, mają przypominać również, że według chrześcijańskiej legendy, apostołowie po otwarciu grobu Maryi znaleźli tylko kwiaty i zioła. Zwyczajowi święcenia bukietów od wieków towarzyszy wiara, że zioła poświęcone w tym dniu otrzymują moc leczniczą i chronią od chorób i zarazy.

Nasze drogie Panie, pomagając dziewczynom układać bukiety, opowiadały o leczniczych właściwościach niektórych ziół i sposobie ich przyrządzania. Po zakończonych warsztatach na sali pozostał przepiękny wonny zapach ziół i kwiatów. Bardzo dziękujemy naszym prelegentkom,

p. Wandzie i Danucie za podzielenie się swoją wiedzą i doświadczeniem i oczywiście za poświęcony czas w tak napiętym okresie.

Uczestniczki po warsztatach zyskały nie tylko nową wiedzę, ale również pachnące ziołami bukiety.

W ostatnią niedzielę wakacji nasza biblioteka wzięła udział w pikniku rodzinnym „Pożegnanie lata” zorganizowanym przez Towarzystwo Miłośników Ziemi Bratkowickiej.

Od godzin popołudniowych stadion w Bratkowicach wypełniał się gwarem i śmiechem dzieci, które z niecierpliwością czekały na rozpoczęcie zabawy. Podczas wydarzenia dla najmłodszych uczestników czekało wiele atrakcji w tym biblioteczne stoisko promocyjne, które wzbudziło duże zainteresowanie. Każde dziecko miało szansę wziąć udział w konkursie z zagadkami i wygrać ciekawe nagrody oraz książki. Dużą popularnością cieszył się również kącik plastyczny, w którym dzieci kolorowały zakładki do książek i tworzyły wirujące konstrukcje z kolorowego papieru i patyka. Oczywiście nie mogło zabraknąć słodkości dla każdego odwiedzającego nasze stoisko. Podczas pikniku biblioteka prezentowała również zakupione nowości książkowe dla dorosłych, które przy okazji odwiedzin stoiska można było zarezerwować lub wypożyczyć. Dodatkowo każdy mógł wziąć udział w akcji „Zaopiekuj się książką”, którą biblioteka prowadzi nieustannie w swoich murach. Podczas pikniku na stoisku pojawiły się książki bardzo poczytnych autorów, które można było zabrać ze sobą do domu. Ku naszej uciechy wszystkie znalazły nowego właściciela. Udział w tym wydarzeniu było wspaniałą okazją do zaprezentowania oferty biblioteki, pozyskania nowych czytelników i kreatywnego spędzenia czasu z dziećmi. Bardzo dziękujemy wszystkim, którzy odwiedzili bibliotekarskie stanowisko oraz organizatorowi pikniku. Do zobaczenia w progach naszej biblioteki.

Sabina Wójcik

Filia Biblioteczna w Dąbrowie

Z ostatnim dniem sierpnia Filia Biblioteczna w Dąbrowie zakończyła kolejną edycję wakacyjnych zajęć. Cieszyły się one ogromnym zainteresowaniem i przyniosły wiele radości uczestnikom. To był czas nie tylko nauki nowych technik rękodzielniczych i rozwijania pasji, ale

przede wszystkim dobrej zabawy i radości z tworzenia. W zajęciach brały udział dzieci i młodzież w wieku od 7 do 14 lat, 20 osób przez pięć dni warsztatowych. Uczestnicy wykonali obrazy techniką String Art, malowali obrazy na płótnie, wykonywali liście z makramy, robili młyny z ekologicznych materiałów oraz ozdabiali pojemniki metodą decoupage, aby później posadzić w nich roślinki. Był to bardzo pracowity tydzień, pełen emocji, ale i wielkiej radości i zadowolenia, który zakończył się popołudniem filmowym z popcornem i pysznym ciastem.

Dziękuję wszystkim uczestnikom za zaangażowanie w zajęcia oraz rodzicom za słowa wsparcia i podarowane słodkości. Oprócz tygodniowych zorganizowanych zajęć w bibliotece, placówka oferowała wypożyczenie nowości wydawniczych, możliwość skorzystania ze sprzętu komputerowego oraz konsoli, gier planszowych oraz puzzli. W okresie wakacji do biblioteki zapisało się 30 nowych czytelników, wypożyczono 675 książek a bibliotekę odwiedziło 675 osób. Z komputera i gier na konsoli skorzystało 218 osób.

Dorota Madej

Filia Biblioteczna w Mrowli

Podczas tegorocznych wakacji Filia Biblioteczna w Mrowli zorganizowała zajęcia przeznaczone dla dzieci w wieku 7-13 lat. Celem spotkań było integrowanie oraz

poznawanie sposobów na spędzanie wolnego czasu. W dniach od 5 sierpnia do 9 sierpnia 2024 roku biblioteka zorganizowała „Tydzień gier planszowych”. W pięciodniowych zajęciach uczestniczyło łącznie 97 dzieci, jedne jednorazowo a inne przez wszystkie pięć dni zajęć. W ramach zajęć uczestnicy mieli możliwość grać w gry planszowe takie jak: Minecraft, Mega jaja, Eurobiznes, Scrabble, Gra w życie, Dobble, statki, kalambury, szachy, chińczyk, domino, grzybobranie, uno, pamięć, Jaś i Małgosia, Zakręcone robale, Taxi, Kostka po kostce czy ubongo. Wszyscy uczestnicy bardzo chętnie brali udział w współzawodnictwie. Najmłodsze dzieci chętnie bawiły się ze starszymi kolegami, którzy pomagali zapoznać się z zasadami gier.

Gry planszowe od dawna stanowią integralną część rozrywki i dobrej zabawy, ciesząc się zasłużoną popularnością. Ich głównym zadaniem jest integrować, rozwijać i umilać czas dzieciom i dorosłym. Choć świat technologii zapewnia wiele intrygujących wirtualnych atrakcji, to gry planszowe potrafią również przenieść nas w fantastyczny świat dodatkowo wzbudzając wyobraźnię dzieci. Planszówki sprzyjają budowaniu relacji i wspólnemu spędzaniu czasu. Często jednak wymagają, logicznego myślenia, budowania sojuszy z innymi graczami. Jest to także dobry sposób, by zniwelować korzystanie z wysokich technologii, mają także dobry wpływ na redukcję stresu, pomagają wzmocnić pamięć i poprawiają koncentrację u dzieci. Gracze nabywają umiejętności rozwiązywania problemów, logicznego myślenia, planowania, współpracy i komunikacji oraz szacunku do siebie nawzajem. Osoby biorące udział w spotkaniach mieli możliwość poznania nowych kolegów i koleżanek, bowiem w zajęciach uczestniczyły dzieci z innych miejscowości z terenu Gminy a także z innych państw. Uczestnicy działali w grupie, dzielili się zadaniami, negocjowali oraz stosowali się do panujących zasad, prowadzili rozmowy, śmiali się. Zajęcia korzystnie wpły-

nęły na komunikację dzieci w różnym wieku. Biblioteka to miejsce, gdzie każdy ma możliwość być wyjątkową jednostką.

Czas spędzony na dobrej zabawie bardzo szybko upływał, jednak większość starszych dzieci zdecydowała się zostawać dłużej, by dokończyć rozpoczęte rozgrywki. „Tydzień gier planszowych” był interesujący dla dzieci, a rodzice i opiekunowie chętnie pozostawiali swoje pociechy w bibliotece. Miłe chwile z rówieśnikami spędzone na wspólnej zabawie są bezcenne. Wszystkim uczestnikom dziękuję za sympatyczne dni i zapraszam do brania udziału w kolejnych zajęciach organizowanych w Bibliotece w Mrowli.

Jolanta Styka

Filia Biblioteczna w Świlczy

Podobnie jak Filia w Mrowli Świlczańska Biblioteka postawiła na gry planszowe oraz aktywny czas spędzany w bibliotece. Biblioteka to nie tylko miejsce, gdzie znajdziemy książki, ale i sporo innych atrakcji takich jak: konsole, planszówki, darmowe Wi-Fi itp.

Przez okres wakacji czytelnicy mieli możliwość wypróbować swoich sił na symulatorze refleksu. Gra ta polegała na naciśnięciu możliwie największej ilości podświetlonych przycisków w określonym czasie. Okazało się, że wcale to nie jest takie łatwe. Było przy tym mnóstwo śmiechu i dobrej zabawy. Biblioteka oferowała również nowości wydawnicze, dla dzieci ale również dla dorosłych czytelników, którzy tłumnie odwiedzali wypożyczalnię.

Anna Zakrzewska

Filia Biblioteczna w Rudnej Wielkiej

W tym roku Filia Biblioteczna w Rudnej Wielkiej podczas trwającego dyżuru wakacyjnego oddziałów przedszkolnych zorganizowała dla najmłodszych dzieci spotkanie z bajką wraz z warsztatami plastycznymi. Podczas spotkania dzieci wysłuchały bajki „Wakacje nad morzem” a także zapoznały się z 10 głównymi zasadami Bezpiecznych Wakacji, ponieważ wakacje to słońce, kąpiele w jeziorze lub morzu, piesze wędrówki, relaks i zabawa. Dlatego warto jest znać i przestrzegać tych zasad, żeby były one przede wszystkim bezpieczne i w pełni udane.

Podczas spotkania dużym zainteresowaniem wśród najmłodszych cieszyły się książki o tematyce przyrodniczej takie jak: „Zwierzęta morskie” czy „Brzegi mórz”. Na zakończenie każdy uczestnik miał okazję samodzielnie

wykonać zwierzątko morskie z płyt Cd. Nasi goście oprócz talentu plastycznego wykazali się dużą znajomością zwierząt morskich, nie zabrakło krabów, koników morskich rybek oraz meduz, każda z nich została przyozdobiona muszelkami. Dziękujemy za miłe spędzony czas i zapraszamy do korzystania ze zbiorów bibliotecznych naszej biblioteki.

Joanna Gwizdak

Wakacje 2024 r. dobiegły końca, a wraz z nimi organizowane zajęcia w bibliotekach, ale biblioteki wciąż są otwarte i czekają na czytelników. Zapraszamy!

Dziękuję wszystkim uczestnikom i dużym, i małym za udział w zorganizowanych zajęciach w bibliotekach, za wszystkie miłe słowa, jakie słyszeliśmy każdego dnia i za każdy uśmiech skierowany w naszą stronę. Dziękuję również wszystkim pracownikom bibliotek za pomysły, zorganizowanie wszystkich warsztatów oraz propozycje ciekawie spędzonego wolnego czasu w naszych placówkach bibliotecznych.

Książko, najwierniejszy towarzyszu w podróży życia, milczący w nieszczęściu, gadałliwy w radości, mówiący tylko wtedy, gdy się słuchać pragnie – jesteś jednym z najcenniejszych darów, jakie nam zesłali bogowie na nasz padół!

Jarosław Iwaszkiewicz

* * *

Z książkami jest tak, jak z ludźmi: bardzo niewiele ma dla nas ogromne znaczenie. Reszta po prostu ginie w tłumie.

Volter

Projekt „*Language as a key to culture and ecology*” o numerze 2023-1-PL01-KA121-SCH-000126910, współfinansowany przez Unię Europejską realizowany w Szkole Podstawowej im. Stanisława Dąbskiego w Rudnej Wielkiej od 1.06.2023 r. do 31.08.2024 r. Dofinansowanie projektu z UE: 22 381,00 EUR.

Joanna Wiśniewska

Uczniowie Szkoły Podstawowej w Rudnej Wielkiej beneficjentami programu ERASMUS+

Uczniowie ze Szkoły Podstawowej im. St. Dąbskiego w Rudnej Wielkiej doskonalili swoje umiejętności językowe podczas mobilności oraz wykonując zadania projektu akredytowanego. Sześciu uczniów odbyło w marcu 2024 roku sześciodniową mobilność do miejscowości Marchena do katolickiej szkoły **Colegio Santa Isabel Marchena**, położonej 60 km od Sewilli w Hiszpanii, w ramach programu Erasmus+ Sektor Edukacja Szkolna KA1 SCH KA121.

Dzięki uczestnictwu w projekcie uczniowie doskonalili umiejętności komunikacji w międzynarodowym środowisku oraz nabyli nowe umiejętności społeczne. Uczniowie poszerzyli swoją wiedzę z zakresu ekologii, historii i kultury Hiszpanii oraz zapoznali się z systemem edukacyjnym w kraju partnerskim.

Działania projektowe skupiały się wokół czterech priorytetów:

- wzmocnienie kompetencji językowych uczniów i nauczycieli;
- rozwijanie postaw pro-ekologicznych;
- wzrost świadomości kulturowej;
- poprawa zastosowania technologii informacyjnej na lekcjach;

Szczególny nacisk podczas realizacji projektu został położony na nabywanie i wzmacnianie umiejętności w zakresie posługiwania się językiem angielskim, którego znajomość w dzisiejszym świecie jest niezbędna.

Realizacja projektu rozpoczęła się od wizyty przygotowawczej w **listopadzie 2023 roku**, w której wzięły udział **dyrektor szkoły Małgorzata Mazepa oraz koordynatorka projektu Joanna Wiśniewska**. Podczas spotkania poznały hiszpańską szkołę, nauczycieli oraz ustaliły wspólny plan działania na bieżący rok projektowy.

W **styczniu 2024 roku** szkoła zaprosiła nauczyciela **Francisco Javier Cortes Pazos**, który przyjechał jako

ekspert. Podczas swojego pobytu przeprowadził warsztaty dla nauczycieli na temat sposobów uczenia ekologii i o ekologii w jego szkole i w Hiszpanii, przedstawił sposoby uczenia języka angielskiego, zorganizował szereg warsztatów na temat krytycznego myślenia, integracji uczniów z zagranicy oraz zaletach brania udziału w programie Era-

smus+ i należenia do Unii Europejskiej.

W **lutym 2024 p. J. Wiśniewska** pojechała do szkoły w Marchena, aby uczyć języka angielskiego. Było to zupełnie nowe doświadczenie zawodowe, ale też okazja do promowania Polski, naszej kultury, zabytków, osiągnięć a także naszego regionu, wsi i szkoły.

Erasmus+ - wizyta w szkole partnerskiej. Marzec 2024 r.

Wizyta szkoły partnerskiej.

W **marcu 2024** szkoła gościła 14 uczniów i 2 nauczycieli – podczas wizyty goście odwiedzili Muzeum – Zamek w Łańcucie, Rzeszowskie Piwnice, Podkarpackie Centrum Nauki „Łukasiewicz” oraz Siedlisko Janczar. Wzięli udział w lekcjach i warsztatach przygotowanych przez nauczycieli. Celem tego spotkania było nawiązanie jeszcze głębszej współpracy, wspólne poznanie obu krajów, a przede wszystkim stworzenie okazji do porozumiewania się w języku angielskim dla uczniów z obu krajów. Pobyt w domach kolegów stworzył kolejną niepowtarzalną okazję do osiągnięcia celów projektu.

W **maju 2004** roku dwie nauczycielki polecały na tzw. „**job shadowing**” do Finlandii do miejscowości Oulu, gdzie obserwowały pracę szkoły i nauczycieli w odmiennym systemie edukacyjnym, ich podejście do uczniów oraz to, jak nauczyciele języka angielskiego uczą swojego przedmiotu.

Na koniec roku szkolnego 2 nauczycieli polecało na dziesięciodniowe **kursy językowe** do Dublinu w Irlandii oraz 1 nauczycielka na **kurs metodyczny** do Porto w Portugalii, by poprawić poziom znajomości języka angielskiego oraz nabyć nowe umiejętności związane z AI w nauczaniu. Realizacja tego projektu na ten rok szkolny zakończy się 31 sierpnia, ale już wiadomo, że szkoła otrzymała około 27 000 euro na kolejny rok akredytacji.

Od początku realizacji projektu prowadzony jest w języku angielskim blog, który można śledzić pod adresem <https://accreditationrudnawielka.blogspot.com>. Na blogu umieszczone są również linki do funpage'u na **Facebook'u i Instagramie**.

Współpraca ze szkołami za granicą jest możliwa dzięki akredytacji KA1 w programie Erasmus+ na lata 2021-2027 w sektorze Edukacja Szkolna. Szkoła corocznie realizuje i będzie realizować wyjazdy zagraniczne dla uczniów oraz nauczycieli, co w znaczący sposób wpływa na podniesienie jakości jej pracy i czyni ją atrakcyjną dla uczniów i rodziców, którzy są otwarci na inne kultury i odkrywanie świata. ■

■

Małgorzata Mazepa

Szymon Szydełko najzdolniejszym uczniem powiatu rzeszowskiego

Corocznie, z okazji Dnia Samorządu Terytorialnego, jednemu uczniowi z każdego powiatu województwa podkarpackiego przyznawana jest Nagroda Podkarpackiego Stowarzyszenia Samorządów Terytorialnych „Najzdolniejsza Młodzież Podkarpacia”. Kandydatami do nagrody są najzdolniejsi uczniowie szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych, którzy w ostatnim roku szkolnym wykazali się szczególnymi osiągnięciami. W tym roku wyróżnienie to spotkało 26 najlepszych uczniów na Podkarpaciu, a za najzdolniejszego ucznia powiatu rzeszowskiego uznano ucznia kl. 8a Szkoły Podstawowej im. Stanisława Dąbbskiego w Rudnej Wielkiej – Szymona Szydełko. Nagroda została mu wręczona podczas uroczystych obchodów Dnia Samorządu Terytorialnego 7 czerwca br.

Sukcesy Szymona zostały uhonorowane również 12 czerwca br. w WSPiA w Rzeszowie podczas podsumowania tegorocznej edycji konkursów przedmiotowych organizowanych przez Podkarpackiego Kuratora Oświaty. Tego dnia, podczas gali Szymon odebrał z rąk Wojewody Podkarpackiego, Teresy Kubas-Hul oraz Podkarpackiego Kuratora Oświaty w Rzeszowie, Doroty Nowak-Maluchnik wyróżnienia:

- Dyplom wielokrotnego laureata w konkursach przedmiotowych „Wybitny Laureat” za uzyskanie tytułów laureata z matematyki i fizyki.
- Statuetkę Złoty Laur za uzyskanie I miejsca w Konkursie z Fizyki dla uczniów szkół podstawowych.
- Statuetkę Brązowy Laur za uzyskanie III miejsca w Konkursie z Matematyki dla uczniów szkół podstawowych.

Szymon Szydełko to tegoroczny absolwent Szkoły Podstawowej w Rudnej Wielkiej. Najważniejsze sukcesy Szymona w roku szkolnym 2023/2024 to:

- Laureat Przedmiotowego Konkursu z Fizyki organizowanego przez Podkarpackiego Kuratora Oświaty – I m-ce w województwie,
- Laureat Przedmiotowego Konkursu z Matematyki organizowanego przez Podkarpackiego Kuratora Oświaty – III m-ce w województwie,
- Laureat Ogólnopolskiego Konkursu Fizycznego LWIĄTKO 2024 – VIII m-ce w kraju,
- Laureat Ogólnopolskiego Konkursu InstaLogik – III m-ce w kraju.

Szymonowi gorąco gratulujemy sukcesów i życzymy kolejnych spektakularnych osiągnięć. ■

PS. Redakcja „Trzcionki” dołącza się do serdecznych gratulacji, dla zapewne wszechstronnie uzdolnionego i pracowitego oraz ambitnego Ucznia. Na sukces składa się oprócz nauczania wzorowego – sukces wychowawczy, a więc gratulujemy Rodzicom, Szkole i Nauczycielom w Rudnej Wielkiej. Jesteście Państwo godni naśladowania, Jesteście dumą całej społeczności Gminy Świlcza.

Zofia Dziedzic

Od lewej: Teresa Kubas-Hul, Szymon Szydełko i Dorota Maluchnik podczas uroczystej gali podsumowującej konkursy przedmiotowe. ■

Władysław Kwoczyński

Z Przemyśla na Jasną Górę

Corocznie w okresie wakacyjnym do Sanktuarium Matki Bożej Częstochowskiej, podążają liczne pielgrzymki wiernych z różnych stron naszego kraju, także z Podkarpacia. W tym roku jedną z nich była 44. Przemyśka Archidiecezjalna Piesza Pielgrzymka na Jasną Górę. Uroczyste rozpoczęcie pielgrzymki odbyło się 4 lipca 2024 r. o godz. 7.00 w Bazylice Archidiecezjalnej w Przemyślu. Uroczystej Mszy św. koncelebrowanej, przewodniczył abp Adam Szal – metropolita przemyski, w asyście abp. seniora Józefa Michalika, licznie zgromadzonych księży i pielgrzymów wyruszających na pątniczy szlak. Tegorocznej pielgrzymce przyświecało hasło: *Z Maryją we wspólnocie z Kościołem*.

Zgodnie z tradycją pielgrzymi wyruszyli w drogę: 4 lipca – Przemyśl, Radymno, Lesko, 5 lipca – Jarosław, Leżajsk, Brzozów, 6 lipca – Przeworsk, Łańcut, Krosno. Pielgrzymkowa trasa wiodła różnymi szlakami i podzielona była na 12 etapów dziennych, każdy długości około 33 km. Po drodze pątnicy, odwiedzali sanktuaria maryjne, kościoły parafialne i inne miejsca kultu religijnego.

Jak co roku pątniczy szlak prowadzi przez trzy miejscowości gminy Świlcza: Rudna Wielka, Mrowla i Bratkowice, gdzie pielgrzymi są przez mieszkańców serdecznie witani, gościnnie przyjmowani i pozdrawiani. W niedzielę 7 lipca 2024 r.

około godz. 9.00, pierwsza grupa pielgrzymów św. Alberta z Jarosławia (ok. 120 osób), dotarła do centrum Bratkowic i udała się wprost do miejscowego kościoła parafialnego pw. św. Jana Chrzciciela na wspólną modlitwę. Następnie przeszli na plac przed plebanią, gdzie mogli trochę odpocząć, ugasić pragnienie i skorzystać z gościnności miejscowych gospodyń z które przygotowały ciepły posiłek. Po niedługim odpoczynku pątnicy wyruszyli w dalszą drogę...

Godzinę później do bratkowickiej parafii, dotarła druga grupa pielgrzymów św. Urszuli z Łańcuta (ok. 150 osób). Oni także wstąpili do miejscowego kościoła, by się wspólnie pomodlić, a następnie odpocząć

w cieniu drzew na placu przed plebanią, ugasić pragnienie i zjeść ciepły posiłek, przygotowany przez życzliwe i gościnne bratkowickie gospodynie. Po około półgodzinnym odpoczynku, wyruszyli na pielgrzymkowy szlak, którego celem była Jasna Góra.

Ostatnia trzecia grupa strudzonych drogą pątników św. Rafała z Przeworska (ok. 120 osób), przybyła do Bratkowic ok. godz. 14. Również oni udali się wprost do miejscowej świątyni na wspólną modlitwę. W kościele zostali godnie powitani przez ks. Józefa Buczyńskiego – wikariusza. Następnie udali się na plac przed plebanią, gdzie mogli spokojnie odpocząć po trudach wędrówki w upale i słońcu oraz ugasić

Pielgrzymi podczas wspólnej modlitwy w kościele.

Pielgrzymi udają się na plac przed plebanią na odpoczynek.

Odpoczynek i posiłek na placu przed plebanią.

Bratkowickie gospodynie przygotowały ciepłe dania dla pielgrzymów.

pragnienie. Gorące dania, ciasta i kompoty, przygotowały dla każdej z grup mieszkanki zachodniej części parafii (Przywary, Czekaj). Wszystkim paniom gospodyniom z Bratkowic, należą się słowa najwyższego uznania i podziękowania, za gościnność i okazaną życzliwość.

W trakcie odpoczynku niebo nad Bratkowicami pokryło się ciemnymi chmurami, zwiastującymi burzę i deszcz. W oddali słychać było wyładowania atmosferyczne, a już po chwili zaczął padać rzęsyisty deszcz, który na szczęście dla pielgrzymów, nie trwał zbyt długo.

Około godz. 15, mimo padającego jeszcze słabego deszczu, pątnicy wyruszyli w dalszą drogę. Opuszczając Bratkowice, śpiewem i modlitwą, dziękowali mieszkańcom, a zwłaszcza gospodyniom – za serdeczne i gościnne przyjęcie, zapewniając o modlitewnej pamięci.

Przed Oblicze Matki Bożej Częstochowskiej pielgrzymi dotarli 15 lipca, zanosząc przed Jej tron liczne dziękczynienia za otrzymane łaski oraz prośby w różnych intencjach, osobistych i rodzinnych.

Pątnicy pokonali wytrwale około 380 km w upale i deszczu, znosząc cierpliwie wszelkie niedogodności związane z wędrówką na Jasną Górę.

Fot. Władysław Kwoczyński

Pielgrzymi opuszczają Bratkowice.

Władysław Kwoczyński

Wszystkie drogi prowadzą na Jasną Górę

Każdego roku okres wakacyjny to czas licznych pielgrzymek pieszych i rowerowych. Ich celem od dziesiątków lat jest Sanktuarium Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze i inne ważne miejsca kultu religijnego w kraju i za granicą. Także z Podkarpacia wyruszają na pielgrzymkowy szlak liczne grupy pątników, zarówno pieszo, na rowerach, jak i indywidualnie.

Pielgrzymka rowerowa na Jasną Górę

W piątek 2 sierpnia 2024 r. po porannej Mszy św. w kościele pw. św. Huberta w Rzeszowie-Miłocinie, wyruszyła 45. Pielgrzymka Rowerowa im. św. Krzysztofa na Jasną Górę. Ponad 170-osobowej grupie pielgrzymów w drodze do Częstochowy, przyświecało hasło: „Ty nas obudziłeś

– my Cię obronimy”. Uczestnikami tegorocznej pielgrzymki byli głównie mieszkańcy Podkarpacia, często z rodzinami. Wśród nich była spora grupa kobiet. Najstarszy uczestnik miał 83 lata, a pielgrzymował już po raz 35. Wśród pielgrzymów było dwóch mieszkańców Bratkowic. Pielgrzymkowy peleton podzielony był na 7 mniejszych grup, ze względu na bezpieczeństwo w ruchu drogowym. Do pokonania mieli 290 km w trzech etapach.

Pierwsza grupa pielgrzymów na czele z ks. Witoldem Pazdanem, dotarła do centrum Bratkowic około godz. 8.30. Przypomnę, że ks. Witold był wikariuszem w bratkowickiej parafii w latach 2015-2018, a w pielgrzymce rowerowej uczestniczył już od kilkunastu lat. Obecnie jest proboszczem w parafii Straszędzie. Wszyscy pielgrzymi zatrzymali się na placu przed Szkołą Podstawową nr 1 im.

Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Tutaj mogli chwilę odpocząć, sprawdzić stan techniczny rowerów, ustalić sprawy organizacyjne oraz spożyć posiłek, przygotowany przez firmę cateringową. Pielgrzymi opuścili Bratkowice około godz. 9.30. Po drodze byli serdecznie pozdrawiani przez mieszkańców.

Wszyscy pielgrzymi dotarli na Jasną Górę w niedzielę 4 sierpnia, znosząc wszelkie niedogodności, upały i deszcz. Przed tronem Jasnogórskiej Pani, modlili się wspólnie o pokój w naszej Ojczyźnie i na świecie. Każdy z pielgrzymów dziękował Matce Bożej za otrzymane łaski i modlił się we własnych i rodzinnych intencjach.

Organizatorem tegorocznej 45. Pielgrzymki Rowerowej im. św. Krzysztofa i wcześniejszych jest Podkarpackie Stowarzyszenie Turystyczno-Sportowe NSZZ „Solidarność” w Rzeszowie.

Pielgrzymi już w centrum Bratkowic.

Po drodze pątnicy byli pozdrawiani przez mieszkańców.

Pierwszy odpoczynek i posiłek na placu Szkoły Podstawowej nr 1.

Pielgrzymi opuścili Bratkowice.

Rzeszowska piesza pielgrzymka na Jasną Górę

W niedzielę, 4 sierpnia 2024 r., po porannej Mszy św. na Placu Farnym w Rzeszowie, wyruszyła jedna z najstarszych pielgrzymek – 47 Rzeszowska Piesza Pielgrzymka na Jasną Górę, której przyświecało hasło: Z Maryją w Kościele. Mszy św. koncelebrowanej o godz. 6.30, przewodniczył ks. bp Jan Wątroba – Ordynariusz Diecezji Rzeszowskiej w asyście ks. bp. Seniora Kazimierza Górnego, ks. bp. Seniora Edwarda Białogłowskiego oraz księży, biorących udział w Pielgrzymce. We Mszy św. uczestniczyli oprócz pielgrzymów, także przedstawiciele Parlamentu RP, władz samorządowych oraz pracownicy instytucji Kurii Diecezjalnej. Okolicznościową homilię do zgromadzonych, wygłosił ks. bp Jan Wątroba. Kazno-

dzieja zachęcał pielgrzymów, aby wykorzystali ten czas na pogłębienie swojej wiary z Jezusem oraz drugim człowiekiem. Po Komunii Świętej Biskup Rzeszowski, pobłogosławił nowy Krzyż, który niesiony był na czelę pielgrzymki. Podczas Eucharystii, jedna para młodych przyjęła Sakrament Małżeństwa, po czym wraz z pielgrzymami udała się w drogę na Jasną Górę, by tam pokłonić się Matce Bożej i prosić Ją o potrzebne łaski. Na pątniczy szlak, wyruszyło ponad 600. Pielgrzymów, podzielonych na pięć mniejszych grup, noszących imiona świętych i błogosławionych. Przewodniczył im ks. bp senior E. Białogłowski. Wraz z nimi wędrowało

kilkudziesięciu kapłanów – przewodników grup oraz klerycy i siostry zakonne. Wśród pielgrzymów była grupa tzw. sztafetowa, licząca około 1300 pątników. Tworzyli oni grupę, z której codziennie na pielgrzymkową trasę, wyruszało od 50. do 200 osób. Po

Napoje chłodzące dla pątników rozdawali, od prawej: I. Janowska, radna powiatu, T. Wojton – przewodniczący Rady Powiatu, K. Jarosz – Starosta Rzeszowski i J. Machowski z Bratkowic.

Pielgrzymi dotarli do centrum Bratkowic.

Pielgrzymów powitał ks. kan. J. Książek, proboszcz.

przejsciu jednego dziennego odcinka pątnicy sztafetowi, pojechali autokarami na Jasną Górę, a następnie powrócili do swych domów. Wśród nich wędrowało kilkudziesięciu mieszkańców Bratkowic i innych miejscowości naszej gminy.

Pierwszym przystankiem dla pielgrzymów po wyruszeniu z Rzeszowa, były Bratkowice, gdzie dotarli na czelę z ks. bp. Seniorem Edwardem Białogłowskim, kilkanaście minut po godz. 13.00. Czołowa grupa pątników po dotarciu do centrum wsi, skierowała się wprost do miejscowego kościoła parafialnego. Tuż przed wejściem do świątyni pątnicy, zostali serdecznie powitani przez ks. kan. Józefa Książkę – proboszcza, pobłogosławieni wodą święconą i zaproszeni na wspólną modlitwę. Następnie wszyscy udali się na miejscowy stadion sportowy, podobnie, jak pozostałe grupy pątników. Tutaj wszyscy mogli odpocząć w cieniu drzew, ugasić pragnienie i zjeść gorący posiłek, przygotowany przez gościnne, jak zawsze, bratkowickie gospodynie. Wśród osób rozdających spragnionym pątnikom napoje chłodzące, byli: Krzysztof Jarosz – starosta powiatu rzeszowskiego, Tomasz Wojton – przewodniczący Rady Powiatu (rodak z Bratkowic) oraz Iwona Janowska radna powiatu z Mrowli. Dodam, że Starosta, przybył do Bratkowic wraz z pielgrzymami. W wydawanie posił-

ków dla pątników, zaangażowała się także Katarzyna Wdowik – radna gminy Świlcza (mieszkanca Bratkowic). Miejscowi strażacy, jak co roku, przygotowali dla pielgrzymów specjalne stanowisko wodne na bazie hydrantu, gdzie można było umyć ręce i naczynia po posiłku. Ponadto dla ochłody ciała, strażacy ustawili na bieżni stadionu tzw. kurtynę wodną, z której korzystali najchętniej najmłodszy uczestnicy pielgrzymki.

rano, wyruszyli na pątniczy szlak. Trasa pielgrzymki podzielona była na 10 etapów i wiodła przez cztery diecezje: rzeszowską, tarnowską, kielecką i częstochowską. Na całej trasie pątnicy, korzystali z uprzejmości i gościnności mieszkańców mijanych miejscowości, gdzie częstowano ich posiłkami w porze obiadowej i wieczorowej. Organizatorzy natomiast, zapewniali pątnikom codziennie chleb i herbatę. Pielgrzymi nocowali głównie w szko-

cie wałów klasztornych, koncelebrowana była Masza św. kończąca tegoroczną 47. Rzeszowską Pieszą Pielgrzymkę na Jasną Górę.

Bardzo ważnym i wymownym akcentem tegorocznej 47. Rzeszowskiej Pieszaj Pielgrzymki na Jasną Górę, był dzwon z napisem: „Głos Nienarodzonych”. Dotarł on do Bratkowic wraz z pielgrzymami na samochodzie specjalnie do tego celu przystosowanym. Zapisane na dzwonie słowa gorliwie-

Bratkowickie gospodynie przygotowały dla pątników gorące dania.

Każdy mógł uderzyć w dzwon – głos nienarodzonych.

Po około godzinnym odpoczynku pątnicy, wyruszyli w dalszą drogę na Jasną Górę. Opuszczając Bratkowice, radosnym śpiewem dziękowali mieszkańcom za serdeczne i gościnne przyjęcie, a miejscowym gospodyniom, za przygotowane smaczne dania, ciasta i kompoty. Po kilku godzinach wędrówki dotarli do Kamionki. W ten sposób zakończyli swój pierwszy etap pielgrzymowania na trasie Rzeszów-Kamionka, pokonując 32 km. Następnego dnia

łach, ale także w prywatnych domach. O zdrowie i bezpieczeństwo pielgrzymów, zadbali m.in. służby porządkowe i personel medyczny.

Strudzeni pielgrzymi dotarli na Jasną Górę we wtorek 13 sierpnia, po przejściu około 300 km, znosząc wszelkie niedogodności, upał i deszcz... Przed oblicze Jasnogórskiej Pani, zanieśli intencje własne i rodzinne, dziękując Matce Bożej za otrzymane łaski i opiekę... Na szczy-

go obrońcy życia bł. ks. Jerzego Popiełuszki: „Życie dziecka zaczyna się pod sercem matki”, a także przykazanie Boże „Nie będziesz zabijał” – to treści, które będą przemawiać w imieniu wszystkich tych, którzy nie mają prawa głosu. Będzie to głos nienarodzonych dzieci... Tutaj na bratkowickim stadionie, gdzie dzwon został wyeksponowany, wielu pątników, mieszkańców i dzieci, symbolicznie uruchomiło w jego ciężkie metalowe serce. Donośny dźwięk dzwonu słyszalny był całej okolicy, wywołując powagę i zadumę na twarzach osób, które zdecydowały się w niego uderzyć po to, by usłyszeć „Głos Nienarodzonych Dzieci”...

Na co dzień dzwon stacjonuje w parafii pw. Wszystkich Świętych w Kolbuszowej, za zgodą biskupa rzeszowskiego. Stąd dzwon będzie wyruszał w kolejne regiony Polski z misją obrony życia dzieci nienarodzonych... W przyszłości dzwon umieszczony zostanie na specjalnej dzwonnicy i stacjonował będzie w jednej z parafii na Podkarpaciu...

Miejscowi strażacy corocznie angażują się w pomoc pielgrzymom.

Fot. Władysław Kwoczyński

Władysław Kwoczyński

Odpust parafialny

Zaledwie dwa dni po zakończeniu Misji Świętych – 23 czerwca 2024 r. w niedzielę parafianie przeżywali odpust parafialny, czyli uroczystość patrona bratkowickiego kościoła parafialnego św. Jana Chrzciciela. Z tej okazji koncelebrowana była uroczysta Eucharystia sprawowana w intencji wszystkich parafian – rozpoczynająca Jubileusz 90-lecia istnienia parafii.

Przebieg uroczystości odpustowej

Koncelebrze przewodniczył ks. Zygmunt Tokarz – misionarz w asyście: ks. kan. Józefa Książka – proboszcza, księży rodaków: ks. Jacka Lewickiego – proboszcza parafii pw. Rozesłania Świętych Apostołów w Chełmie, ks. Zdzisława Sawki MS – dyrektora Domu Rekolekcyjnego „Maleńka” w Zakopanem i ks. Edwarda Kwoki – emeryta. Okolicznościową homilię wygłosił ks. Zygmunt Tokarz. Liturgię Mszy św. ubogacił swym śpiewem, miejscowy chór męski *Resonantae*, dziewczęta z parafialnego KSM-u oraz Brygida Wojton – śpiew psalmów. Podczas Mszy św. ks. Jacek Lewicki, obchodzący w 2024 r. jubileusz 30-lecia

kapłaństwa, ofiarował dla parafii piękny kielich mszalny, jako dziękczynienie Bogu za dar kapłaństwa.

Uroczystość odpustową uświetnili swym udziałem bratkowicki strażacy z poczem sztandarowym. Po Mszy św. odbyła się uroczysta procesja wiernych wokół kościoła, podczas której strażakom przypadł zaszczyt niesienia baldachimu i chorągwi kościelnych. W procesji, oprócz licznej rzeszy wiernych, uczestniczyli również księża z dekanatu Rzeszów-Zachód, do którego należy bratkowicka parafia: ks. dr Janusz Winiarski – dziekan dekanatu, proboszcz parafii pw. św. Wawrzyńca w Trzcionie, ks. Mateusz Pęcherek – wikariusz z Trzciony, ks. Antoni Czerak – proboszcz parafii pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Świlczy, ks. Bogusław Bembenik – wikariusz w/w kościoła, ks. dr Grzegorz Wójcik – rezydent w parafii pw. św. Łukasza Ewangelisty w Mrowli, ks. Paweł Martyka – wikariusz w Mrowli, ks. Stanisław Szcząchor – proboszcz parafii pw. Matki Bożej Królowej Polski w Dąbrowie, ks. Roman Depa – proboszcz parafii pw. św. Maksymiliana Kolbe w Kłęczanach, ks. Roman Gawron – proboszcz parafii pw. św. Maksymiliana Kolbe w Bziance. Uroczystość odpustowa dla wiernych, była wielkim przeżyciem duchowym i religijnym. Wyrazili oni wdzięczność Bogu za otrzymane wszelkie łaski, jakie udziela naszej parafii, za wstawiennictwem św. Jana Chrzciciela – Patrona bratkowickiej wspólnoty parafialnej.

Fot. Władysław Kwoczyński

Podczas Mszy św.

Strażacy podczas Mszy św.

Księża podczas procesji.

Procesja odpustowa z udziałem miejscowych strażaków

Moja posługa misyjna w Ukrainie

Pochodząca z Bratkowic s. **Maria Marta Przywara**, ze Zgromadzenia Sióstr Służebnic Ducha Świętego od ponad 30. lat pełni posługę misyjną w sąsiadującej z Polską – Ukrainie. Poprosiłem Ją, by opowiedziała o swojej niełatwej i pełnej poświęcenia służbie Panu Bogu i ludziom w kraju od ponad dwóch lat objętym wojną... W swoim artykule pisze tak:

„Minęło już 30 lat od czasu, gdy po raz pierwszy przyjechałam do Ukrainy. Prawie całe moje życie zakonno-misyjne jest związane z Ukrainą. Wyjeżdżałam stąd tylko na krótkie okresy związane z formacją zakonną, nauką lub na urlop wypoczynkowy. Dziękuję Panu Bogu, że wybrał dla mnie, jako kraj misyjny, właśnie, Ukrainę, kraj z tak pięknymi krajobrazami i bardzo religijnymi ludźmi. Dziękuję Bogu również za to, że jestem Polką i że moja wiara kształtowała się w najbliższej dla mnie rodzinie i bratkowickiej parafii. W Ukrainie, gdzie wiele ludzi nie ma doświadczenia wychowania w wierze, widzę wyraźniej, jak jest ono ważne i cenne. Wychowanie w wierze to fundament, na którym bazuje całe późniejsze życie. Z okresu mego dzieciństwa i młodości, mam żywo w pamięci kościół pełen ludzi, nie tylko w niedzielę, ale także w dni powszednie, szczególnie podczas nabo-

żeństw majowych, czy październikowych. Moja wiara rozwijała się nie tylko przez lekcje katechezy, ale także przez przyjacielskie relacje z księżmi i czas spędzany na plebanii, czy różnych wyjazdach i pielgrzymkach, organizowanych dla dzieci i młodzie-

by im przekazał podstawy wiary. Większość ludzi z Cerkwi Prawosławnej, szczególnie w centralnej i wschodniej części Ukrainy, nie ma zwyczaju chodzenia do cerkwi. Jeśli idą to zwykle tylko na Wielkanoc, by poświęcić tzw. Paszkę.

Grupa dzieci z Ukrainy w Myczkowcach wraz z s. Marią Martą.

ży. Kontynuuję te formy, także podczas mojej pracy z dziećmi i młodzieżą w Ukrainie.

Wielu ludzi w Ukrainie poznaje Pana Boga dopiero w dorosłym życiu, bo wcześniej nie spotkali nikogo, kto

Wychowanie ludzi bez formacji w wierze, uwidoczniło się szczególnie po wybuchu wojny w lutym 2022 roku, gdy ludzie ze wschodu Ukrainy, emigrowali masowo na zachód Ukrainy, a także do Polski i innych krajów zachodniej Europy. W naszym klasztorze w wiosce Werbowec (Wierzbowiec) w Winnickim rejonie, również przyjmowaliśmy ludzi uciekających z regionów dotkniętych wojną. Niektórzy zatrzymywali się na krótki czas, inni mieszkali u nas nawet przez cały rok. Wszyscy ci ludzie otrzymali w dzieciństwie chrzest w Cerkwi Prawosławnej, ale nie mieli wcześniej w zwyczaju uczęszczać w niedzielę na Eucharystię.

Podczas zamieszkiwania w naszym klasztorze i w budynkach przy kościele, nawiązywały się między nami przyjacielskie relacje i wielu z nich przychodziło nawet codziennie na Mszę św. Większość z tych ludzi powróciła do swoich domów, chociaż nadal jest bardzo niebezpiecznie. Tak napraw-

Ośmiodniowe rekolekcje – lectro divina – dla osób świeckich. prowadzi s. Maria Marta Przywara.

dę nie ma w Ukrainie bezpiecznego miejsca, bo nigdy nie wiadomo, gdzie spadnie lub wybuchnie rosyjska rakietka, czy dron. Żyjemy, dziękując Panu Bogu za każdy dzień, który nam daje i starając się przeżyć go jak najlepiej, mając świadomość tego, że może być ostatnim dniem życia na ziemi.

S. Maria Marta wśród dzieci w szkole katolickiej w Chmielnickim.

Moja posługa w Ukrainie od początku była związana z katechizacją dzieci i młodzieży oraz formacją Sióstr zakonnych. Obecnie pełnię funkcję przełożonej prowincjonalnej i prowadzę rekolekcje *lectio divina*. Od kilkunastu lat współpracuję z Centrum Duchowości Ojców Salwatoriaków w Krakowie i dzięki tej współpracy i formacji, podejmuję podobną działalność w Ukrainie. Regularnie organizuję trzy i ośmiodniowe rekolekcje biblijne dla Sióstr zakonnych i osób świeckich, zarówno w naszym klasztorze, jak i w innych miejscach w Ukrainie. Ta posługa jest dla mnie wielką radością i cieszę się, że angażuje się w nią coraz więcej moich Sióstr zakonnych. Widzę także, jak ludzie przyjeżdżający na rekolekcje, doświadczają mocy Słowa Bożego i wracają do siebie odmienieni wewnętrznie. Zadziwia mnie to, że ludzie na co dzień pochłonięci troską o przeżycie, są gotowi poświęcić hojnie swój czas, urlop, pieniądze i zmęczenie spowodowane czasem kilkugodzinną podróżą, by przyjechać na rekolekcje i na modlitwie spotkać się ze sobą samym i z Panem Bogiem.

Z chwilą wybuchu wojny, 24 lutego 2022 roku, nasze życie

w Ukrainie bardzo się zmieniło. Przez pierwszy rok zmieniała się także w dużym stopniu nasza posługa misyjna. W związku z ogromem potrzeb i dzięki nadchodzącej pomocy humanitarnej, wraz z Siostrami, angażowałam się bardzo aktywnie w różnorodną pomoc ludziom cierpiącym

z powodu trwającej wojny. Była to pomoc udzielana zarówno osobom indywidualnym, jak i szpitalom, szkołom i jednostkom wojskowym. Kilkakrotnie miałam możliwość wyjazdu z pomocą humanitarną na tereny przyfrontowe. Dzięki ofiarności wielu ludzi – także z Polski, wraz z moimi Siostrami, przekazywałyśmy potrzebującym m.in. lekarstwa, sprzęt medyczny,

Pamiątkowe zdjęcie z siostrami zakonnymi. Na pierwszym planie s. Maria Marta Przywara.

ny, generatory prądu, żywność. Wysłaliśmy tysiące paczek z niezbędnymi rzeczami dla ludzi mieszkających w różnych częściach Ukrainy, a szczególnie na terenach wschodnich. Podczas pobytu uchodźców w naszym klasztorze, organizowałyśmy różne zajęcia dla dzieci, a dorosłych przygotowywałam do sakramentów świętych. Kilkoro dorosłych osób po raz pierwszy przystąpiło do Spowiedzi i Komunii Świętej, a jedno starsze małżeństwo wzięło ślub. Znam wiele takich osób, które poznały i zbliżyły się do Pana Boga podczas tej wojny. Dla mnie, jako misjonarki jest to podstawowe zadanie, by nie tylko udzielać pomocy socjalnej, ale także prowadzić ludzi do Pana Boga. Życie jest wielkim darem od Pana Boga, ale ono nie ogranicza się tylko do życia ziemskiego. Przed nami wszystkimi jest życie wieczne, dlatego tak ważne dla mnie jest przeżyć w pełni ten czas, który Pan daje mi tu na ziemi. Jestem bardzo wdzięczna Panu Bogu za to, że pozwala mi łączyć codzienną, materialną pomoc ludziom z pomocą duchową. To daje mi poczucie sensu życia... Otrzymując wiele, pragnę jak najwięcej dzielić się z innymi, aby pośród smutków i stresów, jakie niesie wojna, żyli wiarą, że ich życie jest w ręku kochającego Boga Ojca.

Maryja, nasza Matka, która od 34. Lat, jak wierzę, objawiła się w Medjugorje, nieustannie wzywa do modlitwy o pokój. Dzięki modlitwie i łasce Pana Boga, doświadczam pokoju mojej duszy. Chociaż na co dzień czytam informacje o wybuchach i zniszczeniach, o zabitych ludziach, codziennie słyszę alarmy ostrzegające o niebezpieczeństwie – to ufność pokładana w Bogu daje mi siłę, by tu trwać i wierzyć, że cokolwiek się wydarzy, Pan Bóg nas nie opuści. Chcę być z tymi cierpiącymi ludźmi, skoro Pan Bóg sam wyznaczył mi Ukrainę, jako kraj misyjny. Wiem, że moi bliscy pragnęliby, bym wróciła do Polski. Jest mi smutno, że o mnie się niepokoją, nie chcą zadawać im cierpienia... Jednocześnie jestem świadoma tego, że 35 lat temu oddałam życie Panu Bogu i chcę pozostać wierna danemu Jemu Słowu. W życiu każdego z nas, najważniejsze jest wypełnić wolę Pana Boga, a kiedy ją wypełnimy, wtedy możemy spokojnie przechodzić do Domu Ojca, „*bo nie mamy tutaj stałego miejsca*” (por. Hbr 13, 14).

S. Maria Marta Przywara SSPS, urodziła się 4 maja 1970 r. w Rzeszowie. Od najmłodszych lat mieszkała i wychowywała się w Bratkowicach.

Tu ukończyła Szkołę Podstawową (1985), a następnie ukończyła Technikum Gospodarcze w Rzeszowie, gdzie zdała egzamin maturalny (1989r.) Kilka miesięcy później 8 września 1989 r. rozpoczęła formację w Zgromadzeniu Sióstr Służebnic Ducha Świętego w Raciborzu. Rok później wstąpiła do nowicjatu. Śluby wieczyste złożyła 2 maja 1998 r. w Raciborzu na ręce ks. bp. Stanisława Padewskiego z Zaporozża (Ukraina). W 1993 r. ukończyła studia teologiczne oraz kurs języka ukraińskiego. W 2002 roku uzyskała tytuł magistra teologii ((KUL Lublin). Rok później została mistrzynią nowicjatu w Khmelnyskyim (Ukraina). W latach 2007-2008 s. Maria Marta, przebywała na Międzynarodowym Kursie dla formatorów w Tagatoy (Filipiny). Po powrocie z tego kraju, została mistrzynią junioratu w Ukrainie. W latach 2007-2010, była odpowiedzialna za Siostry zakonne w ślubach czasowych. Od lipca 2008 r. była katechetką w miejscowości Werbowec (Ukraina). W latach 2010-2013 pełniła funkcję przełożonej prowincjonalnej. W 2013 r. w Holandii ukończyła sześciotygodniowy kurs prowadzenia rekolekcji. W okresie od października 2016 r. do kwietnia 2017 r., przebywała we Włoszech (*Plan de levro*) – Czas duchowej odnowy we wspólnocie monastycznej. W latach 2017-2019 – Organizowała i prowadziła rekolekcje „*Lectio Divina*” dla Sióstr zakonnych i osób świeckich – Werbowec (Wierzbowiec) Ukraina). Ponadto była katechetką w parafiach: „Hrewczany” i „Różyca” oraz w szkole katolickiej. W latach 2019-2021, prowadziła Spotkania Biblijne dla lekarzy i nauczycieli w parafii „Wystawka” – Khmylnytskyi (Ukraina).

Od 7 października 2021 jest Przełożoną Prowincjonalną w Boryspolu k. Kijowa (Ukraina), gdzie prowadzi rekolekcje. Od 24 lutego 2022 r. od rozpoczęcia wojny w Ukrainie s. Maria Marta Przywara, mocno angażuje się w różnorodną pomoc humanitarną ludziom potrzebującym...

Konstanty Ildefons Gałczyński

Kronika Olsztyńska

Gdy trzcina zaczyna plowieć,
a żołądz większy w dąbrowie,
znak, że lata złote nogi
już się szykują do drogi.

Lato, jakże cię ubłagać?
prośbą jaką, łkaniem jakim?
Tak ci pilno pójść i zabrać
w walizce zieleni i ptaki?

Ptaków tyle, Zieleni tyle.
Lato, zaczekaj chwilę.

Dobrze jest nad jeziorem
nawet porą deszczową.
Leśniczy wieczorem
lampę zapala naftową,
po chwili we wszystkich pokojach
naftowe lampy płoną
a cienie od rogów jelenich
rozrastają się w nieskończoność.

Psy szczekają.
Trąbki północy bliskie.
A chmury pędzą po niebie
jak wielkie psy myśliwskie.
Zasypiamy
przytuleni do siebie jak dzieci.
Noc się wypogodziła.
Księżyc mruczy i świeci.

Pszczoły śpią.
Tylko woda chlupie
o brzeg bez przerwy.
A nam się śnią polowania,
paprocie, jelenie i strzelby.

Tomasz Czach jest mieszkańcem Trzciany. Dotychczas idzie przez życie o własnych siłach. Jest fizjoterapeutą. Jego pasją jest poezja. Jego wiersze wynikają z przeżyć osobistych i choć nie jest to poezja wysokich lotów, na tle szarej rzeczywistości jest pozytywnym przykładem inspiracji artystycznych. Liryki przenika szczerość doznań i uczuć. Warto je czytać!

Zofia Dziedzic

Tomasz Czach
w rozmowie z panią
Magdą Zawadzką.

Władysław Kwoczyński

Misje święte w parafii

Misje parafialne to znana od dawna praktyka religijna Kościoła. Są to rekolekcje, które przeprowadza się co 10 lat dla całej wspólnoty parafialnej. Ich celem jest przede wszystkim umocnienie i odnowienie wiary. Zwykle trwają one w parafii cały tydzień. Na zaproszenie księdza proboszcza przybywa ksiądz misjonarz, który głosi wiernym nauki o wierze i moralności. Podczas misji w parafii, są odprawiane liczne nabożeństwa, między innymi Msze św. z kazaniem misyjnym, Różaniec misyjny, nabożeństwo za zmarłych, Droga Krzyżowa. Na zakończenie misji wierni, przystępują do spowiedzi i Komunii św., odbywa się poświęcenie Krzyża Misyjnego. (<http://www.wisznice-jubileuszowe-misje-ewangelizacyjne.pl>).

Dziesięć lat temu, a dokładnie w dniach od 4 do 13 kwietnia 2014 r. w bratkowickiej parafii odbyły się Misje Parafialne

Prowadzili je Ojcowie karmelici: **o. Paweł Ferko i o. Mariusz Wójtowicz**. Wówczas po raz pierwszy w dziejach naszej wspólnoty parafialnej, wierni ze wszystkich stron wsi, przybyli do kościoła na rekolekcje misyjne w procesji. Z Krzyżem, różańcem w ręku i zapalonymi świecami, idąc ulicami Bratkowic, modlili się wspólnie, wyrażając w ten sposób swoją przynależność do wiary katolickiej. Dla wszystkich parafian były to niesamowite przeżycia religijne i duchowe...

Nadszedł czas na kolejne Misje Święte w bratkowickiej parafii

W niedzielę 28 stycznia 2024 r. podczas Mszy św. ks. Zygmunt Tokarz MS salezjanin, misjonarz, zaproszony do naszej parafii przez ks. kan. Józefa Książka – proboszcza, zapowiedział, że Misje w bratkowickiej parafii, odbędą się w dniach od 15 do 21

czerwca 2024 r. W okresie przygotowań do tego ważnego wydarzenia religijnego parafianie, po każdej Mszy św., odmawiali wspólnie modlitwę w intencji Misji Świętych: „*O dobry i miłosierny Boże Prosimy Cię o bło-*

Krzyż Misyjny ustawiony jest na placu przed kościołem.

gosławieństwo dla misji świętych, które będą odbywać się w naszej parafii. Spraw łaskawie, by ten szczególny czas przyniósł Tobie większą chwałę, a duszom naszym zbawienny pożytek. Ty chcesz, by wszyscy ludzie poznali prawdę i byli zbawieni, lecz bez Twojej łaski nic nie możemy uczynić. Dlatego z wielką ufnością wołamy do Ciebie słowami Twojego Syna: „Przyjdź królestwo Twoje” Panie Jezu! Pomóż nam dobrze przeżyć czas misji świętych, przygotowujących nas do oddania naszych serc na Twoją wyłączną służbę. Napelnij nas pragnieniem ratowania nie tylko własnej duszy, ale też zbawienia dusz bliźnich, którzy żyją daleko od Ciebie. Duchu Święty Boże! Wspomagaj nas, aby za Twoją łaską odnowiło się ob-

licze naszej parafii. Maryjo, Matko Boża, zanieś nasze prośby i błagania przed oblicze Twojego Syna Jezusa Chrystusa, który żyje i króluje na wieki wieków. Amen.

Rozpoczęcie kolejnych Misji Świętych odbyło się w 15 czerwca 2024 r.

o godz. 18.00, podczas uroczystej Mszy św., którą celebrował ks. Zygmunt Tokarz – misjonarz. W czasie ogólnej nauki misyjnej, rozważał słowa: „*Czy Bóg jest najważniejszą miłością*”. Program przygotowany przez księdza misjonarza na kolejne dni misji parafialnych był następujący:

Niedziela – „*Otwórzcie drzwi Chrystusowi*” – Msza św. – Odnowienie przyrzeczeń chrzcielnych (wierni z zapalonymi świecami). Msza św. z ogólną nauką misyjną i dla młodzieży, a o godz. 20.00 Apel Maryjny.

Poniedziałek – „*Czy potrzebuję nawrócenia*” – Msza św. z nauką misyjną dla miejscowych Szkół Podstawowych, Różaniec, Koronka do Miłosierdzia Bożego. O godz. 18.00 Msza św. z ogólną nauką misyjną dla kobiet. O godz. 20.00 Apel Maryjny.

Ks. Zygmunt Tokarz – misjonarz salezjanin, podczas Misji świętych w bratkowickiej parafii.

Wtorek – *Grzechem ranię Boga i człowieka*” – Nabożeństwo z nauką misyjną dla Szkół Podstawowych, Różaniec. Msza św. z nabożeństwem przebłagalnym, Koronka do Miłosierdzia Bożego. Msza św. z nabożeństwem przebłagalnym z nauką misyjną dla mężczyzn. Po Mszy św. Droga Krzyżowa ulicami parafii.

Środa – „*Gdy przystępujesz do spowiedzi św. obmywa cię Krew i Woda, które wyszły z serca mego*” – powieździał Jezus do Faustyny. Różaniec i Msza św. z ogólną nauką misyjną. Spowiedź św. Koronka do Miłosierdzia Bożego. Msza św. za zmarłych mi procesja wiernych na cmentarzu parafialny z zapalonymi zniczami.

Pamiątka Misji Świętych – mały Krzyż i Medalik.

Czwartek – „*Świętość małżeństwa i rodziny*”. Różaniec i Msza św. z odnowieniem przyrzeczeń małżeńskich. Odwiedziny u chorych. Koronka do Miłosierdzia Bożego, Msza św. z odnowieniem przyrzeczeń małżeńskich, a o godz. 20.00 Apel Maryjny.

Piątek – „*Z Wieczernika na Kalwarię*” – Msza św. na zakończenie roku szkolnego, Różaniec, Msza św. dla chorych. O godz. 16.00 – Błogosławieństwo małych dzieci i matek oczekujących na potomstwo. Msza św. na zakończenie Misji Świętych w bratkowickiej parafii. Wszystkie rozważania podczas nauk misyjnych, ubogacane były wspólnym śpiewaniem pieśni, przygotowanych na tę okoliczność:

Duchu Święty przyjdź, Pozdrawiam Ciebie Matko, Nie zdejmę Krzyża z mojej ściany, Zwyciężymy Chryste, Naucz mnie miłości Krzyża, Uczyłeś Panie, Mój Zbawiciel, Tyle już razy, Otwórz Bogu serce, Podaruj mi Panie, Ty tylko mnie doprowadź, Matko Ty płaczesz, Bóg tak umiłował świat, Maryja naszą Matką, Święta Maryjo Królowo. Po Mszy św. odbyła się uroczysta procesja wiernych z Krzyżem misyjnym wokół świątyni, niesionym na ramionach, najpierw przez mężów i ojców, następnie żon i matek oraz mężczyzn, którzy ustawili Krzyż na placu przed kościołem. Krzyż ten stał w tym miejscu przez 10 lat od ostatnich misji parafialnych w 2014 r. Obecnie odnowił Go starannie Józef Ząbczyk z synami. W demontażu Krzyża i jego ustawieniu na placu obok kościoła, pomagali strażacy miejscowej OSP. Na odnowionym Krzyżu umieszczono tabliczkę pamiątkową z napisem: „*Misje Święte 15-21. 06. 2024 Bratkowice*”.

Na pamiątkę Misji Świętych parafianie mogli zakupić małe krzyżyki

Pamiątkowa tabliczka Misji Świętych w bratkowickiej parafii, umieszczona jest na Krzyżu Misyjnym.

misyjne, które zostały uroczystie poświęcone przez ks. Zygmunta Tokarza – salezjanina, w dniu zakończenia Misji. Można również było nabyć okolicznościowe medaliki. Misje Święte dla parafian były szczególnym przeżyciem religijnym, duchowym i osobistym...

Fot. Władysław Kwoczyński

Tadeusz Wywrocki

Jak nie kochać jesieni

Jak nie kochać jesieni, jej babiego lata,
Liści niesionych wiatrem, w rytm deszczu tańczących.
Ptaków, co przed podróżą na drzewach usiadły,
Czekając na swych braci, za morze lecących.

Jak nie kochać jesieni, jej barw purpurowych,
Szarych, żółtych, czerwonych, srebrnych, szczerozłotych.
Gdy białą mgłą otuli zachodzący księżyc,
Kojąc w twym słabym sercu, codzienne zgrzyzoty.

Jak nie kochać jesieni, smutnej, zatroskanej,
Pełnej tęsknoty za tym, co już nie powróci.
Chryzantemy pobieli, dla tych, których nie ma.
Szronem łąki maluje, ukoi, zasmuci.

Jak nie kochać jesieni, siostry listopada,
Tego, co królowanie blaskiem świec rozpocznie.
I w swoim majestacie uczy nas pokory.
Bez słowa na cmentarzu wzywa nas corocznie.

Władysław Kwoczyński

Parafialne dziękczynienie za zebrane z pól plony

Kościół katolicki w dniu 15 sierpnia każdego roku obchodzi Święto Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny. To jedno z najważniejszych świąt maryjnych, nazywane w powszechnie Świętem Matki Bożej Zielnej. Oprócz liturgicznego święta Wniebowzięcia NMP, dzień 15 sierpnia jest także świętem Wojska Polskiego – świętem Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, obchodzonym na pamiątkę zwycięskiej Bitwy Warszawskiej w 1920 r., stoczonej w czasie wojny polsko-bolszewickiej. To wielkie historyczne zwycięstwo Wojska Polskiego określone jest, jako „Cud nad Wisłą”, któ-

polskiego rolnika. Tym ręką, które z trudnej ziemi, ciężkiej ziemi, wydobywały chleb dla kraju, a w chwilach zagrożenia były gotowe tej ziemi strzec i bronić”.

Wprawdzie dzisiejsza praca na roli w większości jest zmechanizowana to jednak nie traci na wartości... Często zdarza się, że długotrwałe susze, burze gradowe, nawałnice, ulewne deszcze, są przyczyną znacznego zmniejszenia plonów... Mimo to rolnik nie poddaje się i nadal pracuje ciężko na roli, dziękując Bogu i Matce Bożej, za zebrane w trudzie dary ziemi. Wymownym symbolem dziękczynienia za zebrane plony ziemi, są okazałe wień-

ce dożynkowe, kwiaty, zioła i owoce, przynieszone do kościoła przez spracowanych rolników.

W czwartek 15 sierpnia 2024 r. w Bratkowicach, odbyły się doroczne dożynki parafialne. Z tej okazji do miejscowego kościoła parafialnego pw. św. Jana Chrzciciela, przybyły dwa barwne orszaki z okazałymi wieńcami dożynkowymi. Przybyły z pieśniami maryjnymi na ustach, by podziękować Bogu i Matce Najświętszej, za szczęśliwie zebrane z pól plony i prosić o błogosławieństwo dla wszystkich rolników w pracy na przyszły rok. Przed wejściem do kościoła wszyscy, zostali godnie powitani przez ks. kan. Józefa Książka – proboszcza, w asyście służby liturgicznej ołtarza. Po ceremonii poświęcenia i pobłogosławienia wieńców, kwiatów, ziół i owoców orszaki, zostały uroczystie wprowadzone do świątyni. W kościele, wieńce dożynkowe, zostały wyeksponowane przed ołtarzem w nawie głównej.

W tym roku piękne wieńce dożynkowe, misternie wykonane z najdroższych kłosów tegorocznych zbóż, przyozdobione kwiatami, wonnymi ziołami i owocami – przygotowali: Akcja Katolicka i Koło Gospodyń Wiejskich. W wystroju wszystkich wieńców dominowały symbole religijne, co świadczy o głębokiej wierze i pobożności ich wykonawców.

Mszę św. dziękczynną za zebrane plony, oraz o błogosławieństwo dla wszystkich rolników, celebrował ks. kan. J. Książek, proboszcz. Modlono się również w intencji żołnierzy Wojska Polskiego oraz o pomyślność i pokój dla Ojczyzny. Okolicznościową homilię do wiernych wygłosił ks. J. Książek. Podczas Eucharystii przedstawiciele poszczególnych grup wieńcowych, złożyły przed ołtarzem na ręce księdza proboszcza dary ofiar-

Grupy dożynkowe przed wejściem do kościoła.

re zdecydowało o zachowaniu niepodległości Polski.

Dla wszystkich rolników święto Wniebowzięcia NMP to czas radości z owoców pracy rąk ludzkich i dziękczynienia Opatrzności Bożej za chleb „powszedni”. Ten piękny staropolski obyczaj, który stał się częścią naszej kultury i narodowej tożsamości to najlepsza sposobność do szczerego podziękowania i przekazania słów uznania wszystkim rolnikom.

Papież Jan Paweł II – powiedział: „Oddaję hołd spracowanym ręką

Poświęcenie ziół i kwiatów.

Grupa wieńcowa Akcji Katolickiej i wieniec dożynkowy.

Grupa wieńcowa Koła Gospodyń Wiejskich i wieniec dożynkowy.

ne w postaci chleba i wina mszalnego. Chleb i wino od najdawniejszych czasów, stanowią symbol obfitości, dostatku i gościnności. Są wyrazem dobroci Boga i stworzonego przez Niego Świata. Obrzęd przyniesienia darów do ołtarza zachowuje swoją szczególną wymowę i duchowe znaczenie... Parafianie licznie uczestniczyli we wspólnej modlitwie dziękczynnej, prosząc Matkę Najświętszą o opiekę i błogosławieństwo w pracy na roli na przyszły rok. Ponadto po każdej Mszy św. odbyła się uroczysta ceremonia poświęcenia bukietów kwiatów polnych i wonnych ziół, przyniesionych do kościoła przez wiernych. Na zakończenie Mszy św. odśpiewano wspólnie pieśń „Boże coś Polskę”.

Spotkanie integracyjne

Tradycyjnie po nabożeństwie wszystkie grupy wieńcowe, zostały zaproszone przez księdza proboszcza na plac przed plebanią, gdzie odbyło się spotkanie integracyjne. Częstoowano się kiełbasą z grilla oraz pysznymi ciastami, przygotowanymi przez gospodynie, uczestniczące w spotka-

niu biesiadnym. Spotkanie było okazją do wspólnych rozmów i wspomnień.

Dożynki Gminne i Diecezjalne

Delegacja członkiń Koła Gospodyń Wiejskich z Bratkowic w asyście miejscowych strażaków OSP, reprezentowała sołectwo Bratkowice podczas tegorocznych Dożynek Gminnych, które odbyły się w niedzielę 18 sierpnia w Dąbrowie. Swoją dożynkową wieniec członkinie KGW, przekazały w dowód uznania i podziękowania Andrzejowi Bednarzowi z Bratkowic – zasłużonemu społecznikowi, członkowi Towarzystwa Miłośników Ziemi Bratkowickiej, radnemu gminy Świlcza w latach 2010-2014, redaktorowi Kwartalnika „Ziemia Bratkowicka”, a jednocześnie fotografowi dokumentującemu ważniejsze uroczystości lokalne, gminne, kościelne i inne. A. Bednarz od niedawna jest kronikarzem miejscowej Ochotniczej Straży Pożarnej. Po raz pierwszy delegacja z wieńcem dożynkowym, reprezentująca Bratkowice, wyjechała na Dożynki Gminne do Dąbrowy bryczkami konnymi...

Natomiast przedstawicielki Parafialnego Oddziału Akcji Katolickiej z okazałym wieńcem dożynkowym, reprezentowały bratkowicką wspólnotę parafialną, podczas tegorocznych Dożynek Diecezji Rzeszowskiej w niedzielę 25 sierpnia br. Uroczystość ta połączona była z XXIV Dożynkami Województwa Podkarpackiego. W tym roku głównym miejscem celebracji, był Park Papieski przy Katedrze Rzeszowskiej. Uroczystej Eucharystii przewodniczył ks. bp. Jan Wątroba, Ordynariusz Diecezji Rzeszowskiej. Członkinie Akcji Katolickiej, poprzez udział w dożynkach i przygotowany wieniec dożynkowy z wymownymi symbolami religijnymi, pragnęły uczcić 90. lecie istnienia bratkowickiej parafii, które przypadło w 2024 r. Podczas uroczystej Mszy św. dziękowały Bogu i Matce Bożej za szczęśliwie zebrane z pól płody ziemi, prosząc jednocześnie o potrzebne łaski w dalszej pracy na roli. Modliły się również o błogosławieństwo, opiekę Matki Najświętszej i pomyślność dla całej parafii na kolejne lata...

Fot. A. Bednarz

Inicjatywy kulturalne GCKSiR dla mieszkańców i sympatyków Gminy Świlcza

(I półrocze 2024 r.)

Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w ciągu każdego roku kalendarzowego, organizuje na terenie gminy Świlcza wiele imprez, koncertów, uroczystości rocznicowych, patriotycznych i innych. Wymaga to wiele pracy, zaangażowania i determinacji, zarówno ze strony dyrektora, jak i podległych mu pracowników. Obrazuje to poniższa informacja z pierwszego półrocza 2024 r. z działalności GCKSiR.

Styczeń

- 6 – Koncert Chóru Dziecięcego „Kantuski”, podczas Orszaku Trzech Króli.
- 7 – Unplugged Christmas vol. 3 – Koncert Studia Wokalnego GCKSiR Trzciana.
- 15 – Sesja Rady Gminy, GCKSiR Trzciana.
- 18 – Dzień Babci i Dziadka – Przedszkole Publiczne w Świlczy.
- 20 – Dzień Babci i Dziadka – Przedszkole Publiczne w Bratkowicach.
- 21 – Koncert Kolęd i Pastorałek grup amatorskiego ruchu artystycznego, kościół w Mrowli.
- 23-24 – Dzień Babci i Dziadka – SP Mrowla (nagłośnienie).
- 26 – Dzień Babci i Dziadka – Zespół Szkół w Dąbrowie.
- 28 – Dzień Seniora – GCKSiR Trzciana.
- Liczba wynajmów – 11.

Luty

- 3 – Bal Karnawałowy – GCKSiR Trzciana.
- 4 – Gminny Klub Seniora – spotkanie opłatkowe – GCKSiR Trzciana.
- 5-7 – Zgrupowanie „Koloret” – Rudki.
- 8-10 – Zgrupowanie „Pułanie” – Roztocze.
- 16 – Szkolenie GOPS – GCKSiR Świlcza.
- 24 – Warsztaty pisanki wielkanocnej – GCKSiR Trzciana.
- Liczba wynajmów – 11.

Marzec

- 1 – Ślub cywilny – GCKSiR Świlcza.
- 9 – Gminny Dzień Kobiet – GCKSiR Trzciana.
- 11 – Sesja Rady Gminy – GCKSiR Trzciana.
- 15 – Misterium Męki Pańskiej – Dąbrowa.
- 17 – Jarmark Wielkanocny – DDP Bratkowice.
- 19 – Projekcja filmu „Wzór odwagi – historia Rodziny Ulmów”.
- 20 – Szkolenie Komisji Wyborczych – GCKSiR Trzciana.
- 22 – Koncert Zespołu „Mali Magurzanie” – GCKSiR Trzciana.
- 25 – Sesja rady Gminy – GCKSiR Trzciana.
- 27 – Szkolenie Komisji Wyborczych – GCKSiR Świlcza.
- Liczba wynajmów – 12.

Kwiecień

- 3 – Szkolenie GOPS – GCKSiR Trzciana.
- 7 – Wybory samorządowe – lokale wyborcze – Świlcza, Mrowla.
- 17 – Koncert Duetu Akordeonowego „AccordoNero” – GCKSiR Trzciana.
- 15 – Sesja Rady Gminy – GCKSiR Trzciana.
- 12-21 – Zgrupowanie Grupy Obrzędowej.
- Liczba wynajmów – 6.

Maj

- 6 – Sesja Rady Gminy – GCKSiR Trzciana.
- 11 – Gminne Obchody Dnia Strażaka – GCKSiR Trzciana.
- 14-15 – Zgrupowanie grupy średniej ZPiT „Pułanie”.
- 18 – Premiera spektaklu „Dom kobiet” – Grupa Teatralna „Tespis” – GCKSiR Trzciana.
- 20 – Szkolenie Radnych – GCKSiR Trzciana.
- 21 – Spektakl „Dom kobiet” Grupa Teatralna „Tespis” GCKSiR Trzciana.
- 22 – Szkolenie Komisji Wyborczych – GCKSiR Trzciana.
- 25 – Spektakl „Dom kobiet” – Grupa teatralna „Tespis” – GCKSiR Trzciana.
- 27 – Sesja Rady Gminy – GCKSiR Trzciana.
- 28-29 – Dzień Rodziny ŚDŚ Woliczka – GCKSiR Trzciana.
- 29 – Szkolenie Komisji Wyborczych – GCKSiR Trzciana.
- 31 – Ślub cywilny – sala GCKSiR Świlcza.
- Liczba wynajmów – 15.

Czerwiec

- 1 – Koncert Zespołu Tanecznego „Koloret” – „Szalone lata 80-te” – GCKSiR Trzciana.
- 2 – Koncert Chórów GCKSiR „Zaczynij od...Wodeckiego” – GCKSiR Świlcza.
- 2 – Jubileusz 120-lecia OSP Mrowla, koncert Chóru Reprezentacyjnego Zespołu Artystycznego Wojska Polskiego – Mrowla.
- 4 – Piknik Przedszkole w Świlczy – GCKSiR Świlcza.
- 9 – Premiera spektaklu „Królewna Śnieżka i siedmiu krasnoludków” – młodsza Grupa Teatralna „Tespis” – GCKSiR Trzciana.
- 9 – Piknik Rodzinny – Niepubliczna szkoła Podstawowa w Bratkowicach.
- 9 – Wybory do Parlamentu – lokale wyborcze – Świlcza i Mrowla.
- 10 – Spektakle dla szkół – „Królewna Śnieżka i siedmiu krasnoludków” – młodsza Grupa Teatralna „Tespis” – GCKSiR Trzciana.
- 11 – Spektakl „Królewna Śnieżka i siedmiu krasnoludków” – młodsza grupa Teatralna „Tespis” – GCKSiR Trzciana.

12 – Spektakl „Królewna Śnieżka i siedmiu krasnoludków” – młodsza Grupa Teatralna „Tespis” – GCKSiR Trzciana.
 16 – „Festiwalowy Wehikuł Czasu” – Koncert Studia Wokalnego GCKSiR – GCKSiR Trzciana.
 16 – Piknik Rodzinny, Szkoła Podstawowa nr 2 w Bratkowicach.
 16 – Udział Kapeli „Moja scheda” w konkursie „Roztańczony Chorzeliów”.
 17 – Sesja rady Gminy – GCKSiR Trzciana.
 18 – Koncert Muzyczny Szkoły w Dąbrowie – GCKSiR Trzciana.

19 – Ślub cywilny – sala GCKSiR Świlcza.
 19 – Dzień Rodziny (Szkoła Podstawowa w Trzcianie – GCKSiR Trzciana.
 22 – Widowisko „Sobótka” – stawy Trzciana.
 23 – Zawody Sportowo-Pożarnicze i wiejska potańcówka – stadion Świlcza.
 23 – Koncert kapeli podczas pikniku w Kłęczanach.
 29 – Zawody Drwali – park w Bratkowicach.
 Liczba wynajmów – 6.

Za uczestnictwo w kulturalnych wydarzeniach – dziękujemy!

cdn.

Narodowe czytanie 2024 r.

Narodowe Czytanie – polska akcja społeczna propagująca znajomość literatury narodowej, w której obszerne fragmenty dzieł odczytywane są publicznie, również w środkach masowego przekazu; Akcją zapoczątkowano w 2012 r. z okazji 200-lecia Drugiej Wojny Polskiej i najazdu Napoleona na Rosję, podczas którego miał miejsce opisany w „Panu Tadeuszu” Adama Mickiewicza ostatni zajazd na Litwie. Akcją zorganizował prezydent Polski Bronisław Komorowski, a pomysłodawcą była Agnieszka Celeda, dyrektor Biura Kultura – wcześniej m.in. wicedyrektor TVP Kultura.

Pomysłodawcy pragnęli, by literatura narodowa nie była tylko przedmiotem nauczania szkolnego, ale by stała się obecną w szeroko rozumianym życiu społecznym. Publiczne czytanie Pana Tadeusza odbyło się 8 września 2012 w dziesiątkach miejscowości z udziałem rzesz słuchaczy. Warszawskie oficjalne czytanie epopei narodowej miało miejsce w Ogrodzie Saskim.

To święto osób czytających i zaczytanych...

którzy nie odrywają się od książek. Zgodnie ze słowami Jarosława Iwaszkiewicza: *Książka i czytelnik są parą spojona węzłami trwałymi, nierozdzielalnymi. Spojona w miłości czy też w nienawiści. Książki bez czytelnika nie można sobie wyobrazić.*

Podczas tegorocznej odsłony akcji odbędzie się wspólne czytanie

„Kordiana” Juliusza Słowackiego. Czytano już Trylogię H. Sienkiewicza, utwory A. Fredry, „Lalkę” B. Prusa „Quo vadis” H. Sienkiewicza, „Wesele” S. Wyspiańskiego. „Przedwiośnie” S. Żeromskiego, „Moralność pani Dulskiej”, G. Zapolskiej, „Nad Niemnem” E. Orzeszkowej i in.

Prezydent RP Andrzej Duda skierował okolicznościowy list, zachęcając do udziału w Narodowym Czytaniu „Kordiana”:

„Chciałbym, aby w trakcie tej wspólnej lektury towarzyszyła nam refleksja nad Polską i polskim losem. Ale też nad aktualnością „Kordiana”. Bo dramat Słowackiego opowiada o walce Polaków z caratem, ale przecież można traktować go również jako opowieść o naszej współczesności. O tym, że wolność i niepodległość wymagają bezinteresownego poświęcenia i ciągłej gotowości do czynu. Że odpowiedzialność, konsekwencja i wola działania prowadzą do zwycięstwa, a niezdecydowanie, strach i złudzenia – do klęski – zaznaczył w liście Prezydent RP Andrzej Duda. Ten znakomity utwór, który powstał na emigracji, niedługo po upadku powstania listopadowego, nadal przekonuje, że realizacja naszych polskich spraw z myślą o dobru i rozwoju Rzeczypospolitej dalej musi się opierać na odwadze i determinacji, a krytyczna analiza błędów i zaniedbań z przeszłości jest równie ważna, jak inspiracja tym, co w naszej tradycji najpiękniejsze” – napisał Prezydent.

Juliusz Słowacki
napisał „Kordiana”...

podczas pobytu w Szwajcarii. Utwór po raz pierwszy ukazał się drukiem w 1834 roku w Paryżu i należy do najważniejszych dokonań literackich poety. Autor ukazał w nim obraz epoki i romantyczną wizję losów pokolenia polskich konspiratorów, punktem wyjścia czyniąc spis podchorążych, związany z przygotowaniem do zamachu na cara.

Główny temat odnosi się jednak wprost do powstania listopadowego, m.in. poprzez analizę przyczyn i skutków klęski wolnościowego zrywu.

W kolejnych częściach dramatu przeplatają się motywy realistyczne i fantastyczne, a nastrojowa sceneria podkreśla symboliczny wymiar dzieła, którego kluczowym zagadnieniem jest kwestia narodowyzwolenicza.

Na przestrzeni lat *Kordian* doczekał się wielu wydań i był chętnie wystawiany w teatrze. Do dziś pozostaje jednym z najczęściej interpretowanych i dyskutowanych utworów, zajmując poczesne miejsce w kanonie polskiej literatury.

„Kordian” Juliusza Słowackiego zostanie przeczytany w ramach akcji Narodowe Czytanie w sobotę 7 września 2024 roku.

(Wykorzystano Internet)

Dotacja w ramach programu „EtnoPolska”

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowe Centrum Kultury: EtnoPolska. Edycja 2024

Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcionce otrzymało dotację w wysokości 39 000,00 zł ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowe Centrum Kultury EtnoPolska.

Edycja 2024 na zakup strojów ludowych regionu lubelskiego dla grupy dziecięcej ZPiT „Pułanie”. Program adresowany jest do samorządowych instytucji kultury, organizacji pozarządowych, kół gospodyń wiejskich, kościołów i związków wyznaniowych oraz podmiotów prowadzących działalność gospodarczą.

W procesie naboru do tegorocznej edycji programu złożono 1877 wniosków. W związku z dużą liczbą aplikacji, jak również wysokim poziomem prezentowanych projektów podwyższony został próg punktowy umożliwiający dofinansowanie zadań. Po dokonaniu oceny merytorycznej wyłoniono 257 beneficjentów, wśród których znalazło się GCKSiR.

W ramach programu realizowane są zadania z zakresu twórczości ludowej i animatorskiej uwzględniające tradycyjne rękodzieło i rzemiosło, a także unikatowe zjawiska folkloru wiejskiego i miejskiego.

Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w ramach programu EtnoPolska skorzystało z zadania którego celem jest zakup i renowacja strojów ludowych oraz rekwizytów obrzędowych dla zespołów regionalnych prezentujących tradycje muzyczne, taneczne i śpiewacze oraz folklor obrzędowy własnego regionu.

Koszt zadania to: 56 334,00 zł, w tym:

- Narodowe Centrum Kultury: 39 000,00 zł co stanowi 69,03% dofinansowania,
- Środki własne GCKSiR: 17 334,00 zł.

Program EtnoPolska umożliwia także wsparcie zadań popularyzujących żywe i zanikające zjawiska kultury ludowej, takie jak wystawy, konkursy, przeglądy, festiwale i koncerty.

– Zakup, wykonanie i renowacje regionalnych strojów ludowych dla Kół Gospodyń Wiejskich.

– Inicjatywy edukacyjno-animacyjne wspomagające lokalne społeczności w działaniach twórczych, w działaniach na rzecz zachowania, przekazu i kontynuacji tradycji regionalnych oraz w działaniach inspirowanych lokalnym dziedzictwem kulturowym lub nawiązujących do niego poprzez warsztaty i kursy.

– Organizację szkoleń, konferencji poświęconych unikalnym zjawiskom kultury ludowej, a także współczesnym zachodzącym w kulturze wsi/folklorze miejskim oraz dokumentacja, tworzenie archiwów folkloru.

W ramach zadania zostało zakupionych 20 kompletów strojów ludowych, w tym 10 kompletów strojów dla dziewczynki i 10 kompletów strojów dla chłopców.

Na komplet stroju chłopięcego składa się kamizela sukienka, spodnie sukienne, koszula płócienna, kapelusz słomiany, buty ludowe, pas sukienki.

Na komplet stroju dziewczęcego składa się gorset, koszula płócienna, spódnica z zapaską, wianek, korale, halka oraz buty.

Zakupione w ramach projektu stroje wzorowane są na tradycyjnych ubiorach ludowych z regionu historycznej Lubelszczyzny i wykonane z oryginalnych materiałów.

Celem zadania jest zachowanie, ocalenie od zapomnienia, kultywowanie lokalnych tradycji kulturowych i historycznych regionu, podwyższenie poziomu uczestnictwa w życiu kulturalnym oraz pogłębienie integracji i budowanie aktywnych społeczności poprzez zakup strojów ludowych regionu lubelskiego dla grupy dziecięcej ZPiT „Pułanie”.

Hubert Jemiola

„Gdy będziesz kiedyś opowiadał dzieciom...” – 80. rocznica Akcji „Burza”

Obchody w bratkowickim parku podworskim związane z upamiętnieniem 80. rocznicy Akcji „Burza” w tym roku zostały podzielone na dwa dni. W sobotę 27 lipca mogliśmy z bliska zobaczyć sprzęt militarny z czasów II wojny światowej, porozmawiać z grupami rekonstrukcyjnymi, a także posłuchać koncertu zespołu Buen Camino. Natomiast w niedzielę obchody zyskały bardziej oficjalny charakter.

Akcja „Burza” była operacją wojskową zorganizowaną i podjętą przez oddziały Armii Krajowej przeciw wojskom niemieckim w końcowej fazie okupacji w 1944 roku. Żołnierze AK starali się zadać odczuwalny cios wycofującym się przed siłami Armii Czerwonej wojskom niemieckim. Park podworski w Bratkowicach był miejscem, w którym 26 lipca 1944 roku spotkali się bojownicy podziemia przed operacją. Akcja „Burza” trwała na terenie Bratkowic i okolic osiem dni, w wyniku różnych potyczek z Niemcami zginęło 13 młodych żołnierzy Armii Krajowej.

„Gdy będziesz kiedyś opowiadał dzieciom...” – to hasło przewodnie 80. rocznicy Akcji „Burza”. W tym roku obchody upamiętniające to wydarzenie odbyły się 27 i 28 lipca, pierwszy dzień obchodów zaczął się od licznych wystaw sprzętu militarnego i rekonstrukcji obozów żołnierzy. Goście mieli także okazję oddać kilka strzałów z repliki karabinu maszynowego. Na plac parku wjechało mnóstwo najróżniejszych pojazdów, od zwykłych samochodów terenowych, po opancerzony wóz piechoty na gąsienicach. Kolejnym

punktem wydarzenia był wykład historyczny wygłoszony przez Artura Szarego – historyka ze Świlczy, który przybliżył słuchaczom okoliczności Akcji „Burza”, opowiedział o dowódcach, a także o uczestnikach tej operacji. Następnie przybyli goście mieli okazję wysłuchać koncertu „Kowalski

– Kierunek Wisła” zespołu Buen Camino. Utwory, które usłyszeliśmy powstały do wierszy Adama Kowalskiego – urodzonego w Rzeszowie legionisty, dziennikarza, poety i kompozytora. To właśnie z jego wiersza pochodzą słowa, które stały się hasłem tegorocznych obchodów „Gdy będziesz kiedyś opowiadał dzieciom...”.

Drugi dzień obchodów lokalnego patriotycznego święta rozpoczął się połową mszą świętą, liturgię uświetniła wojskowa orkiestra oraz chór męski Resonantae. Po mszy w uroczystym przemarszu Wojewoda Rzeszowski Teresa Kubas-Hul, Poseł na Sejm RP Adam Dziezic, Starosta Rzeszowski Krzysztof Jarosz, Wójt Gminy Świlcza Dawid Homa oraz Radni Rady Powiatu Rzeszowskiego i Gminy Świlcza, a także wszyscy pozostali zgromadzeni przeszli pod ustawiony w 2011 roku pomnik upamiętniający ofiary działań wojennych, gdzie odbyły się przemówienia okolicznościowe. Mówcy podkreślali ważność i doniosłość wydarzeń sprzed 80 lat.

– „Akcja „Burza” w naszym regionie była symbolem niezłomności ducha, gotowości do poświęceń oraz

Parada pojazdów wojskowych.

wiary w lepsze jutro” – mówił w swoim przemówieniu Wójt Gminy Świlcza Dawid Homa.

Ponadto możliwość krótkiego przemówienia przedstawiciele władz wykorzystali do podziękowań dla wszystkich, którzy dbają o pamięć o lokalnych bohaterach.

Wojewoda Podkarpacki Teresa Kubas-Hul apelowała także o pamięć o walczących nie tylko podczas obchodów rocznic czy świąt narodowych, ale również każdego dnia: – *To dzięki nim jesteśmy tutaj i żyjemy w wolnej Polsce, niech pamięć o bohaterach Akcji „Burza” trwa po wsze czasy.*

NIGDY WIĘCEJ WOJNY!

Następnie odczytano apel pamięci, a także oddano salwę honorową. Po oficjalnej części obchodów przyszła pora na inscenizację działań militarnych z okresu II wojny światowej w wykonaniu grup rekonstrukcyjnych. Spektakl wzbudził spore zainteresowanie społeczności lokalnej, a przygotował go scenarzysta i reżyser Michał Flis. Całość wzbogacona została komentarzem profesora Andrzeja Olejki. Po widowisku Koło Gospodyń Wiejskich w Bratkowicach podawało grochówkę, którą przygotowało Przedszkole Publiczne w Bratkowicach, dzięki której najedzeni goście mogli rozejść się do domów.

Fot. Anna Styka

Karolina Starzec

Pod włoskim niebem...

W dniach 23-27 sierpnia odbył się zorganizowany przez GCKSiR wyjazd na XI Międzynarodowy Festiwal „Zamek Bracciano”. W Festiwalu udział wzięła grupa reprezentacyjna Zespołu Tanecznego „Koloret”. W wyjeździe towarzyszyła jej Grupa Teatralna „Tespis” oraz Studio Wokalne GCKSiR.

W Padwie i Florencji

Włoska podróż rozpoczęła się zwiedzaniem Padwy. Mimo 16-godzinnej jazdy autokarem, młodzież z entuzjazmem podziwiała miejskie widoki, chłonęła klimat gwarnych wąskich uliczek i ciszy majestatycznej bazyliki św. Antoniego. Podążając za krokami przewodniczki turystycznej p. Beaty, czerpali wiedzę o architekturze, historii i kulturze Padwy.

Nocleg na przedmieściach Padwy pozwolił wypocząć i nabrać sił na kolejne dni podróży. Dzięki temu, kiedy następnego dnia dotarliśmy do Florencji, mieliśmy energię na nowe doświadczenia. Rozpoczęliśmy poznawanie Florencji od Piazzale Michelangelo, znanego ze stojącej na nim, górującej nad miastem repliki

posągu Dawida dłuta Michała Anioła.

Piękna panorama miasta z charakterystyczną kopułą Katedry Santa Maria del Fiore stała się obiektem niezliczonych fotografii. Powoli, spacerkiem po florenckich zaułkach i uliczkach, wypatrując typowego dla Florencji street artu Cleta Abrahama, który od lat zmienia znaki drogowe w małe dzieła sztuki, naklejając na nie przeróżne elementy graficzne. Tuż przy Katedrze mieliśmy okazję pośpiewać po polsku z grającym na ulicy polskim muzykiem. Florencja była jednak tylko krótkim przystankiem na naszej drodze, więc już po kilku godzinach byliśmy w trasie do Bracciano. W części z nas obudziło się jednak pragnienie, aby do Florencji wrócić.

Miasteczko Bracciano przywitało nas piękną pogodą i wspaniałymi widokami

Jezioro o tej samej nazwie skrzyło się w letnim włoskim słońcu, kiedy meldowaliśmy się w pokojach, jedli-

śmy obiadokolację i wypoczywaliśmy po trasie. Część uczestników wyjazdu wybrała się na zakupy do położonego na wzgórzu centrum miasteczka, podziwiając nocne krajobrazy – jeziora, rynku i zamku Orsini-Odescalchi.

Niedzielnny poranek rozpoczęliśmy od spaceru na rynek Bracciano. To tu, tuż przy murach zamku, miał się wieczorem odbyć koncert otwierający festiwal. Część z nas skorzystała z Mszy Świętej po włosku, reszta zwiedzała miasteczko. Mając na uwadze wysoką temperaturę, najprzyjemniejsza część dnia miała dopiero nadejść. W planach mieliśmy bowiem kąpiel w jeziorze Bracciano. Ciepła woda, słońce i miłe towarzystwo sprawiły, że bawiliśmy się wspaniale i pewnie zostalibyśmy tam jeszcze dłużej, ale czekał nas dziś jeszcze koncert. Przecież po to właśnie tu przyjechaliśmy.

Ferwor przygotowań do koncertu trwał w najlepsze. Fryzury, makijaże, kompletowanie garderoby – dreszczyk emocji udzielał się wszystkim.

Koncerty konkursowe

Nadszedł ten moment. Zespół Taneczny Koloret zaprezentował dwa układy taneczne – do muzyki „I wanna dance with somebody” oraz „Good to go”. Zespół był jedną z pięciu grup prezentujących się podczas koncertu. Na scenie wraz z nimi wystąpiły grupy z Francji, Estonii, Kazachstanu i Izraela. Zachwyty wzbudzała różnorodność form artystycznych – śpiewu, gry na instrumentach, tańca ludowego i nowoczesnego. Kończyliśmy pełen emocji dzień świadomi, że kolejny przyniesie jeszcze więcej wrażeń.

Zaczęliśmy poniedziałek wcześniej, aby dotrzeć do Rzymu zanim włoskie słońce stanie na wysokości zadania.

Padwa – Bazylika św. Antoniego.

Zespół Taneczny „Koloret” – rozpoczęcie festiwalu.

Koloret podczas koncertu.

W Rzymie

Zwiedzanie rozpoczęliśmy od Watykanu. Plac Świętego Piotra znany nam z Internetu czy telewizji zrobił duże wrażenie, podobnie pełna dzieł sztuki Bazylika Świętego Piotra, ważna dla wielu z nas także z pobudek religijnych. Mieliśmy bowiem okazję zobaczyć grób św. Jana Pawła II oraz pomodlić się przy nim. Z Bazyliki skierowaliśmy się z powrotem na plac, aby przyrzeć się z bliska fontanom, obeliskowi egipskiemu oraz zrobić sobie pamiątkowe zdjęcie. Zrobiliśmy sobie chwilę przerwy, aby nabrać sił i ruszyliśmy dalej, na spotkanie włoskich atrakcji turystycznych znanych każdemu z nas. Prowadzeni przez p. Barbarę – naszą przewodniczkę – mijaliśmy Zamek Świętego Anioła, Piazza Navona, Panteon, Piazza di Spagna ze słynnymi Schodami Hiszpańskimi, Fontannę di Trevi, Forum Romanum oraz Koloseum. Mimo trudnych warunków pogodowych i widocznego zmęczenia, odbyliśmy ważną lekcję historii i kultury, która zostanie z nami na lata.

Po powrocie do hotelu i krótkim odpoczynku rozpoczęliśmy przygotowania do koncertu galowego. I znów rozpoczęły się zabiegi fryzjerskie i kosmetyczne – wszystko po to, aby zachwyć nie tylko tańcem.

Watykan – Plac Świętego Piotra.

Koncert galowy

Rozpoczął się uroczystym przemarszem grup biorących udział w festiwalu. Barwny korowód wzbudzał zainteresowanie mieszkańców i turystów. Prezentowane na scenie występy wywoływały gromkie brawa i wrzyszenia.

Nadeszła ostatnia noc wypoczynku. Później pozostało nam sprzątnięcie pokoi, pakowanie bagażu i ruszyliśmy w drogę. A była to droga niełatwa, bo

długa. Do domu dotarliśmy po 25 godzinach jazdy.

Podziękowania

Jako organizatorzy dziękujemy wszystkim uczestnikom za stworzenie wspaniałej atmosfery – za wzajemną pomoc i życzliwość, nawet kiedy zmęczenie dawało się we znaki.

Przywieźliśmy z Włoch pamiątkowe magnesy, słodycze czy lokalne wyroby. Zrobiliśmy łącznie tysiące zdjęć. Ale

mamy z tego wyjazdu jeszcze coś – coś, co nie zmieściłoby się w żadnym bagażu, czego nie zamknijemy w pudełku ani nie uwiecznimy na fotografii – to wspomnienia, zbudowane relacje, nawiązane znajomości. To ciepłe uśmiechy, miłe słowa. To porozumienie międzyjęzykowe, kiedy umiemy się dogadać nawet bez znajomości języka włoskiego. To przepyszne włoskie jedzenie, ciepłe słońce. Zapach wakacji, przyjaźni i radości.

Zespół Taneczny „Koloret” – koncert galowy.

Fot. arch. GCKSiR

Nagroda „Znak Kultury” dla Grupy Obrzędowej im. Marii i Józefa Dziedziców

Zarząd Województwa Podkarpackiego przyznał indywidualne i zbiorowe nagrody za całokształt działalności oraz za szczególne osiągnięcia „Znak Kultury” twórcom, animatorom kultury, regionalistom i zespołom artystycznym w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Nagrodzeni realizują istotne dla podtrzymania tożsamości i rozwoju kultury Podkarpacia projekty z dziedziny muzyki, tańca, literatury, sztuk wizualnych i ochrony niematerialnego dziedzictwa narodowego o zasięgu wojewódzkim, krajowym i międzynarodowym. W tym roku laureatami nagrody za całokształt działalności w dziedzinie ochrony dziedzictwa narodowego była nasza Grupa Obrzędowa im. Marii i Józefa Dziedziców z Trzciany.

Zaproszenie

W imieniu Polskiego Związku Chórów i Orkiestr Oddział w Rzeszowie gorąco zapraszam do udziału w III Festiwalu Chóralnym RESOVIA SINGS. Konkurs skierowany jest do amatorskich chórów i zespołów wokalnych. Partnerem wydarzenia jest Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Świlczy z/s w Trzcianie. Przesłuchania konkursowe odbędą się 26 października 2024 roku w sali widowiskowej GCKSiR w Trzcianie.

Za PZChiO Oddział w Rzeszowie – Kornelia Ignas

Polski Związek Chórów i Orkiestr oddział w Rzeszowie

III FESTIWAL CHÓRALNY

RESOVIA SINGS

Kontynuacja tradycji Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Religijnej "CANTATE DEO"

Partner wydarzenia Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Świlczy z/s w Trzcianie

26.10.2024

Sala Widowiskowa GCKSiR w Trzcianie koło Rzeszowa

Regulamin konkursu dostępny na stronie internetowej www.pzchiorzeszow.pl w zakładce FESTIWALE

Dofinansowano ze środków budżetu Województwa Podkarpackiego

**„Znak Kultury”
Nagroda
Marszałka Województwa Podkarpackiego**

dla

**Grupy Obrzędowej im. Marii i Józefa
Dziedziców w Trzcianie**

za całokształt działalności
w dziedzinie
ochrony dziedzictwa narodowego

Władysław Ortył
MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Rzeszów, 4 lipca 2024 r.

PODKARPACIE

Gala wręczenia nagród odbyła się w dniu 4 lipca br. w Wojewódzkim Domu Kultury w Rzeszowie.

Źródło: <https://www.podkarpackie.pl>

Fot. Anna Styka

Agnieszka Draus

Sobótka – to stare ludowe święto

Wiąże się ono z różnymi zwyczajami i obrzędami, z których palenie ognisk i puszczanie wianków są najbardziej znane. W kalendarzu pór roku to bardzo ważny czas – przesilenie letnie, celebrowane w różny sposób i w różnych zakątkach całej Europy. To wtedy kończy się trud związany z oczekiwaniem na plony, a zaczynał czas zbiorów, żniw, dobrobytu i urodzaju.

Sobótka odnosi się do słowiańskiego kręgu kulturowego. Prawda jest jednak taka, że moment przesilenia letniego – przejścia wiosny w lato – jest jednym z najważniejszych terminów dla niemal każdej kultury ludzkiej na globie. To moment przejścia, granica, akt pożegnania starego, a powitanie nowego.

Obrzęd Sobótkowy składał się z kilku rytuałów, każdy z nich miał swoje znaczenie i symbolikę.

Rozpalanie ognia miało odpędzić złe moce, niesprzyjające siły i przyciągnąć do wsi dobrą energię, która przyniesie „urodzaj”, zarówno pod względem plonów, ale także dzieci.

Wicie i puszczanie wianków. Wianki plotły młode dziewczyny, które jeszcze nie zostały obiecane żadnemu kawalerowi. Następnie rozświetlone wianki puszczały na rzekę lub strumień.

Nieopodal rzeki siedzieli młodzieńcy, którzy próbowali je złapać i wyłowić by potem wrócić do wsi i poszukać właścicielki. Jeśli poszukiwania okazały się szczęśliwe, młodzi mogli wybrać się na wycieczkę do lasu w poszukiwaniu magicznego kwiatu paproci.

Obrzęd wody. Dla dawnych Słowian ogień i woda były to dwa najważniejsze żywioły w przyrodzie. Kąpiel w sobótkową noc miała przynieść oczyszczenie dla ciała i duszy.

Z czasem sobótkowe święto przyjęło się także w kościele katolickim jako **Noc Świętojańska**, obchodzona w wigilię Św. Jana Chrzciciela. Obrzędy kościelne obejmowały między innymi świecenie wody, ziół i kwiatów, które pozostawione w izbie mieszkalnej przyniosą siłę i ukojenie.

Widowisko „Sobótki”, przedstawiające dawne tradycje, przygotowane przez grupy działające przy GCKSiR w Trzcianie: ZPiT Pułanie, Grupę Obrzędową im. Marii i Józefa Dziedziców i Kapelę Ludową GCK-

SiR odbyło się w tym roku w dniu 22 czerwca przy stawach w Trzcianie. Całość wydarzenia poprzedził koncert muzyki celtyckiej w wykonaniu zespołu Solvānda.

reżyseria: Andrzej Świstara

przygotowanie kapeli: Justyna Drozd-Ochał

przygotowanie wokalne: Kornelia Ignas

przygotowanie scenografii, rekwizytów i nagłośnienia: pracownicy GCKSiR

Hubert Jemioła

Region żywiecki motywem przewodnim tegorocznego PARK-u

Trzecia edycja Podróży Artystycznej Regionami Kulturowymi wzięła na tapetę wszystko, co związane z Żywiecczyną. Tegoroczna odsłona imprezy odbyła się 13 lipca, standardowo już w parku podworskim w Bratkowicach. Goście wydarzenia mogli między innymi posłuchać pięknej ludowej muzyki, obejrzeć tradycyjne tańce, rękodzieła, wziąć udział w warsztatach z malarstwa na szkle, a także posmakować żywieckiego jadła.

Podróż Artystyczna Regionami Kulturowymi to cykliczne wydarzenie organizowane przez Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcianie oraz gminę Świlcza, całość tworzona jest w motywie jednego z regionów kulturowych Polski. W pierwszej edycji była to przedwojenna Warszawa, druga edycja dotyczyła Podhala, a w tym roku organizatorzy postanowili przybliżyć nam – jak mówią sami Żywcianie – trochę przytłumiony przez Podhale region żywiecki.

Każda edycja organizowana jest w parku podworskim w Bratkowicach, co świetnie komponuje się z akronimem imprezy.

Wydarzenie rozpoczęło się swobodnie, ponieważ jako pierwsi na scenie pokazali się członkowie naszego lokalnego zespołu „Moja Scheda”. Po występie grupy z Trziciany była chwila na krótki wykład o Żywiecczyźnie ze Zbigniewem Micherdzińskim. Pan Zbigniew jest zasłużonym działaczem kultury, a także Ambasadorem Ziemi Górskich. Wraz z żoną (Alicją Raszka-Micherdzińska) prowadził warsztaty z malowania na szkle, w którym chętnie brały udział dzieci, ale także i dorośli. Następnie na scenie pojawili się pierwsi przyjezdni artyści, była to wielopokoleniowa grupa „Magurzanie” kierowana przez Elżbietę Konior. Pani Elżbieta poprowadziła warsztaty tańca ludowego, jej grupa zapraszała gości na scenę, aby każdy miał szansę na naukę tradycyjnego tańcowania. Mężczyźni będący na scenie przeprowadzili

prawdziwy pojedynek na ludowe opisy, z których nielato jest wyłonić zwycięzcę. Po krótkiej zabawie przeszedł czas na ważny punkt w planie 3. edycji PARK-u, było to przedstawienie taneczne „Magurzan” pt. *Wesele Julecki z Zorzeca i Jonka z Cisca*, w którym czynny udział mogli wziąć wszyscy goście. Do weselnego stołu zasiadł zarówno wójt gminy Świlcza – Dawid Homa, a także wójt gminy Łodygowice – Tadeusz Karolini. Organizatorzy przynieśli gościom wesela, ale i wszystkim chętnym widzom efekty pracy naszych gminnych Kół Gospodyń

Wiejskich, którym była między innymi kwaśnica. Po pięknym ludowym przedstawieniu o miłości, nastąpiła krótka przerwa na przygotowania gwiazdy wieczoru – zespołu „PoPieronie”. Kapela w tym roku obchodzi piętnastolecie swojej działalności. Ich występ dzielił się na część bardziej spokojną i skłaniającą do przemyśleń oraz na luźną, wesołą muzykę do zabawy. Zachwycona widownia po zakończeniu koncertu jeszcze kilka razy prosiła o bis. Występ „PoPieronie” był ostatnim punktem oficjalnej części imprezy, rozpoczęła się zatem chwila na

podziękowania, które złożyli także nasi goście.

– Bardzo dziękuję za prezenty, za wieczór, za to, że mogłem zobaczyć okolicę. Bardzo mi się tu podoba i mam nadzieję, że będzie to początek współpracy między nami. Pomimo tego, że pogoda była różna, to każdy jest uśmiechnięty. Do zobaczenia w Żywiecczyźnie! – tak komentował Tadeusz Karolini, wójt gminy Łodygowice.

Oprócz artystów na scenie goście mogli podziwiać nie mniej utalentowanych artystów w ich stoiskach. Piękne ludowe stroje oraz współczesne bluzy z odwołującymi się do tradycji haftami przygotowała Katarzyna Wandzel, kwiatki z bibuły i krepiny Barbara Dudzik, klepoki, czyli gliniane i ręcznie wyrabiane zabawki w kształcie ptaków – będące jednocześnie instrumentem dętym – przygotowała odznaczona nagrodą Oskara Kolberga Grażyna Kruczyńska. Oprócz tego goście mogli zaopatrzyć się wiklinowe kosze (Antoni Kasiński), poduszki i kubki autorstwa Ani Wróbel czy placiki i wypieki przygotowane przez Koła Gospodyń Wiejskich Gminy Świlcza. Była również możliwość zrobienia sobie zdjęcia w fotobudce, pozując w ludowych strojach Żywiecczyzny.

Tak piękna i udana impreza wymagała wiele pracy, co podkreślił ze sceny Adam Majka, dyrektor GCKSiR w Świlczy zs. w Trzcianie słowami: *– Jeśli miałbym porównywać organizowanie imprez do puzzli, to PARK składałby się z 3000 elementów, a nasze gminne dożynki z 300. Proszę więc o wielkie wyrazy uznania dla tych, którzy przyczynili się do uświetnienia tego dnia.*

Na zakończenie trzeciej edycji zapowiedziana została także 4. odsłona Podróży Artystycznej Regionami Kulturowymi: *– W przyszłym roku zabierzemy Państwa w podróż na Lubelszczyznę, zagra u nas znany nam wszystkim zespół „Rokiczanka”, jest to już postanowione, umowa została spisana* – zapewniał Adam Majka, dyrektor GCKSiR.

Jakub Pięta

„Festiwalowy Wehikuł Czasu” – niezwykły koncert muzyczny

Lato to sezon kiedy na polskiej scenie muzycznej odbywają się festiwale muzyczne na dwóch największych scenach – w Opolu i w Sopocie. To właśnie one stały się „bohaterem” koncertu Studia Wokalnego GCKSiR, który był zwieńczeniem sezonu artystycznego 2023/2024 grupy.

16 czerwca 2024 r. w Trzcionce odbył się niezwykły koncert w wykonaniu Studia Wokalnego GCKSiR zatytułowany „Festiwalowy Wehikuł Czasu”. Podczas koncertu wybrzmiały najpopularniejsze, jak i te mniej znane przeboje polskich scen festiwalowych.

Podczas koncertu wybrzmiały utwory Maryli Rodowicz, Czesława Niemena, Krzysztofa Krawczyka, Ireny Santor, Alicji Majewskiej czy Hanny Banaszak. Nie zabrakło również piosenek z repertuaru Edyty Górniak, Kayah, Kasi Sobczyk. Repertuar koncertu zawierał ponadto utwory z festiwali znane młodszemu pokoleniu takich artystów jak Lemona, Pectusa, Cleo czy Kamila Bednarka.

W koncercie wzięli udział wszyscy uczestnicy zajęć wokalnych ze wszystkich grup wiekowych. Byli to: **Oliwia Biały, Wiktor Boczkaj, Kacper Cyran, Wiktoria Cyran, Julia Kornak, Natalia Kornak, Bernadetta Koszeła, Dawid Kwaśny, Aleksandra Mac, Kornelia Plis, Julia Sarna, Amelia Surgota, Jolanta Wilk** oraz **Natasza Wójcik**. Czternastka Wokalistów prezentowała się solowo, w duetach, a na finał wykonali wspólny utwór wraz z instruktorem grupy, który tak jak i cały koncert spotkał się z niezwykle ciepłym przyjęciem przez zgromadzoną publiczność, która nagrodziła wykonawców owacjami na stojąco.

Nad reżyserią koncertu, przygotowaniem wokalistów i akompaniamentem czuwał Jakub Pięta – instruktor Studia Wokalnego GCKSiR.

Fot. Anna Styka

Władysław Kwoczyński

Z muzyką, śpiewem i tradycją górali żywieckich

W sobotnie popołudnie 13 lipca 2024 r. w bratkowickim Parku Podworskim, odbyła się impreza plenerowa pod ciekawą nazwą „PARK”, pod którą kryje się Podróż Artystyczna Regionami Kulturowymi. To już trzecia edycja tej barwnej imprezy folklorystycznej, która od trzech lat, począwszy od 2022 r., odbywa się w Bratkowicach. Motywem przewodnim pierwszej edycji, była *Stara Warszawa*, a gwiazdą wieczoru *Warszawska Orkiestra Sentymalna*, która swoimi piosenkami wprowadziła wszystkich w nastrój przedwojennej Warszawy. Ciekawe atrakcje zaprezentowane podczas tej imprezy to: iluzjoniści, szczudlarze, katarzyniarz z papugą, fotobudka, riksza, bryczka, kawiarnia itp. W drugiej edycji poznaliśmy Podhale oraz żywiolową kulturę i tradycje tego wyjątkowo pięknego regionu Polski z wysokimi Tatrami. Zaprezentowały go góralskie zespoły folklorystyczne m.in. *Ślebodni i Zawaternik*, a gwiazdą wieczoru była Kapela Góralska – *Ciuropa*. Podczas tegorocznej trzeciej już edycji imprezy „PARK”, mieszkańcy Bratkowic i okolicznych miejscowości, poznali Żywiecczyznę, jeden z najpiękniejszych i najciekawszych regionów Polski, zarówno pod względem krajobrazowym, jak i kulturowym, charakterystycznym dla folkloru Górali Żywieckich.

Krótko o Żywiecczyźnie

Żywiecczyzna to historycznie najbardziej wysunięta na zachód część Małopolski, w południowej części, obecnego województwa śląskiego. Obejmuje tereny Kotliny Żywieckiej i otaczających ją grup górskich: Beskidu Śląskiego, Beskidu Żywieckiego, Beskidu Małego i Beskidu Makowskiego, pozostające w większości w dorzeczu górnej *Soły*. Pomimo swojego położenia, tereny Żywiecczyzny należą do historycznej Małopolski, z którą utożsamia się kultura żywiecka. Region zamieszkuje grupa Górali

Żywieckich, którzy posiadają własną gwarę, stroje, muzykę, taniec i styl budownictwa ludowego. Muzyka i śpiew Górali Żywieckich była i jest zróżnicowana ze względu na użycie instrumentów własnego wyrobu i osobowości miejscowych muzyków. Popularne tańce w repertuarze to m.in. *obyrtki, balne i wirchowe*. Dawniej na terenie Żywiecczyzny występowały skrzypce tzw. żłobione. Strój męski Górali Żywieckich, składa się z elementów typowych dla strojów górali polskich, jak kapota, haftowana koszula w kolorze czarnym, czerwonym bądź niebieskim, często zdobiona kolorowymi guzikami, spodnie wełniane z pomponami w kolorze białym, kopyta i kierpce, czyli skórzane lekkie buty u mężczyzn. Częstym elementem stroju u mężczyzny była laska pasterska lub siekiera zwana ciuropagą. Strój męski jest nieco skromniejszy od stroju górali podhalańskich. Za najbardziej paradną część ubioru górala żywieckiego, uważana była gunia. Była rodzajem płaszcza – okrycia wierzchniego zakładanego w czasie m.in. mrozu, podczas podróży, ale także przy wyjątkowych uroczystościach. Gunie szyte były z czarnego lub ciemnobrunatnego sukna,

posiadały archaiczny krój poncza poprzecznego. Z uwagi na prosty krój, noszono ją zarzuconą na ramiona.

Jako ubiór codzienny, kobietom służyły płócienne białe koszule. Z przodu posiadały rozcięcie, wiązane lub zapinane na guzik. Rękawy koszuli sięgały do nadgarstka lub łokci. Spódnice do użytku codziennego były szyte z białego lnianego płótna lub tkanin fabrycznych drukowanych w białe wzory na granatowym tle. Musiały być kopiaste – dlatego wykonywano je z sześciu lub siedmiu pojedynczych lub trzech podwójnych szerokości materiału. Zapaski, czyli fartuchy codzienne służyły do ochrony przedniej części ubioru przed zabrudzeniem. Dodatkowo do stroju odświętnego góralek żywieckich, był aksamitny gorset, przystrojony geometrycznymi motywami roślinnymi.

Rozpoczęcie imprezy

Kilku godzin przed rozpoczęciem imprezy, z terenu bratkowickiego parku podworskiego dochodziły dźwięki muzyki nie tylko góralskiej. W tym czasie członkowie zaproszonego na imprezę Zespołu Regionalnego „Margurzenie” z Łodygowic, rozdawali mieszkańcom „Jednodniówkę PARKową” nr 3 – Żywiecczyzna, wydaną przez organizatorów z okazji trzeciej edycji imprezy plenerowej „PARK”. Zachęceni szeroką informacją o tym folklorystycznym wydarzeniu mieszkańcy, zaczęli wraz z rodzinami przychodzić do parku i zajmować miej-

sca w „fotelach” plażowych, rozstawionych na placu przed sceną plenerową. Wiele osób zdecydowało się usiąść przy stolikach pod parasolami. Z każdą chwilą park podworski w Bratkowicach zapełniał się widzami...

Tuż po godz. 17.00 na scenie plenerowej, pojawili się organizatorzy tegorocznej trzeciej edycji „PARK”: Adam Majka – dyrektor Gminnego Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcionce, a jednocześnie prowadzący imprezę, Dawid Homa – Wójt Gminy Świlcza, Tadeusz Karolini – Wójt Gminy Łodygowice, Renata Talik – dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Łodygowicach i Karolina Starzec – Instruktor GCKSiR. Wspólnie dokonali oficjalnego otwarcia imprezy „PARK” w Bratkowicach. Po tej ceremonii A. Majka, przedstawił szczegółowy program tegorocznej imprezy folklorystycznej, życząc wszystkim widzom udanej zabawy i miłych wrażeń. Następnie zaproszeni goście z Łodygowic: Renata Talik i Tadeusz Karolini, wręczyli uroczysto oryginalne kapelusze góralskie Adamowi Majce i Dawidowi Homowi. Od tego momentu impreza zaczęła tętnić życiem, bo na scenie pojawiła się Kapela Ludowa „Moja Scheda”, działająca przy GCKSiR w Świlczy z siedzibą w Trzcionce, prowadzona przez Justynę Drozd-Ochał. Wykonane przez Kapelę i solistów skoczne melodie i przyśpiewki ludowe, były zapowiedzią przyszłej płyty. Udany występ trzcionkijskiej Kapeli, publiczność nagrodziła gromkimi brawami.

Atrakcje dla publiczności

Program imprezy przygotowany przez organizatorów, wypełniony był licznymi atrakcjami, zabawami, konkursami itp., zarówno dla dorosłych, jak i dzieci. Zaproszeni goście zaprezentowali swoje lokalne wyroby rękodzielnicze, charakterystyczne dla górali żywieckich. Liczne barwne stoiska z dziełami sztuki ludowej, zachęcały publiczność do zwiedzania. Swoje wyroby z różnych dziedzin sztuki regionalnej, prezentowali m.in. Katarzyna Wandzel-Krawcula – krawiectwo, Barbara Dudzik – bibułkarstwo, Antoni Kasiński oraz Teresa i Andrzej Kasperkowie – wikliniarstwo, Anna Wróbel – wzornictwo ludowe, Gra-

żyna Kruczyńska –zabawkarstwo, Alicja Raszka-Micheredzińska i Zbigniew Micheredziński – malarstwo na szkle. Karolina Starzec z GCKSiR, przeprowadziła wywiad ze Zbigniewem Micheredzińskim na temat uprawianej przez niego ciekawej sztuki malowania na szkle. W interesujący sposób opowiadał on o swojej malarskiej pasji. Ponadto podczas tej imprezy, prowadził warsztaty malowania na szkle, w których bardzo chętnie uczestniczyły dzieci. Zwiedzając poszczególne stoiska z dziełami sztuki ludowej górali żywieckich, artyści chętnie odpowiadali na pytania osób zwiedzających, dzieląc się z nimi wiedzą z zakresu wytwarzanych przedmiotów. Mówili też o swojej artystycznej pasji i zamiłowaniu do sztuki ludowej. Chętni mogli dokonać zakupu wybranych przez siebie przedmiotów.

Doskonałą zabawą dla publiczności, były warsztaty tańców góralskich, charakterystycznych dla regionu Żywiecczyzny. Chętnych do nauki skocznych tańców nie brakowało, zarówno kobiet, jak i mężczyzn. Uczestnikami, a jednocześnie instruktorami wspólnych tańców byli członkowie i członkinie Zespołu Regionalnego „Magurzanie”, kierowanego przez Elżbietę Konior, doświadczoną choreograf. To była świetna zabawa integracyjna, zarówno dla tancerzy, jak i dla publiczności. Okazało się, że wśród mieszkańców naszej gminy, są panie i panowie uzdolnieni tanecznie. Nic dziwnego, że były dla nich gorące oklaski od publiczności i uśmiechy radości.

W trakcie imprezy dorośli i dzieci, chętnie korzystali z bogatych zasob-

ów stoisk gastronomicznych, przy okazji gasząc pragnienie... Było upalnie, ale z każdą godziną niebo nad parkiem, pokrywało się chmurami, z których co pewien czas padały krople deszczu, na szczęście niezbyt obfite. Mimo to dzieci doskonale bawiły się pod kierunkiem animatorów zabaw. Z radością korzystały z tzw. dmuchańców, ustawionych na terenie parku. Atrakcją dla dzieci była fotobudka, gdzie można było zrobić pamiątkowe zdjęcie w wybranym stroju. Nad bezpieczeństwem dzieci czuwali, jak zawsze rodzice.

Wesele górali żywieckich

Dużym zainteresowaniem publiczności cieszył się występ Zespołu Regionalnego „Magurzanie” z Łodygowic, który zaprezentował barwne wi-

dowisko „Wesele Julecki z Zorzeca i Jonka z Cisca”. W tej pięknej inscenizacji, pokazano obrzędy weselne pełne ludowych przyśpiewek z nutką humoru i widowiskowych tańców m.in. różnego rodzaju polki: Wściekłą, Deptaną, Dziką, Skalną i Sołtys, a także walczyka, obyrtkę, siustanego, krzyżoka tańczonego przez najstarszych weselników oraz krakowioki, których nie mogło zabraknąć na żadnym weselu. Mężczyźni pokazywali swoją sprawność fizyczną – jedna wieś przed drugą, demonstrując charakterystyczne dla Cisca i Zorzeca popisy. W Zorzecu taniec popisowy dwóch mężczyzn nazywano Kozokiem. Główną częścią widowiska były Oczepiny, w których uczestniczyły tylko kobiety. Panny żegnały się z panią młodą i wyprowadziły ją ze stanu pa-

nieńskiego poprzez obrzędowe pieśni i taniec. Po oczepinach mężatki wprowadziły Panią młodą w swoje grono. Na koniec odbyło się tradycyjne „Zbieranie na Czepiec”. Muzykę do prezentacji widowiska opracowała Anna Czupryn, która przez dwa lata pracowała z Zespołem. W 2023 r. za prezentację tego pięknego widowiska, Zespół Regionalny „Magurzanie” na Festiwalu Folkloru Górali Polskich w Żywcu, zdobył „Złote Żywieckie Serce”.

Tradycyjnie, jak przystało na góralskie wesele, była integracyjna biesiada i tradycyjne jadło przygotowane dzień wcześniej, wspólnie przez Koła Gospodyń Wiejskich z gminy Świlcza i przedstawicielki KGW z gminy Łodygowice. Panie przygotowały m.in. pyszne ciasta, smalec ze skwarkami, placki proziaki oraz kwaśnicę według przepisu gospodyń z Żywiecczyny. Panie wspólnie częstowały publiczność swoimi kulinariami. Natomiast członkowie trzciańskiej Grupy Obrzędowej, oferowali uczestnikom biesiady tzw. „Sok z Gumisiowych jagód” – o unikatowym smaku i mocy... W trakcie weselnej biesiady przygrywała Kapela Ludowa z Łodygowic, pod kierownictwem muzycznym **Karoliny Bałaś**. Swoją żywiołą grą i śpiewem, wprowadzili wśród uczestników imprezy wyjątkowy weselny nastrój.

Krótko o zespole „Magurzanie”

Zespół Regionalny „Magurzanie” powstał w 1984 roku. Jego założycielką była Krystyna Mikociak. W tym roku Zespół obchodzi 40. lecie swojej działalności. Kierownikiem i cho-

reografem Zespołu jest Elżbieta Konior. Kierownictwo Muzyczne od grudnia sprawowała: Karolina Bałaś, a wcześniej Brygida Sordyl, Józef Łanowski. Zespół kultywuje tradycje własnej gminy, regionu oraz regionów ościennych. W skład Zespołu wchodzi 60 osób – grupa tancerzy, wokalistów i muzyków. Działa też 50. osobowa grupa dziecięca. Poziom artystyczny Zespół pod względem wokalnym docenili jurorzy festiwali ogólnopolskich i międzynarodowych. Grupa uczestniczy w około 40 koncertach rocznie, konkursach, przeglądach i innych wydarzeniach kulturalnych w Polsce i Europie. Dotychczas odwiedzili takie kraje, jak: Słowacja, Czechy, Ukraina, Turcja, Włochy, Szwecja, Węgry, Niemcy, Austria, Bułgaria, Chorwacja, Francja, Belgia, Litwa, Grecja, Cypr, Portugalia, Madera, Czarnogóra oraz Słowenia. „Magurzanie” prezentują pełnospektaklowy program (około 120 min.), składający się z następujących części: tańce, pieśni górali żywieckich, tańce laskie z Żywiecczyny, tańce mieszczan żywieckich, tańce krakowiaków wschodnich, tańce lachów sądeckich, wiązanki tańców łowickich, krakowiak w wersji narodowej, kujawiak z oberkiem, także w wersji narodowej. Zespół w swoim repertuarze posiada również inscenizacje związane z obrzędowością doroczną i rodzinną górali żywieckich, programy kolędnicze, występy grupy śpiewaczej oraz kapeli. Zespół ma na swoim koncie cztery nagrane płyty.

Gwiazda wieczoru

Około godz. 20.00 na scenie plenertowej pojawiła się Kapela „Po Pieronie” – gwiazda tegorocznej trzeciej

edycji imprezy „PARK”. Jest to kwartet smyczkowy, który tworzą utalentowani, wykształceni i doświadczeni muzycy. Na scenie w Bratkowicach wystąpili wraz ze swymi przyjaciółmi, których zaprosili w trasę koncertową z okazji 15-lecia działalności. Wykonali tradycyjne utwory góralskie oraz własne kompozycje, w których można dostrzec wpływy muzyki pogranicza kultur polskiej, słowackiej i węgierskiej. Nastrój koncertu sprawił, że znajdująca się obok sceny podłoga tańeczna, szybko zapełniała się tańczącymi parami, a publiczność nagrodziła żywiołowy występ kapeli oklaskami. Przez okres piętnastu lat Kwartet „Po Pieronie”, zyskał sobie spore grono słuchaczy i fanów w całej Polsce i za granicą. Odnosił liczne sukcesy w ramach prestiżowych Festiwali, poświęconych muzyce ludowej i folkowej... Po udanym koncercie Zespół Regionalny „Magurzanie” uhonorowany został certyfikatem „Przyjaciela GCKSiR”. Zaproszeni goście byli zaszczytni gośćmi na terenie gminy Świlcza i okazaną gościnnością. Wyrazili też podziękowanie i wdzięczność za zainteresowanie regionem Żywiecczyny. Organizatorzy dziękowali gościom za uświetnienie imprezy swoją obecnością oraz zaprezentowanie kultury i dorobku górali żywieckich. Tegoroczna edycja „PARK”, zakończyła się wspólną potańcówką na wolnym powietrzu. Podłoga przed sceną była pełna tańczących par, a przygrywał zespół muzyczny „Alex”. Zabawa trwała do północy.

Wśród uczestników imprezy, byli: Dawid Homa – Wójt Gminy Świlcza z Małżonką, Seweryn Kornak – zastępca Wójta z Małżonką, Joanna Wdowik-Mika – Przewodnicząca Rady Gminy z Małżonką, Tadeusz Pachorek i Łukasz Litwa radni powiatu rzeszow-

skiego oraz radni gminy Świlcza: Katarzyna Wdowik, Iwona Janowska, Paweł Kwoka i Marcin Górski.

Podsumowanie

Tegoroczna trzecia edycja imprezy plenerowej „PARK” w Bratkowicach, której motywem przewodnim była Żywiecczynna, została doskonale przygotowana i przeprowadzona. Niewątpliwie jest to ogromna zasługa pracowników Gminnego Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy z sie-

dzibą w Trzcianie na czele z Adamem Majką – dyrektorem. To oni poświęcili najwięcej pracy i czasu w przygotowanie tej imprezy. Dużą pomoc okazały również członkinie Kół Gospodyń Wiejskich z naszej gminy m.in. z miejscowości: Błędowa Zgłobieńska, Bratkowice, Dąbrowa, Mrowła, Rudna Wielka, Świlcza, Trzciana, Trzciana Słotwinka i Woliczka. Nad bezpieczeństwem uczestników imprezy czuwali m.in. strażacy bratkowickiej Ochotniczej Straży Pożarnej oraz zespół karetki Pogotowia Ratunkowego. Impreza

objęta była patronatem medialnym przez: Via Katolickie Radio Rzeszów, Nowiny oraz portal nowiny 24. pl. TVP 3 Rzeszów i Polskie Radio Rzeszów. Organizatorami tegorocznej imprezy byli wspólnie: Urząd Gminy w Świlczy i Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcianie. Organizatorzy zapowiedzieli, że w przyszłym roku 2025 w lipcu, odwiedzimy Lubelszczyznę, a gwiazdą wieczoru będzie zespół „Rokiczanka”.

Fot. Andrzej Bednarz

Agnieszka Draus

Letnie kino 2024 r.

Podczas tegorocznych wakacji w Gminie Świlcza odbyły się dwie edycje kina plenerowego. Pierwsza – 3 sierpnia na stadionie w Woliczce, druga 24 sierpnia na placu za kościołem w Błędowej Zgłobieńskiej. Widzowie mieli okazję obejrzeć filmy familijne „Salma w krainie dusz” oraz „Paddington”.

Co roku seanse odbywają się w innej miejscowości naszej gminy, i tak w roku 2021 letnie kino odbyło się

w Bratkowicach i Mrowli. W roku 2022 zawitaliśmy do Świlczy, Trzciany i Woliczki. W roku 2023 seanse odbyły się w Błędowej Zgłobieńskiej, Dąbrowie oraz Rudnej Wielkiej.

Organizatorem wydarzeń jest Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcianie. Udział w wydarzeniach jest bezpłatny.

Seans w Błędowej Zgłobieńskiej.

Seans w Woliczce.

Zofia Dziedzic

Świętowali ludzie rolniczego trudu!

Dożynki gminne 2024 w Dąbrowie, gm. Świlcza

*Plon niesiemy, plon,
w gospodarski dom
Bodaj wszystko plonowało.
Jak najlepiej plon wydało,
Plon niesiemy, plon.*

Dożynki 2024 r. w Gminie Świlcza odbyły się 18 sierpnia 2024 r. w Dąbrowie, jednym z najstarszych sołectw w naszej gminie i regionie. Wieś powstała na przełomie XII i XIII wieku. W 1326 r. – była już siedzibą parafii, którą przeniesiono w 1417 r. do pobliskiej Trzciany. Na przestrzeni wieków była osadą należącą do Będziemyśla, Sędziszowa, dziś jest samodzielnym sołectwem – jednostką samorządową, parafią, ciągle w rozwoju i dążeniu do dobrobytu. Świętowała radośnie i dumnie Dąbrowa i wszystkie sołectwa gminy swe rolnictwo i ludzi rolniczego trudu!

Zdaniem Jana Bystronia, autora słów cytatu, różne formy obrzędów

dziękczynnych na zakończenie zniw występują w różnych kulturach na całym świecie i na przestrzeni wieków!

Cześć Bogom rolnictwa składali zarówno starożytni Egipcjanie, jak i Grecy czy mieszkańcy starożytnego Rzymu i Słowianie. Ważnym elementem takich obchodów było składanie ofiar Bogom w postaci różnych plonów rolniczych. Polskie dożynki – składanie podziękowań również mają bardzo długą historię, a ich korzenie sięgają dawnych pogańskich obrzędów słowiańskich.

Ale od ponad 30 lat Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji – gminna instytucja – strażnica tradycji i historii naszego regionu jest organizatorem

Dożynki są tradycyjnym polskim świętem wsi polskiej. Święto to ma na celu podziękowanie za obfite plony i stanowi uroczyste zakończenie

zniw. To także wyjątkowy czas, w którym społeczność wiejska gromadzi się, aby celebrować pracę rolników i cieszyć się owocami ich pracy. Obchody są pełne radości, muzyki, tańca i tradycyjnych obrzędów, które odzwierciedlają bogactwo polskiej kultury.

*Piękne praocjów obrzędy dożynkowe.
Z przyśpiewkami wieńcami
wesole i kolorowe.*

*Są tradycją, symbolem urodzaju.
Świętem chłopskiego trudu
i bogactwem naszego ojczyzstego kraju.*

Tradycja dożynek – jednego z najpiękniejszych rolniczych obrzędów – jest głęboko zakorzeniona w polskiej kulturze, także w kulturze naszej małej ojczyzny – Gminy Świlcza.

Dożynki rozpoczęły się Mszą Świętą w parafialnym kościele pod wezwaniem Matki Bożej Królowej

Polski, podczas której dziękowano za plony i udane zbiory. Zaprezentowano 10 wieńców.

Chleb wypieczony z tegorocznego ziarna złożyli na ołtarzu starostowie dożynek: **Zdzisława i Waclaw Skóra** – mieszkańcy Dąbrowy.

Piękna tematyczna homilia ks. proboszcza Stanisława Szcząchora zakończyła się poświęceniem wszystkich

przyniesionych do świątyni przez tzw. grupy wieńcowe – wieńców. Każdy z nich zachwycał m.in. kształtem, naturalnym zdobnictwem kwiatowym, swoją precyzją i symboliką. Wieńce były nie tylko ozdobą uroczystości, ale także odzwierciedleniem dbałości o tradycje rolnicze.

Po Mszy Świętej nastąpił uroczysty przemarsz wszystkich grup wieńcowych obrzędowymi korowodami, pieszo lub na furmankach, bryczkach i traktorach z przyczepami przez wieś do terenów miejscowego stadionu sportowego, gdzie odbywały się dalsze uroczystości. Tam gospodarzem uroczystości prezerem i wodzirejem był dyr. Gminnego Centrum Kultury Gminy Świlcza z siedzibą w Trzciannie. dyr. Adam Majka wraz ze swoimi pracownikami.

Otwierając część obrzędową uroczystości powitał serdecznie wszystkich uczestników, na czele z wójtem Gminy Dawidem Homą z Małżonką, Zastępcą wójta – Sławomirem Kornakiem z Małżonką, Przewodnicząca Rady Gminy Świlcza – Joanną Wdowik-Mika z Mężem.

Byli także: proboszczowie parafii rzymskokatolickich w Dąbrowie, wspomniany już ks. S. Szcząchor i w Błędowej Zgłobieńskiej – ks. Stanisław Szeliga.

Obecni byli także: Poseł do Sejmu RP Adam Dziedzic z Małżonką, Powiat Rzeszowski reprezentowali: Tomasz Wojton przew Rady Powiatu, mieszkaniec Bratkowic, Iwona Janowska radna Rady Powiatu i Tadeusz Pachorek radny Rady Powiatu. Były powitania, życzenia wzruszające, wypowiedzi o szacunku dla pracy rolnika. W uroczystych przemówieniach przedstawiciele władz – Wójt Gminy Świlcza **Dawid Homa**, Poseł na Sejm RP **Adam Dziedzic** oraz Przewodniczący Rady Powiatu Rzeszowskiego **Tomasz Wojton** podkreślali, że święto to ma być okazją do wspólnej wdzięczności za tegoroczne zbiory, ale i do świętowania całej społeczności lokalnej gminy w miłej, rodzinnej atmosferze.

Ceremonia wręczenia wieńców dożynkowych

Następnie odbyła się ceremonia wręczenia i dzielenia się chlebem upieczonym z mąki tegorocznego zboża. Nie było wśród zebranych nikogo, kto nie korzystałby z dobrodziejstw natury, z ciężkiej pracy rolników, z plonów tej ciężkiej pracy. To dzięki niej, dzięki poszanowaniu tradycji i miłości do ojczystej ziemi na naszych stołach nie brakuje chleba. Tym chlebem – owocem tegorocznych zbiorów dzielili się starostowie dożynkowi – przez ręce Pana Wójta – gospodarza spotkania – symbolicznie, po kawałku, dziękując przy tym rolnikom za ich trud i poświęcenie, i życząc im wszelkiej pomyślności.

Mieszkańcy sołectw gminy Świlcza przekazali upieczone przez siebie wieńce osobom, którym są wdzięczni za ich pracę rolniczą, społeczną czy samorządową.

Starostwie Dożynek: sołtyśka Dąbrowy i działaczka KGW Zdzisława Wojnowska-Skóra i jej Małżonek przekazali na ręce gospodarza Gminy Świlcza – Wójta Gminy Dawida Homy bochen chleba. Obdarowani chlebem dożynkowym pokrojonym symbolicznie, ze znanym zwrotem językowym: „Oby chleba nigdy nikomu – nie brakowało. Będę go dzielił sprawiedliwie”!

Dożynki uświetnili występami artystycznymi: Zespół Pieśni i Tańca „Pułanie”, Kapela „Moja Scheda” oraz Zespół „Karczmarze”.

W trakcie trwania uroczystości dzieci korzystały chętnie z zasponsorowanych przez samorząd Gminy Świlcza dmuchańców oraz bawiły się z animatorami, a Koło Gospodyń Wiejskich” pod kier. prezesa KGW zadbało, aby nikt nie wrócił do domu głodny.

Imprezę zakończyła zabawa taneczna, która trwała długo.

Dożynki Gminne w Dąbrowie były pełne radości, wdzięczności za tegoroczne plony oraz wspólnego świętowania. Tradycyjne obrzędy, wieńce dożynkowe, występy artystyczne stworzyły wyjątkową atmosferę które na długo zapadnie w pamięć uczestników.

*By wyrosła kromką chleba
w ziemię zboża garść zasiana
Trzeba wiele ludzkiej troski
i wiele starania.*

Podziękowania

Uczestnicy dożynek składają serdeczne podziękowania wszystkim Organizatorom i Sponsorom, którzy wsparli tegoroczne wydarzenia dożynkowe. Dzięki ich zaangażowaniu i hojności możliwe było zorganizowanie tak udanej uroczystości. Na naszych stołach nie brakuje nigdy chleba.

Fot. Anna Styka

Prezentacja sołectw Gminy Świlcza

Gmina Świlcza graniczy bezpośrednio od zachodu ze stolicą województwa podkarpackiego Rzeszowem znajduje się w powiecie rzeszowskim.

Tworzy ją 8 miejscowości: Błędowa Zgłobieńska, Bratkowice, Dąbrowa, Mrowła, Rudna Wielka, Świlcza, Trzciana, Woliczka. Liczy obecnie 16 069 mieszkańców.

W środku gminy leży Świlcza, zatem wsie wchodzące w skład Gminy, okalają wieńcem tereny Świlczy. Tu znajduje się Urząd Gminy.

Położenie gminy w pobliżu Rzeszowa ma ogromny wpływ na rozwój samorządu. Obserwuje się silne tendencje migracyjne ludności wiejskiej, w wyniku których w ostatnich latach sołectwo Przybyszówka i Bzianka dzięki usilnym staraniom Prezydenta Miasta Rzeszowa śp. Tadeusza Ferencza zostały włączone w granice miasta. Stale jednak rośnie liczba mieszkańców Gminy.

Bliskość miasta czyni życie mieszkańców wsi łatwiejszym. Dobrze rozwinięta na terenie gminy sieć placówek wychowania przedszkolnego oraz oświaty podstawowej i tzw. średniej, służy także dzieciom i młodzieży miejskiej. Gęsta sieć lokalnych dróg ma niebagatelne znaczenie dla rozwoju budownictwa jednorodzinne w gminie. Nie ma problemu z dostępem do sieci wodociągowej, gazowej i telekomunikacyjnej i kanalizacyjnej.

Ważnym elementem w rozwoju gminy jest jej położenie na styku województwa podkarpackiego i ogarniętej obecnie wojną z Rosją – Ukrainą oraz obwodem lwowskim, a od zachodu sąsiedztwo z woj. małopolskim – i stolicą jego w Krakowie. Ważne zatem są magistrale kolejowe, autostrada, drogi szybkiego ruchu na międzynarodowych trasach i lotnisko międzynarodowe Jasionka. Łatwo dotrzeć do międzynarodowych portów lotniczych. Żyje się więc mieszkańcom spokojnie w miarę dostatnio i nowoczesnie.

Priorytetem kompetentnych i postępowych, ambitnych władz samorządowych są działania zmierzające do ciągłego postępu. Są też kultywowane pieczołowicie tradycje i dziedzictwo kulturowe mieszkańców, krzewienie ich – to kompetencje GCKSiR – idąc z duchem postępu i nowoczesności.

BŁĘDOWA ZGŁOBIEŃSKA

Sołectwo Błędowa Zgłobieńska liczy 590 mieszkańców, w tym 304 kobiety i 286 mężczyzn. Jest to wzrost liczby mieszkańców o 10 osób. Powierzchnia sołectwa to 527 ha.

Sołtysiem Błędowej Zgłobieńskiej jest Wiesława Szczepanik. W Radzie Gminy Świlcza zasiada Ireneusz Ostrowski. Proboszczem parafii jest ks. Stanisław Szeliga. Prezesem Ochotniczej Straży Pożarnej jest druh Artur Szwed, a przewodniczącą Koła Gospodyń Wiejskich jest Danuta Siwec.

W sołectwie funkcjonuje Niepubliczna Szkoła Podstawowa i Niepubliczne Przedszkole „Kolorowy Świat Maluszka” założone przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Błędowej Zgłobieńskiej, którego prezesem jest Patrycja Złamaniec.

Rolnicy z sołectwa Błędowa Zgłobieńska, którzy na co dzień lub częściowo zajmują się produkcją rolną:

1. Elżbieta i Jan Rogowie
2. Justyna i Tomasz Guzikowie
3. Anna i Tadeusz Guzikowie
4. Stanisław i Krystyna Rejmanowie
5. Iwona i Mariusz Bienkowie
6. Justyna i Ireneusz Ostrowscy
7. Artur Rejman

Wieniec uwity przez KGW z Błędowej Zgłobieńskiej przekazała Danuta Siwec – przewodnicząca. Wieniec – w dowód uznania za działalność społeczną i charytatywną na rzecz społeczności wiejskiej otrzymali: Grażyna i Wiesław Szubartowie.

BRATKOWICE

Sołectwo Bratkowice liczy 4470 mieszkańców, w tym 2200 kobiet i 2270 mężczyzn. Jest to wzrost liczby mieszkańców o 14 osób w stosunku do roku poprzedniego. Powierzchnia sołectwa to 4697 ha.

Sołtysiem Bratkowic jest Ryszard Franczyk, radnymi są zaś Katarzyna Wdowik, Marcin Górski, Paweł Kwoka oraz Krzysztof Marek. Radnym Powiatowym z Gminy Świlcza jest mieszkaniec Bratkowic Tomasz Wojton pełniący w tej kadencji funkcję Przewodniczącego Rady Powiatu Rzeszowskiego.

Proboszczem parafii jest ks. Józef Książek. Ksiądz proboszcz jest również kapelanem powiatowym strażaków. Prezesem Ochotniczej Straży Pożarnej jest druh Piotr Chmaj, przewodnicząca Koła Gospodyń Wiejskich – Maria Nowożeńka jest również Przewodniczącą Rady Gminnej Kół Gospodyń Wiejskich. Prezesem Ludowego Klubu Sportowego BRATEK Bratkowice jest Marek Kowal. W sołectwie działa także Akademia Piłkarska BRATEK Bratkowice oraz Gminny Uczniowski Klub Lekkiej Atletyki GUKLA „Bratkowice-Korzeniowski.pl”. W 2023 roku otwarty został Dzienny Dom Pomocy dla seniorów, którego kierownikiem jest Ewelina Panek.

W Bratkowicach funkcjonuje również Towarzystwo Miłośników Ziemi Bratkowickiej Prezesem jest Katarzyna Wdowik, stowarzyszenie to wydaje czasopismo „Ziemia Bratkowicka”.

Od szeregu lat na terenie Bratkowic funkcjonują 3 szkoły. Dyrektorem Szkoły Podstawowej nr 1 jest Jolanta Różańska, dyrektorem Szkoły Podstawowej nr 2 jest Barbara Wasilewska-Naróg, dyrektorem Niepublicznej Szkoły Podstawowej jest Danuta Rudzka, a dyrektorem Przedszkola i Żłobka Gminnego jest Krystyna Kubas.

Na terenie Bratkowic funkcjonują również filia Gminnej Biblioteki Publicznej oraz filia Gminnego Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji, w której prowadzone są zajęcia Zespołu Tanecznego KOLORET, chóru męskiego RESONANTAE oraz Studia Wokalnego.

Pragnę powitać zaproszonych rolników z sołectwa Bratkowice (przynajmniej w części), którzy na co dzień zajmują się produkcją rolną i ich przetwarzaniem:

1. Katarzyna i Józef Mazanowie
2. Jan Zagrodnik
3. Magdalena i Mariusz Jastrzębowie
4. Zuzanna i Andrzej Madejowie
5. Agata i Tomasz Pijarowie
6. Maria i Zdzisław Kołkowie
7. Bożena i Tomasz Lisowie
8. Mateusz Lis
9. Jolanta i Ryszard Franczykowie

– Wieniec przekazują Maria Nowożeńska przewodnicząca KGW, Piotr Chmaj – Prezes OSP Bratkowice oraz Ryszard Franczyk – sołtys. Wieniec otrzymują Państwo Renata i Andrzej Bednarzowie – rolnicy. Mają dwie córki i pięcioro wnuków. Uprawiają około 2 hektary pola i pracują zawodowo. Pan Andrzej jest radnym sołectkim, a w latach 2010-2014 pełnił funkcję Radnego Rady Gminy Świlcza. Udziela się społecznie: w Towarzystwie Miłośników Ziemi Bratkowickiej, w latach 2006-2010 był redaktorem gazety „Ziemia Bratkowicka”, fotoreporter wszelkich okolicznościowych wydarzeń.

DĄBROWA

Sołectwo Dąbrowa liczy 1191 mieszkańców, w tym 619 kobiet i 572 mężczyzn. Jest to wzrost liczby mieszkańców o 2 osoby w stosunku do roku poprzedniego. Powierzchnia sołectwa to 791 ha.

Sołtysem Dąbrowy jest Zdzisława Wojnowska-Skóra, radnym zaś jest Damian Trala. Proboszczem parafii jest Ksiądz Stanisław Szcząchor, prezesem Ochotniczej Straży Pożarnej jest drużyna Rafał Wozowicz, przewodniczącą Koła Gospodyń Wiejskich jest Grażyna Mikołajczyk, prezesem Ludowego Klubu Sportowego DĄB Dąbrowa jest Miłosz Łoboda.

Od lat na terenie Dąbrowy funkcjonuje Zespół Szkół, którego dyrektorem jest Krzysztof Potocki. Na terenie sołectwa działa również filia Gminnej Biblioteki Publicznej oraz filia Gminnego Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji.

Pragnę powitać zaproszonych rolników z sołectwa Dąbrowa (przynajmniej w części), którzy na co dzień zajmują się produkcją rolną i przetwórstwem:

1. Małgorzata i Mariusz Rodzoniowie
2. Wioletta i Rafał Wozowiczowie
3. Magdalena i Tomasz Lechowicz
4. Piotr Baczyński
5. Ewa i Piotr Gratkowscy

Wieniec przekazuje Grażyna Mikołajczyk przewodniczącą KGW w asyście członków Ochotniczej Straży Pożarnej w Dąbrowie oraz Damian Trala radny sołectwa Dąbrowa oraz sołtys Zdzisława Wojnowska-Skóra. Wieniec otrzymuje Dawid Homa – Wójt Gminy Świlcza. Zapraszamy wraz z małżonką – Joanną.

Mieszkaniec Bratkowic. Do czerwca 2023 r. przez wiele lat pracował w Urzędzie Gminy Świlcza, zajmując się ochroną środowiska (był zastępcą kierownika Referatu Nieruchomości, Planowania Przestrzennego i Ochrony Środowiska), później w Urzędzie Miejskim w Boguchwałe jako kierownik referatu Ochrony Środowiska. Był trenerem LKS Bratek Bratkowice oraz prezesem Akademii Piłkarskiej Bratek Bratkowice. Od kwietnia na stanowisku Wójta Gminy Świlcza.

Pani Joanna jest fizjoterapeutką, pracuje zawodowo w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym w Żołyń. Mają 2 dzieci.

MROWLA

Sołectwo Mrowla liczy 1463 mieszkańców, w tym 753 kobiet i 710 mężczyzn. Jest to spadek liczby mieszkańców o 7 osób w stosunku do roku poprzedniego. I jest to jedyne sołectwo, które w tym roku zmniejszyło liczebność mieszkańców – tak więc wyzwanie przed mieszkańcami na przyszły rok. Powierzchnia sołectwa to 826 ha.

Sołtysem Mrowli jest Piotr Pokrywa, radnym jest zaś January Półtorak. Radną Rady Powiatu Rzeszowskiego jest Iwona Janowska. Proboszczem parafii jest ks. Ryszard Tokarz, prezesem Ochotniczej Straży Pożarnej jest drużyna Piotr Gargała, przewodniczącą Koła Gospodyń Wiejskich jest Anna Kwoka, prezesem Ludowego Klubu Sportowego MROWLANKA Mrowla jest Dominik Zajac.

Na terenie Mrowli funkcjonuje Szkoła Podstawowa, której dyrektorem jest mgr Janusz Ostrowski, a także żłobek gminny i przedszkole. Na terenie sołectwa działa również Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, którego dyrektorem jest mgr Elżbieta Świder, Dom Strażaka administrowany przez Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji oraz filia Gminnej Biblioteki Publicznej.

Pragnę powitać zaproszonych rolników i przetwórców z sołectwa Mrowla (przynajmniej w części), którzy na co dzień zajmują się przetwórstwem i produkcją rolną:

1. Bogusława i Kazimierz Sieradzcy
2. Bogdan Kozubal
3. Marek Kozubal
4. Tadeusz Maciąg
5. Edward Chmiel
6. Anna i Stanisław Kwokowie
7. Małgorzata i Adam Wilgowicz
8. Justyna i Grzegorz Krzyśkowie

Sołectwo przekazuje 2 wieńce przygotowane przez KGW Mrowla.

Pierwszy wieniec otrzymuje OSP Mrowla. Powstała w 1904 roku, w bieżącym roku obchodziła jubileusz 120-lecia. Prezesem jest Piotr Gargała, naczelnikiem January Półtorak. Aktywna i zawsze chętna do pomocy jednostka.

ŚWILCZA

Sołectwo Świlcza liczy 3510 mieszkańców, w tym 1761 kobiet i 1749 mężczyzn. Jest to wzrost liczby mieszkańców o 22 osoby w stosunku do roku poprzedniego. Powierzchnia sołectwa to 1865 ha.

Sołtysem Świlczy jest Adam Mazur, radnymi zaś są Marcin Lechowicz, Łukasz Litwa oraz Marcin Żańczak. Radnym Powiatowym ze Świlczy jest Tadeusz Pachorek. Proboszczem Parafii jest ks. Antoni Czerak. Prezesem Ochotniczej Straży Pożarnej jest druh Mariusz Dobrzański, a przewodniczącą Koła Gospodyń Wiejskich jest Dorota Drozd, natomiast prezesem Ludowego Klubu Sportowego ŚWILCZANKA Świlcza jest Tomasz Kędzia.

Na terenie Świlczy funkcjonuje Szkoła Podstawowa, której dyrektorem jest dr Grzegorz Patruś, dyrektorem Przedszkola Publicznego jest mgr Danuta Rusin. W Świlczy funkcjonuje także Niepubliczne Przedszkole „Bajkowy Zakątek”.

W sołectwie działa również Towarzystwo Przyjaciół Świlczy, prezesem towarzystwa jest Artur Szary oraz Bractwo Kapituły Wielkiego Godła Świleckiego. Od wielu lat funkcjonuje również filia Gminnej Biblioteki Publicznej i filia Gminnego Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji, w której odbywają się zajęcia Zespołu Tanecznego KOŁO-RET, chóru GAMA oraz Grupy Teatralnej TESPIS.

Pragnę powitać zaproszonych rolników z sołectwa Świlcza (przynajmniej w części), którzy na co dzień zajmują się produkcją rolną:

1. Małgorzata Piotr Rzeszutkowie
2. Natalia i Stanisław Godkowie
3. Dorota i Janusz Głuszczykowie
4. Dorota i Piotr Ryklowie
5. Ewa Buksińska-Szary i Artur Szary
6. Iwona i Bogdan Ciochowie
7. Małgorzata i Janusz Grzesikowie
8. Sławomir Preneta
9. Danuta i Jacek Salachowie
10. Agnieszka i Marek Majkowie
11. Aneta i Krzysztof Majkowie
12. Regina i Rafał Majkowie
13. Bogusława i Leszek Bednarzowie
14. Magdalena i Jerzy Dejnówcowie

Wieniec przekazuje Dorota Drozd Przewodniczącą KGW wraz z Adamem Mazurem – sołtysem Sołectwa Świlcza. Wieniec otrzymuje Seweryn Kornak – zastępca Wójta Gminy Świlcza z małżonką Beatą. Mieszkaniec Kamyszyna. W latach 2014-2018 był Radnym Rady Gminy Świlcza

Przysłowia rolnicze – staropolskie (dożynki)

Od dziada do cesarza wszystko żyje z gospodarza.
 Nie ma rzemieślnika nad rolnika.
 Dobra krowa chłopu dzieci chowa.
 Jak Kuba krowie do żłobka to krowa Kubie do skopka.
 Kto się z plewami zmiesza, tego świnię zjedzą.
 Zapomniał wół, kiej cielęciami był.
 Co kto sieje, to będzie żał.
 Kto sieje jarzę po świętym Wojciechu (23 IV),
 to lepiej, żeby ją trzymał w miechu.
 Gdzie Pan Bóg sieje pszenicę, tam diabeł kąkol.
 Jest pszeniczka – będzie mąka, są pieniądze – będzie żonka.
 Gdy brzezina pęka na owies ostatnia ręka.
 Kto ma żytko ten ma wszystko.

VII Kadencji i Wiceprzewodniczącym Rady. Od 2002 r. do chwili powołania na stanowisko Zastępcy Wójta pracował w Biurze Gospodarki Mieniem Miasta Rzeszowa. Pani Beata pracuje zawodowo w placówce oświatowej. Wspólnie wychowują syna.

RUDNA WIELKA

Sołectwo Rudna Wielka liczy 1745 mieszkańców, w tym 910 kobiety i 835 mężczyzn. Jest to wzrost liczby mieszkańców o 32 osoby w stosunku do roku poprzedniego. Powierzchnia sołectwa to 542 ha.

Sołtysem Rudnej Wielkiej jest Tomasz Salach, radnymi: Piotr Wanat oraz Tomasz Salach. Proboszczem parafii jest ks. dr Waław Sopol, prezesem Ochotniczej Straży Pożarnej jest druh Rafał Wójcik, a przewodniczącą Koła Gospodyń Wiejskich jest Helena Batóg, prezesem Ludowego Klubu Sportowego RUDNIANKA Rudna Wielka jest Grzegorz Kornaga.

W sołectwie funkcjonuje Stowarzyszenie „Wspólnie dla Rudnej Wielkiej”. Na terenie sołectwa działa Szkoła Podstawowa, której dyrektorem jest Małgorzata Mazepa, w której odbywają się zajęcia Zespołu Tanecznego KOŁO-RET, a także filia Gminnej Biblioteki Publicznej i Dom Ludowy.

Pragnę powitać zaproszonych rolników z sołectwa, którzy na co dzień zajmują się produkcją rolną.

1. Maria i Józef Wiśniewscy
2. Katarzyna i Kazimierz Bałamutowie
3. Agnieszka i Michał Świerkowie
4. Barbara i Tomasz Salachowie
5. Patryk Sochacki

Wieniec przekazuje Helena Batóg – przewodnicząca KGW. Wieniec otrzymuje Stowarzyszenie „Wspólnie dla Rudnej Wielkiej”. Stowarzyszenie powstało w 2017 roku. Celem działalności stowarzyszenia jest m.in. inicjowanie i kreowanie działań społecznych, edukacyjnych i gospodarczych na rzecz rozwoju miejscowości Rudna Wielka, kultywowanie lokalnych tradycji, działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego oraz popieranie i wspomaganie inicjatyw młodzieżowych, a także aktywizacja ludzi starszych w celu integracji międzypokoleniowej. Stowarzyszenie opiera się na społecznej pracy członków, wydaje Kwartalnik „Rudnian”. Prezesem jest Olga Rusin-Przywara.

TRZCIANA

Sołectwo Trzciana liczy 2604 mieszkańców, w tym 1338 kobiet i 1266 mężczyzn. Jest to wzrost liczby mieszkańców o 2 osoby w stosunku do roku poprzedniego. Powierzchnia sołectwa to 1176 hektarów.

Sołtysem Trzciany jest Kazimierz Łagowski, radnymi zaś są Joanna Wdowik-Mika – przewodnicząca Rady Gminy Świlcza oraz Marcin Czech. Proboszczem parafii jest ks. dr Janusz Winiarski, prezesem Ochotniczej Straży Pożarnej jest druh Paweł Piela, a prezesem Ludowego Klubu Sportowego TRZCIANKA Trzciana jest Mariusz Pabian. Prezesem Uczniowskiego Klubu Sportowego MARATON jest Karolina Krzanowska. Przewodniczącą Koła Gospodyń Wiejskich jest Edyta Salach, na terenie sołectwa działa także drugie Koło Gospodyń – Trzciana-Słotwinka.

Na terenie Trzciany funkcjonuje Zespół Szkół Podstawowych pod dyr. Agnieszki Małozieć, Przedszkole Publiczne, Zespół Szkół Techniczno-Weterynaryjnych, którego dyrektorem jest Janusz Jakubek.

Od 2005 r. działa Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcianie skupiające ponad 400 osób w 13 różnych grupach amatorskiego ruchu artystycznego. Dyrektorem jest Adam Majka. W trzciańskiej siedzibie Gminnego Centrum Kultury swoje zajęcia mają Zespół Pieśni i Tańca Pułanie, Grupa Obrzędowa im. Marii i Józefa Dziedziców, Kapela Ludowa, chóry CAN-TUS i KANTUSKI. W Trzcianie powstał i do dnia dzisiejszego jest wydawany kwartalnik „Trzcionka”.

W sołectwie główną siedzibę ma także Gminna Biblioteka Publiczna, której dyrektorem jest Dorota Madej. Mieści się tu również Gminny Klub Seniora, którego kierownikiem jest Dorota Jędral oraz Regionalny Dom Tradycji Ludowych. W sołectwie działa także Towarzystwo Przyjaciół Trzciany, którego prezesem jest Jan Czech.

Rolnicy z sołectwa Trzciana, którzy na co dzień lub amatorsko i okazjonalnie zajmują się produkcją rolną lub przetwarzaniem produktów rolnych i ogrodnich to:

1. Elżbieta i Stanisław Lubasowie
2. Bożena i Józef Łobodowie
3. Dorota i Stanisław Małozieciowie
4. Jakub Telakowski
5. Magdalena i Piotr Telakowscy
6. Andrzej Rodzoń
7. Andrzej Lizak
8. Andrzej Dworak
9. Marian Kozubal
10. Zygmunt Radek
11. Mateusz Radek
12. Maria i Grzegorz Klesykwowie
13. Dorota i Czesław Augustynowie
14. Edyta i Wojciech Salachowie
15. Barbara i Marcin Kwokowie
16. Mariusz Kawalec

Bochen chleba z tegorocznych zbiorów przekazuje sołtys sołectwa Kazimierz Łagowski. Sołectwo przygotowało 3 wieńce:

Wieniec od KGW „Limonki” Trzciana otrzymał – Poseł na Sejm RP Adam Dziedzic. Adam Dziedzic – polityk, inżynier i samorządowiec, wójt gminy Świlcza w latach 2014-2023, wcześniej radny Rady Powiatu Rzeszowskiego. Pracował jako prezes Podkarpackiego Centrum Hurtowego Agrohurt. Od 2021 r. prezes zarządu wojewódzkiego PSL na Podkarpaciu. Od 2023 roku poseł na Sejm RP X kadencji.

Wieniec przygotowany przez KGW Trzciana Słotwinka otrzymali: Maria i Marian Kozubalowie – to „dobre duchy” swojej społeczności. P. Maria jest aktywną członkinią KGW, P. Marian pracuje w handlu. To dobrzy społecznicy, gospodarze. Zawsze chętni do pomocy, porady. Pan Marian co roku angażuje się w tworzenie wieńców, spawając konstrukcję. Także i w tym roku. Mają 4 dzieci i 4 wnuków.

Wieniec od Gminnego Klubu Seniora otrzymała Joanna Wdowik-Mika – przewodnicząca Rady Gminy Świlcza. Joanna Wdowik-Mika, od urodzenia mieszkanka Trzciany. Przewodnicząca Rady Gminy Świlcza obecnej kaden-

cji. Pracownik Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Posiada wykształcenie prawnicze zdobyte na uczelniach polskich i zagranicznych. Zawodowo zajmuje się zarządzaniem projektami. Łukasz Mika. Od kilkunastu lat mieszkaniec Trzciany. Prowadzi własną działalność gospodarczą. Z wykształcenia inżynier automatyki i robotyki, absolwent AGH w Krakowie. Państwo J. i Ł. Mika wychowują trzy córki.

WOLICZKA

Sołectwo Woliczka liczy 576 mieszkańców, w tym 308 kobiet i 268 mężczyzn. Jest to wzrost liczby mieszkańców o 4 osoby w stosunku do roku poprzedniego. Powierzchnia sołectwa – 395 ha.

Sołtysiem Woliczki i radnym Rady Gminy jest Zbigniew Nowak. Prezesem Ochotniczej Straży Pożarnej jest druh Bogdan Wąsik, a przewodniczącą Koła Gospodyń Wiejskich jest Renata Pieknik. Woliczka należy do Parafii Świlcza. W sołectwie funkcjonuje również Środowiskowy Dom Samopomocy służący osobom z niepełnosprawnościami z terenu całej gminy. Dyrektorem placówki jest Anna Gniewek-Marek.

Rolnicy z sołectwa Woliczka, którzy zawodowo lub zwyczajowo, amatorsko na co dzień zajmują się produkcją rolną:

1. Rafał Szopiński
2. Janina Delikat
3. Rafał Kuter
4. Stanisław Byszyński
5. Stanisław Chmaj
6. Krystyna Lachowicz
7. Janusz Dziedzic

Wieniec przekazuje KGW Woliczka. Wieniec otrzymał Jerzy Kuczma – właściciel „Hartowni Kuczma”. Prowadząc jeden z większych zakładów na Podkarpaciu, zajmujący się obróbką cieplną stali, daje tym samym wiele miejsc pracy. Współpracuje z mieszkańcami Woliczki, dzieląc się swą wiedzą i doświadczeniem oraz materialnie. Wspiera sport oraz lokalne imprezy, współpracuje z OSP Woliczka. Wspólnie z małżonką wychowuje dwoje dzieci. Jest cenionym w środowisku działaczem społecznym.

Herbowa gmina – Świlcza

My kochamy swoją gminę,
Gdzie się wiele ludzi zna!
W mieście Rzeszów – większe szanse,
Świlcza z herbem – duszę ma!
Zegar bije w rytmie serca,
Złodziej nie okradnie Cię,
Zresztą – co tu dużo gadać
Mieszka się tu, bo się chce!
Grzybów w lesie i ryb w stawach
najróżniejszych – jest bez liku,
Nam, herbowym ludziom gminy
żyje się jak na świeczniku!

80. rocznica Akcji „Burza”

W dniach 27-28 lipca 2024 r. w Parku Podworskim w Bratkowicach, odbyła się podniosła uroczystość patriotyczna – 80. rocznica akcji „Burza” pod hasłem: *Gdy będziesz kiedyś opowiadał swoim dzieciom*. W sobotę – w pierwszym dniu jej trwania, nie tylko bratkowiczanie, ale także mieszkańcy okolicznych miejscowości wraz z rodzinami, mieli okazję zwiedzić bardzo interesującą plenerową wystawę sprzętu militarnego, pojazdów i broni z okresu II wojny światowej. Ubogaciła ją żywiłowa prezentacja banderii konnej z jeźdźcami, przebranymi za partyzantów Armii Krajowej, działających podczas akcji „Burza” w 1944 r. Zainteresowanie zwiedzających wzbudziły przygotowane obozowiska grup walczących w czasie tej słynnej akcji, zarówno rekonstruktorów w mundurach niemieckich, armii Czerwonej oraz partyzantów i żołnierzy AK. W trakcie zwiedzania militariów Artur Szary – historyk, mł. inspektor Związku „Strzelec” im. Józefa Piłsudskiego, w bardzo interesujący sposób, przybliżył słuchaczom działalność w czasie akcji „Burza” III Zgrupowania Armii Krajowej Rzeszów – Zachód, walczącego początkowo w trójce: Świlcza – Bratkowice-Głogów Małopolski. Przedstawił on znane i nieznane fakty z tego tragicznego okresu okupacji hitlerowskiej. W Zgrupowaniu tym walczyli przeciw Niemcom partyzanci i żołnierze AK z Bratkowic. Dziewięciu z nich zostało pojmanych przez hitlerowców i bestialsko zamordowanych, a pozostałych czterech poległo w bezpośredniej walce z wycofującym się oddziałem niemieckim.

Tego samego dnia wieczorem, tuż po godz. 20.00 na scenie plenerowej w parku, wystąpił przed publicznością Zespół *Buen Camino* z Boguchwały, który podczas koncertu: „*Kowalski – Kierunek Wisła*”, wykonał znane i nieznane pieśni patriotyczne. Powstały one do wierszy Adama Kowalskiego, pochodzącego z Rzeszowa, poety, legionisty, dziennikarza i kompozytora, autora m.in. „*Mo-*

dlitwy obozowej”. Zgromadzona publiczność wysłuchała następujących utworów: *Pieśń obozowa, Kierunek Wisła, Leguny w niebie, Dobosze, Duli, duli, Ballada o pięciu gołębiach, Gdy będziesz kiedyś opowiadał swoim dzieciom, Matczyne ręce* (pieśń o młodym żołnierzu w przepięknym wykonaniu solistki Pauliny Zięba) oraz *Morze nasze morze*. Zespół działa od ośmiu lat, a jego skład jest następujący: Jerzy Czełuśniak – kierownik Zespołu (solista), Marcin Czełuśniak – kontrabas, Zbigniew Stojek – akordeon, Dariusz Tobiasz – obój, Andrzej Mazgała – cymbały rzeszowskie (solista). Ponadto w koncercie na zaproszenie Zespołu, wystąpiły: Katarzyna Ślemonsces – pierwsze skrzypce, Anna Stempień – drugie skrzypce, Iza Tobiasz – altówka oraz Halina Hajdoś wiolonczelista (wszystkie te panie muzykują w Filharmonii Rzeszowskiej).

Drugi dzień uroczystości (28.07), rozpoczął się uroczystą Mszą św. celebrowaną na ołtarzu polowym w parku podworskim. Tuż przed jej rozpoczęciem ks. kan. Józef Książek – proboszcz miejscowej parafii, powitał wszystkich zaproszonych gości przybyłych na uroczystość 80-lecia akcji „Burza”, m.in. przedstawicieli władzy państwowej, samorządowej wszystkich szczebli, żołnierzy Wojska Polskiego, organizacji społecznych, szkół, Poczty Sztandarowe oraz mieszkańców Bratkowic i okolicznych miejscowości. Szczególnie serdecznie powitał ks. Ryszarda Tokarza – proboszcza z sąsiedniej Mrowli, który przewodniczył uroczystej Eucharystii i wygłosił okolicznościową homilię oraz księży rodaków: ks. Zdzisława Sawkę – dyrektora Domu Rekolekcyjnego w Zakopanem oraz ks. Edwarda Kwokę – emeryta.

Rozpoczynając celebrę Mszy św. ks. Ryszard Tokarz, powiedział: (...). *Abyśmy godnie uczestniczyli w tej Najświętszej Ofierze, w której prosimy o pokój za wschodnią granicą i w naszej Ojczyźnie, której dziękujemy za dar życia tych wszystkich,*

co złożyli w ofierze swe życie, podczas akcji „Burza”, Powstania Warszawskiego i w walce o Monte Cassino. (...) Za poległych prosząc o chwale Nieba, za pomordowanych, których wymordowano, czy to rękami sowietów, czy Niemców. (...) Chcemy prosić także o błogosławieństwo dla tych nielicznych weteranów, którzy jeszcze żyją, o szacunek dla nich, opiekę i miłość (...).

W wygłoszonej okolicznościowej homilii ks. R. Tokarz, nawiązał do tragicznych wydarzeń z okresu II wojny światowej i historycznej akcji „Burza”, podczas której zamordowanych zostało przez Niemców dziewięciu żołnierzy Armii Krajowej z Bratkowic, a kilku poległo w bezpośredniej walce z okupantem. Liturgię Mszy św. ubogacił swym śpiewem Chór Męski *Resonantae* z Bratkowic oraz Wojskowa Orkiestra Dęta. W liturgię słowa Bożego, włączyli się lektorzy – przedstawiciele Towarzystwa Miłośników Ziemi Bratkowickiej.

Na zakończenie Mszy św. odśpiewano wspólnie pieśń „*Boże coś Polskę*”. Po nabożeństwie odbyła się dalsza część uroczystości przed obeliskiem bohaterskich akowców na terenie Parku Podworskiego. Rozpoczęła się odegraniem hymnu państwowego. Uroczystość prowadził Artur Szary – mł. Inspektor Związku „Strzelec” im. Józefa Piłsudskiego. Wydarzenie to uświetniły swą obecnością poczty sztandarowe: 21 Batalionu Logistycznego w Rzeszowie, Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej (byłego Koła Terenowego AK w Bratkowicach) w asyście Związku „Strzelec”, Ochotniczych Straży Pożarnych z miejscowości: Bratkowice, Mrowla, Rudna Wielka, Woliczka, Niepublicznej Szkoły Podstawowej nr 3 im. Żołnierzy Armii Krajowej w Bratkowicach, Towarzystwa Miłośników Ziemi Bratkowickiej oraz Kompania Honorowa 21 Brygady Logistycznej w Rzeszowie i Wojskowa Orkiestra Dęta z Rzeszowa. Po odegraniu hymnu państwowego, prowadzący uroczystość Artur Szary, powitał, w imieniu Wójta Gminy

Świlcza – Dawida Homy, wszystkich zaproszonych gości m. in. przedstawicieli rodzin poległych i pomordowanych żołnierzy AK z Bratkowic i okolicznych miejscowości, Adama Dziedzica – Posła na Sejm RP, Teresę Kubas-Hul – wojewodę podkarpacką, Krzysztofa Jarosza – starostę powiatu rzeszowskiego, Tomasza Wojtona – przewodniczącego Rady Powiatu wraz z radnymi, radnych gminy Świlcza z Przewodniczącą Rady Gminy Joanną Wdowik-Miką, Dawida Homę – Wójta Gminy Świlcza i jego zastępcę Seweryna Kornaka, przedstawicieli 21 Brygady Batalionu Logistycznego z Rzeszowa, ks. kan. Józefa Książka – proboszcza bratkowickiej parafii, ks. Ryszarda Tokarza – proboszcza parafii w Mrowli oraz księży, dziękując za odprawienie Mszy św., Ireneusza Żelaznego – nadleśniczego Nadleśnictwa Głogów Młp., Bernarda Dworaka – leśniczego Leśnictwa Bratkowice, pułkowników Wojska Polskiego w stanie spoczynku: płk. dr. Wiesława Lewickiego i płk. Leszka Posłusznego, dyrektorów placówek oświatowych i dyrektorów jednostek organizacyjnych z gminy Świlcza, prezesów i przewodniczących organizacji społecznych, sołtyski i sołtysów oraz wszystkich uczestników uroczystości.

Przypomnę, że 31 lipca 2011 r. w Bratkowicach, odbyła się uroczystość 67. rocznicy akcji „Burza”, podczas której przekazano do użytku społeczeństwa zrehabilitowany park podworski. Podczas tej uroczystości na terenie parku, dokonano odsłonięcia i poświęcenia obelisku, upamiętniającego pomordowanych i poległych bohaterskich akowców z Bratkowic. Ceremonii poświęcenia, dokonał ks. Władysław Jagustyn – kapelan Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej w Rzeszowie w asyście ks. Józefa Książka – proboszcza naszej parafii. Niezwykle ważnym, podniosłym i wzruszającym momentem tej rocznicowej uroczystości, było posadzenie na placu (w kształcie okręgu) w pobliżu obelisku, trzynastu drzewek dębowych dla upamiętnienia pomordowanych i poległych podczas akcji „Burza” żołnierzy AK. Poszczególne drzewka posadzili członkowie najbliższych rodzin i ich przedstawiciele. Obok dębów umieszczono tabliczki z imieniem i nazwiskiem bohaterskich

akowców. Rok później w tym miejscu, posadzono trzy dodatkowe drzewka dębowe dla upamiętnienia trzech bohaterskich żołnierzy AK z Bratkowic: mjr. Józefa Rzepkę ps. „Znicz”, „Rekin” – dowódcę placówki AK Głogów – Świlcza – Bratkowice, niezłomnego bohatera walk o niepodległość Polski w strukturach AK Wolność i Niezawisłość. W 1948 roku został on aresztowany przez funkcjonariuszy ówczesnego Urzędu Bezpieczeństwa. W dniu 14 października 1950 r. skazany został na karę śmierci. Wyrok wykonano 1 marca 1951 r. w więzieniu mokotowskim. Dwaj pozostali żołnierze AK por. Tadeusz Lis i kpr. Franciszek Lachcik, polegli podczas próby uwolnienia więźniów politycznych z więzienia w rzeszowskim zamku. Wśród posadzonych wcześniej drzewek dębowych, w środku okręgu, posadzono drzewko dębowe upamiętniające mjr. Józefa Rzepkę, jako dowódcę. Jego miejsca pochówku dotąd nie odnaleziono... Na bratkowickim cmentarzu parafialnym, obok zbiorowej mogiły pomordowanych i poległych żołnierzy AK, znajduje się symboliczna mogiła mjr. J. Rzepki, gdzie pochowane są prochy śp. jego żony... Być może kiedyś odnajdą się szczątki tego wielkiego bratkowiczana,

– Wójta Gminy Świlcza, Teresa Kubas-Hul – wojewoda podkarpacka, Adam Dziedzic – Poseł na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej oraz Krzysztof Jarosz – Starosta Powiatu Rzeszowskiego. Wszyscy oni w swoich wystąpieniach, podkreślali podniosłą rangę tej rocznicowej uroczystości oraz bohaterstwo i heroizm wszystkich żołnierzy AK, którzy podczas akcji „Burza” w 1944 r., oddali swe życie za wolność i niepodległość naszej Ojczyzny.

Po oficjalnych przemówieniach, odbył się uroczysty Apel Pamięci, który odczytała ppor. Justyna Szlosen. Po tej podniosłej ceremonii, Kompania Honorowa, oddała trzy salwy honorowe. Następnie poszczególne delegacje zaproszonych gości, złożyły wiązanki biało-czerwonych kwiatów przed obeliskiem, upamiętniającym bohaterskich żołnierzy Armii Krajowej z Bratkowic. Na tym zakończyła się oficjalna część obchodów 80. rocznicy akcji „Burza”. Po uroczystości przed obeliskiem AK, na terenie przyległym do Parku Podworskiego, uczestnicy uroczystości i zaproszeni goście, mogli podziwiać inscenizację działań zbrojnych Armii Krajowej Okręg – Rzeszów III Zgrupowania AK – Świlcza-Głogów Młp. – Bratkowice. Rekonstrukcja bitwy rozegrała się pomiędzy żołnierzami

Fot. A. Bednarz

bohatera – patrioty i zostaną złożone w symbolicznej dotąd mogile, obok swojej śp. żony oraz wśród pomordowanych i poległych swoich współtowarzyszy walki o wolność i niepodległość Polski.

Po ceremonii powitania, okolicznościowe mowy w patriotycznym tonie, wygłosili kolejno: Dawid Homa

niemieckimi, sowieckimi oraz żołnierzami AK i partyzantami. To bardzo ciekawe i emocjonujące widowisko, przygotowało Podkarpackie Stowarzyszenie Miłośników Militariów i zrzeszone w nim grupy rekonstrukcyjne.. Autorem scenariusza i reżyserem był Michał Flis, a narratorem widowiska był prof. dr hab.

Andrzej Olejko – historyk. W „bitwie” uczestniczyli członkowie grup rekonstrukcyjnych i pasjonaci m.in. z Podkarpacia, Śląska i Lubelszczyzny. Po emocjonującym widowisku wszyscy mogli posmakować bezpłatnej grochówki wojskowej, którą przygotowały panie z miejscowego Koła Gospodyń Wiejskich oraz Przedszkola Publicznego im. Jana Pawła II.

Współorganizatorami tegorocznych dwudniowych obchodów 80. rocznicy akcji „Burza” w Bratkowicach, byli: Wójt Gminy Świlcza, Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcionce, Towarzystwo Miłośników Ziemi Bratkowickiej, Podkarpac-

kie Stowarzyszenie Miłośników Militariów, Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jana Chrzciciela w Bratkowicach, miejscowa Ochotnicza Straż Pożarna, Koło Gospodyń Wiejskich, Męski Chór *Resonantae* oraz Związek Strzelecki „Strzelec”. Bezpieczeństwo podczas uroczystości zapewnili: Ratownicy Pogotowia Ratunkowego i miejscowa Ochotnicza Straż Pożarna. Uroczystość była doskonale zorganizowana i przeprowadzona.

Patronat medialny nad tym patriotycznym wydarzeniem objęli: VIA Katolickie Radio Rzeszów, Nowiny oraz portal nowiny 24. TVP3 Rzeszów, Polskie Radio Rzeszów.

Jan Pietrzak

Jest takie miejsce... Taki kraj...

Jest takie miejsce u zbiegu dróg gdzie się spotyka z zachodem wschód...
Nasz pępek świata, Nasz biedny raj...
Jest takie miejsce, Taki kraj.

Nad pastwiskami ciągnący dym,
Wierzby jak mary, w welonach mgły...
Tu krzyż przydrożny, Tam święty gaj...
Jest takie miejsce, Taki kraj.

Kto tutaj zechce w rozpaczę tkwić,
Załamać ręce, płakać i pić...
Ten święte prawo Ma,
bez dwóch zdań...
Jest takie miejsce, Taki kraj.

Nadziei uczą ci, co na stos
Potrafią rzucić swój życia los...
Za ojców groby, Za Trzeci Maj...
Jest takie miejsce, Taki kraj.

Z pokoleń trudu, z ofiarnej krwi,
Zwycięskiej chwały nadchodzą dni...
Dopomóż Boże! wytrwać daj...
Tu nasze miejsce, To nasz kraj!

Powstanie Warszawskie – 80 lat temu (1944-2024)

*„Oto dziś dzień krwi i chwały,
oby dniem wskreszenia był!”*

*Każdy, kto dziś walczy – bierze udział
w dziele nieśmiertelnym.*

*Ci, co zwyciężą – będą mieli poczucie
wielkiego czynu swego życia.*

*Ci, co padną – padną w wolności
i sławie!*

Powstanie Warszawskie rozpoczęło się 1 sierpnia 1944 r. i trwało do 3 października 1944 r. Było to wystąpienie zbrojne Armii Krajowej prze-

Ogromne straty wśród ludności cywilnej

Po 63 dniach heroicznego i samotnego boju prowadzonego przez powstańców z wojskami niemieckimi 2 października, wobec braku perspektyw dalszej walki, przedstawiciele KG AK podpisali w Ożarowie układ o zaprzestaniu działań wojennych w Warszawie.

Co roku w Warszawie i całym kraju czcimy pamięć poległych i walczących o wolność.

(inf. wł.)

ciwko okupującym Warszawę wojskom niemieckim, a politycznie – przeciwko ZSRR z zamiarem oparcia miasta przed wkroczeniem do niego Armii Czerwonej. Było największą operacją wojskową stoczoną podczas II wojny światowej przez organizację podziemną przeciwko wojskom okupacyjnym

Do walki w stolicy przystąpiło ok. 50 tys. powstańców. Planowane było na kilka dni, trwało ponad dwa miesiące. W czasie walk zginęło 12-13 tys. powstańców, a 25 tys. zostało rannych. Straty wśród ludności cywilnej były ogromne i wynosiły 120-150 tys. zabitych. Pozostałych przy życiu mieszkańców Warszawy, ok. 500 tys. osób, wypędzono z miasta, które po powstaniu Niemcy zaczęły systematycznie burzyć.

Paweł Rzepka

Polacy na Igrzyskach Olimpijskich w Paryżu

Najważniejsza impreza sportowa czterolecia już za nami. W dniach od 26 lipca 2024 r. do 11 sierpnia 2024 r. odbyły się XXXIII letnie Igrzyska Olimpijskie w Paryżu. Stolica Francji już po raz trzeci gościła olimpijczyków. Poprzednio w latach 1900 i 1924.

Historia igrzysk sięga starożytności

Pierwsze udokumentowane igrzyska olimpijskie zorganizowano w greckiej Olimpii w 776 r. p.n.e. Potem odbywały się cyklicznie co cztery lata. Stąd wziął się termin „olimpiada”, który oznaczał czteroletni okres między kolejnymi igrzyskami. W okresie trwania igrzysk olimpijskich ogłaszano „pokój boży” i zaprzestawano wojen na dwa miesiące. W czasach nowożytnych pierwsze igrzyska odbyły się w Atenach w 1896 roku i od tego czasu również odbywają się w cyklu czteroletnim (za wyjątkiem lat 1916, 1940 i 1944, kiedy z powodu wojen światowych zostały odwołane). Mają nawiązywać do głębokich tradycji antycznych igrzysk olimpijskich. Zawodnicy i zawodniczki na całym świecie traktują igrzyska olimpijskie jako najważniejsze zawody sportowe, a złoty medal olimpijski – jako najcenniejsze i najbardziej wyczekiwane trofeum.

Oficjalnie reprezentacja Polski uczestniczy w letnich igrzyskach olimpijskich od roku 1924, choć już wcześniej polscy sportowcy pojawiali się w ekipach państw zaborczych. Pierwsze medale dla naszego kraju wywalczyła czwórka kolarzy torowych w Paryżu w 1924 roku (srebrne), a pierwszy złoty medal dyskobolka Halina Konopacka cztery lata później w Amsterdamie. Najwięcej krążków

(32) zdobyliśmy w Moskwie w 1980 r., a najwięcej złotych (po 7) nasi sportowcy przywieźli z Tokio (1964 r.), Monachium (1972 r.), Montrealu (1976 r.) i Atlanty (1996 r.). Polska od czasu odzyskania niepodległości w 1918 r. nie wzięła udziału w igrzyskach dwukrotnie: w 1920 r. w Antwerpii z powodu udziału w wojnie polsko-bolszewickiej, a w 1984 r. w Los Angeles z powodu bojkotu igrzysk przez państwa bloku wschodniego.

W tegorocznych igrzyskach olimpijskich wzięło udział 10500 sportowców z 206 krajów, którzy rywalizowali w 35 dyscyplinach i 329 konkurencjach.

Polskę reprezentowało 211 olimpijczyków. Na chorążych reprezentacji wybrani zostali Anita Włodarczyk oraz Przemysław Zamojski, którzy ponieśli flagę Polski podczas ceremonii otwarcia 26 lipca.

Polscy sportowcy z Paryża wrócili z 10 medalami

Złożyło się na nie: jeden złoty, cztery srebrne i pięć brązowych. Dało to naszym zawodnikom i zawodniczkom 42 miejsce w klasyfikacji medalowej.

Pod względem ilości zdobytych krążków ostatnio gorzej było w Melbourne w 1956 roku – gdzie było ich 9, w tym jeden złoty.

Jedyne złoto igrzysk dla Polski zdobyła nasza utytułowana zawodniczka, dwukrotna mistrzyni świata i Europy we wspinaczce sportowej – **Aleksandra Mirosław**. Jej osiągnięcie nie jest niespodzianką, kibice liczyli na tytuł olimpijski i się nie zawiedli. Po drodze do triumfu nasza reprezentantka pokonała w pojedynku półfinałowym swoją koleżankę i imienniczkę – **Aleksandrę Kałucką**. Wcześniej w eliminacjach pobiła dwa (swoje zresztą) rekordy świata, dlatego tym bardziej należy docenić jej klasę sportową. A rywalka z półfinału ostatecznie wywalczyła trzecie miejsce i brąz – czyniąc tę niezbyt jeszcze w Polsce popularną dyscyplinę sportową najbardziej medalodajną dla Polski na igrzyskach. Brąz Aleksandry Kałuckiej jest jedną z najcenniejszych zdobyczy. Zawodniczka urodziła się jako wcześniak w efekcie czego ma problemy ze wzrokiem i nie widzi na jedno oko. Wstępna diagnoza lekarzy zakładała, że w ogóle nie będzie widzieć, ani chodzić. Dziś Aleksandra Kałucka jest utytułowaną sportsmenką i medalistką olimpijską.

Kłutwę ćwierćfinału przełamali w końcu nasi siatkarze. Po bardzo dobrym turnieju, w którym mieli dużo problemów zdrowotnych dotarli do wielkiego finału i ostatecznie wywalczyli srebrny medal. Los siatkarzy nie szczędził. Kontuzje w trakcie turnieju Tomasa Fornala, Pawła Zatorskiego, Marcina Janusza i Mateusza Bieńka były sporym wyzwaniem dla sztabu medycznego. Ostatecznie trzech pierwszych udało się jakoś postawić na nogi choć do końca nie wiadomo czy dograli turniej w stu procentach sprawni. Uraz tego ostatniego był już na tyle poważny, że wyeliminował go z gry i na pewno ograniczył pole manewru i pokrzyżował plany trenerowi Nicolii Grbiciovi w finale. Polacy w grupie zajęli drugie miejsce ule-

gając jedynie Włochom. W ćwierćfinale po bardzo zaciętym meczu pokonali groźną i zawsze niewygodną dla naszych – drużynę Słowenii. To co działo się w półfinale ze Stanami Zjednoczonymi to już siatkarski majstersztyk i horror, którego nie powstydziłby się sam Hitchcock. Ciągła zmiana sytuacji, huśtawki nastrojów, upadki i powroty oraz ogromne emocje towarzyszyły do samego końca piątego seta. Do tego trzeba dodać niesamowity poziom sportowy jaki zafundowali nam siatkarze obu zespołów. Na pewno ten mecz przejdzie do historii i na długo utkwi w pamięci kibiców. W finale Polska zagrała z gospodarzami i obrońcami tytułu – Francuzami. W meczu o złoto Francuzi postawili bardzo wysokie warunki i dominowali od samego początku. W tym dniu byli po prostu lepsi, a pierwsze dwa sety wygrali gładko. W trzecim również wypracowali sobie bezpieczną przewagę do momentu kiedy pod koniec seta w polu zagrywki stanął Wilfredo Leon. To on swoim serwisem przywrócił nadzieję Polakom. Być może losy meczu finałowego odmieniłyby się gdyby Leonowi udało się zaserwować jeszcze jednego asa. Tak się jednak nie stało i 3:0 mecz wygrała Francja, a my zdobyliśmy srebrny medal. To pierwszy krążek dla Polski w siatkówce na igrzyskach od 1976 roku, kiedy podopieczni Huberta Wagnera w Mont-realu sięgnęli po złoto. Polacy na igrzyskach wystąpili w składzie: **Bartosz Kurek, Łukasz Kaczmarek, Grzegorz Łomacz, Marcin Janusz, Mateusz Bieniek, Norbert Huber, Jakub Kochanowski, Kamil Semeniuk, Aleksander Śliwka, Wilfredo Leon, Tomasz Fornal i Paweł Zatorski.**

Klaudia Zwolińska w ostatnim czasie regularnie potwierdza, że jest jedną z czołowych zawodniczek w kajakarstwie slalomowym na świecie. Polka jest brązową medalistką mistrzostw świata w K1, a w tym roku do dorobku dołożyła jeszcze tytuł mistrzyni Europy. Nic zatem dziwnego, że na igrzyskach olimpijskich uznawano ją za jedną z faworytek do medalu. Potwierdzenie wysokiej formy i umiejętności nadeszło szybko w Paryżu, bo już w pierwszym swoim starcie. 25-latką z Nowego Sącza po swoich przejazdach wywalczyła drugie miejsce i zdobyła pierwszy medal

dla naszego kraju w stolicy Francji – medal srebrny.

Po raz ostatni na igrzyskach Polacy zdobyli medal w boksie w Barcelonie w 1992 roku (Wojciech Bartnik – brąz). Poprzednio polskiego pięściarza mieliśmy w finale w 1980 roku w Moskwie (Paweł Skrzecz – srebro). Za cztery lata w Los Angeles te dwie informacje będą już nieaktualne, bo **Julia Szeremeta** zdobyła srebrny

medal igrzysk w Paryżu w bokserskiej kategorii 57 kg. W finale przegrała jednogłośnie na punkty z Tajwanką Yu Ting Lin. Niespełna 21-letnia Polka od samego początku trzyrundowej walki miała problemy z wyraźnie wyższą rywalką, która wykorzystywała swój większy zasięg ramion. Trzymała Szeremetę na dystans, skutecznie punktowała i w końcu zwyciężyła. Udział Tajwanki w igrzyskach budził wiele kontrowersji. 28-letnia Lin w trakcie ubiegłorocznych mistrzostw świata została zdyskwalifikowana przez Międzynarodową Federację Boks, bo nie zdała testu mającego na celu ustalenie płci. Natomiast Międzynarodowy Komitet Olimpijski uznał takie działanie za bezprawne i dopuścił tajwańską pięściarkę do rywalizacji. W drodze do finału Szeremeta pokonywała kolejno pięściarki z Wenezueli, Australii, Portoryko i Filipin.

Na sam koniec igrzysk, w ostatnim starcie polskiego sportowca miła niespodziankę sprawiła **Daria Pikulik** w torowym wieloboju – omnium. Polka znakomicie poradziła sobie w ostatniej odsłonie kolarstwa torowego – wyścigu punktowym, podczas którego odrobiła straty do czołówki i wywalczyła w fenomenalnym stylu

srebrny medal. Polska sportsmenka zostając w Paryżu wicemistrzynią olimpijską w omnium zdobyła czwarty w historii – polski krążek w kolarstwie torowym, a pierwszy od 52 lat. W 1972 roku w Monachium brąz w tandemie wywalczyli Andrzej Bek i Benedykt Kocot. Pikulik, która kończyła starty biało-czerwonych, wywalczyła 10. i ostatni medal dla Polski w Paryżu.

Na bieg na 400 metrów kobiet w finale igrzysk olimpijskich w Paryżu czekała cała sportowa Polska. **Natalia Kaczmarek** była zaliczana do wąskiego grona głównych kandydatek do medalu. Na tegorocznych mistrzostwach Europy w Rzymie odebrała Irenie Szewińskiej rekord Polski z 1976 r. i wynikiem 48,98 s zdobyła złoty medal. Kilka tygodni potem na mityngu w Londynie poprawiła ten rezultat przebiegając dystans 400 metrów w 48,90 s.

A szczyt formy miał przyjąć podczas igrzysk olimpijskich. I przyszedł. Kaczmarek pewnie przeszła przez eliminacje i półfinał. W piątkowy wieczór – 9 sierpnia sięgnęła po olimpijski medal osiągając największy sukces w karierze. Nim minęła metę, ruszyła mocno po siódmym torze i chociaż na wyjściu na finiszową prostą nie była w medalowej trójce, to kolejny raz pokazała moc na tych ostatnich metrach. Na linii mety była trzecia. Uzyskała taki sam czas jak w Rzymie – 48.98 i zdobyła brąz. Jak się później okazało był to jedyny krążek w lekkiej atletyce dla reprezentantów naszego kraju. Przed Polką finiszowały Paulino i Eid Nasser. Dominikana biegła w Paryżu jak natchniona – w finale wygrała z cza-

sem 48.17, czyli rekordem olimpijskim i czwartym rezultatem w historii światowej lekkiej atletyki. Srebro przypadło w udziale Bahrajnce – 48.53. Nigdy wcześniej trzy pierwsze zawodniczki na mecie biegu na 400 metrów nie uzyskały czasów poniżej 49 sekund. Brązowy medal Natalii Kaczmarek jest drugim w historii krążkiem zdobytym przez reprezentantkę Polski na dystansie 400 metrów podczas igrzysk olimpijskich. Ten pierwszy zdobyła 48 lat temu w Montrealu wspomniana wcześniej Irena Szewińska. Wówczas nasza największa lekkoatletka w historii finiszowała z rekordem świata 49.28. Taki wynik dziś w Paryżu dałby czwarte miejsce. Natalia Kaczmarek w 2021 roku w Tokio zdobyła z koleżankami i kolegami z reprezentacji złoto i srebro w biegach rozstawnych 4 x 400 metrów. Teraz zapisała się na kartach historii lekkiej atletyki wywalczając pierwsze trofeum indywidualne.

Oglądając telewizję, słuchając radia czy czytając prasę miało się wrażenie, że **Iga Świątek** jest już mistrzynią olimpijską i dla formalności musi tylko rozegrać kilka meczów. To że przyjechała do Paryża w jednym celu wiedzieli wszyscy kibice. Chciała złota i miała do tego prawo. Jest liderką światowego rankingu tenisistek i cztery razy wygrywała na kortach Roland Garrosa. Najgroźniejsze rywalki albo w Paryżu nie zagrały wcale, albo odpadły gdzieś po drodze. Jej drabinka turniejowa przypominała autostradę do złota. Wszystko szło zgodnie z planem. Iga wygrywała szybko i pewnie. Aż przyszedł dzień półfinałowego starcia z Chinką Qinwen Zheng. To tenisistka solidna, ale też taka, z którą Iga wygrała wszystkie sześć wcześniejszych meczów. Pod górkę było już od pierwszych piłek, a Polka rozgrywała najgorszy mecz na tych kortach od lat. Przegrała sensacyjnie w dwóch setach i zamiast olimpijskiego finału były łzy wylane w pomeczowym wywiadzie. W finale pocieszenia pozbierała się szybko i pewnie wygrała mecz o brąz w dwóch krótkich setach. Reasumując Iga Świątek zdobyła pierwszy w historii polskiego tenisa medal igrzysk olimpijskich. Medal brązowy. To i tak olbrzymi sukces. Pomimo że niektóre media już nazwały ją mistrzynią olimpijską.

Nierzadko dorobek medalowy reprezentacji Polski na igrzyskach powiększają wioślarze. Nie inaczej było w Paryżu. Czwórka podwójna mężczyzn w składzie **Dominik Czaja, Mateusz Biskup, Mirosław Ziętarski i Fabian Barański** wywalczyła brąz. Poza zasięgiem w tej konkurencji była osada holenderska, która zwyciężyła zdecydowanie. Polacy stoczyli bardzo zacięty i wyczerpujący pojedynek o srebro z Włochami. Obie ekipy płynęły równo i w końcówce gdy wydawało się, że Polacy wyszarpią drugie miejsce – Włosi odparli atak i na metę dopłynęli minimalnie szybciej. – *To najciężej wywalczony krążek ze wszystkich, które mamy. Dziękujemy wszystkim za kibicowanie. Bardzo się cieszymy* – powiedział Dominik Czaja po ceremonii medalowej.

Polska szermierka ma bogatą historię olimpijską. Do tej pory polscy szermierze zdobyli 23 medale olimpijskie, w tym 4 złote, 9 srebrnych i 10 brązowych. Na ten dorobek składa się brązowy medal zdobyty w Paryżu przez drużynę szpadzistek, która wystąpiła w składzie: **Martyna Swatowska-Wenglarczyk, Aleksandra Jarecka, Renata Knapik-Miazga i Alicja Klasik**. W pojedynku o trzecie miejsce rywalem Polek były Chinki. Rywalizacja była bardzo zacięta. Po dogrywce zwyciężyły nasze zawodniczki, które tym samym zdobyły medal nr 300 w historii polskiego sportu na igrzyskach. To również pierwszy w historii olimpijski krążek wywalczony przez Polki w drużynowej rywalizacji szpadzistek.

Pomimo, że liczba dziesięciu medali olimpijskich nie jest być może imponująca, a oceny polskich olimpijczyków nie są zbyt chlubne – kilka występów nieokraszonych medalem zasługuje na wyróżnienie.

Przede wszystkim 39-letnia już **Anita Włodarczyk**, dominatorka rzutu młotem na świecie ostatnich kilkunastu lat otarła się o medal. Do trzeciego miejsca zabrakło jej 4 cm... Anita wystąpiła na pięciu igrzyskach. Nigdy nie wypadła poza najlepszą czwórkę. Z Londynu, Rio de Janeiro i Tokio przywozila złote medale. Ostatnio walczyła z groźną kontuzją i powrót do pełni zdrowia. Teraz znów do

podium zabrakło niewiele. Czwartą lokatę na 500 m zajęły polskie kajakarki: **Adrianna Kąkol, Karolina Naja, Anna Puławska i Dominika Pluto**. Od medalu dzielił je dystans 0,24 sekundy. Bardzo niewiele brakowało również pływakowi **Krzysztofowi Chmielewskiemu**, który uplasował się tuż poza podium w wyścigu na 200 metrów stylem motylkowym. Z bardzo dobrej strony pokazali się zapaśnicy: **Arkadiusz Kułynycz i Robert Baran**, którzy przegrali swoje walki o brązowe medale. Wysokie piąte lokaty zajęli: młociarz **Paweł Fajdek**, chociaż w jego przypadku po cichu liczyliśmy na więcej, **Katarzyna Wasick** – pływaczka na dystansie 50 metrów stylem dowolnym, para **Dorota Borowska i Sylwia Szczerbińska** w kajakarstwie w konkurencji C-2 na 500 metrów oraz **Mateusz Rudyk** w kolarstwie torowym w sprincie. Nie należy zapomnieć o występie **Wiktora Głazunowa**, który uplasował się na szóstym miejscu w kajakarstwie w konkurencji C-1 na 1000 metrów. Do ćwierćfinału dotarły nasze siatkarki. To najlepszy wynik żeńskiej drużyny w tej dyscyplinie od igrzysk w Tokio 1964 i Meksyku 1968, kiedy rywalizację kończyliśmy na trzecich miejscach. W drużynie siatkarek drzemie potencjał, wielu liczyło na włączenie się w walkę o medal. Jednak w kontekście bardzo silnej konkurencji występ Polek należy uznać jako udany. Nie sposób nie wspomnieć o **Adriannie Sułek**, która w lutym została matką. Miała bardzo mało czasu,

żeby przygotować formę olimpijską i wywalczyć awans na igrzyska. Jej się to udało. Siedmiobój to bardzo trudna i wymagająca dyscyplina. Dwunasta lokata w klasyfikacji generalnej, którą zajęła Adrianna Sułek w zaistniałych okolicznościach wyczyn zasługujący na podziw. Bardzo blisko awansu do finałów biegów na 100 metrów oraz 100 metrów przez płotki były **Ewa Swoboda** i **Pia Skrzyszowska**. Pierwszej zabrakło 0,01 s, a drugiej 0,03 s. W konkurencjach sprinterskich rozgrywanych podczas igrzysk olimpijskich gdzie startują najlepsze zawodniczki świata, a dominacja czarnoskórych biegaczek nie podlega dyskusji – sam awans do ścisłego finału jest zawsze dużym osiągnięciem. Tutaj nasze sprinterki były tego bardzo blisko.

Wiele osób starty naszych lekkoatletów postrzega jako – delikatnie mówiąc „rozczarowanie”. Na pewno nie bez znaczenia przy takiej ocenie są rezultaty przedstawicieli królowej sportu na poprzednich igrzyskach w Tokio. Tam Polska ku zaskoczeniu wszystkich zdobyła dziewięć medali, a teraz jeden. Przede wszystkim trzeba mieć na uwadze, że dotychczasowi gwaranci krążków dla Polski na wielkich imprezach lekkoatletycznych po prostu starzeją się. Mowa tu o rzucie młotem kobiet i mężczyzn. Anita Włodarczyk ma już przecież 39 lat... Paweł Fajdek i Wojciech Nowicki po

35 – chociaż po występie tych dwóch znakomitych sportowców spodziewano się dużo więcej. Nasze członkinie sztafety 4x400 m Iga Baumgart-Witan i Justyna Święty-Ersetic mają odpowiednio 35 i 32 lata. Tyczkarz Piotr Lisek też pewnie najlepsze lata ma już za sobą i trudno oczekiwać, że z każdej imprezy rangi mistrzowskiej będzie przywoził medal. Na pewno zastanawiająca jest dyspozycja kulomiotów. Jeszcze kilka lat temu Michał Haratyk i Konrad Bukowiecki regularnie pchali kulę pod 22 metr, a teraz mają trudności z przekroczeniem granicy 20 metra. Tak było w Paryżu gdzie przepadli w eliminacjach. Trudno oceniać występ Marii Andrejczyk – wicemistrzyni olimpijskiej z Tokio w rzucie oszczepem. Wygrała kwalifikacje dając kibicom nadzieje na medal, a w finale zajęła ostatnie miejsce nie mogąc zbliżyć się do rezultatu z eliminacji. Tu trzeba jednak nadmienić, że zawodniczka z Suwałk przed igrzyskami zmagająca się z poważną kontuzją, która mogła uniemożliwić jej nawet dalsze uprawianie sportu.

Na medale w Polsce liczono w kajakarstwie. Dwie dwójki Karolina Naja/Anna Puławska oraz Martyna Klatt/Helena Wiśniewska w K2 na 500 metrów – to były jedne z naszych największych nadziei medalowych w kajakarstwie na igrzyskach olimpijskich w Paryżu. Półfinał miał być tylko przystankiem przed najważniejszą rywalizacją o krążki. Niestety ich występ zakończył się na tym właśnie etapie.

Na igrzyskach w pojedynczych przypadkach rozczarowali także sędziowie

Ich decyzja wywołała wiele kontrowersji w walce bokserskiej i to z udziałem naszej zawodniczki – Elżbiety Wójcik. Polka wyszła na ring w ćwierćfinale przeciwko reprezentantce Panamy. W pierwszej rundzie zdominowała rywalkę i objęła wyraźne prowadzenie. Od tego czasu sędzia rin-

gowy zaczął upominać Elżbietę Wójcik co skutkowało odejmowaniem punktów. W opinii wielu ekspertów te upomnienia były niesłuszne. W takich okolicznościach straciła medal olimpijski i szansę na złoto. Tak pięściarka komentowała sytuację już po igrzyskach: – „*Nie będzie łatwo o tym zapomnieć, bo nie był to zwykły turniej, tylko coś, co dałoby mi lepsze jutro. Dlatego tak bardzo boli. Medal sprawiłby, że byłabym zabezpieczona do końca życia. Dostałabym emeryturę olimpijską i jakieś nagrody, więc nie musiałabym się o nic martwić podczas przygotowań do kolejnych igrzysk*”. To zdarzenie tylko podsyciło dyskusje o sprawiedliwości w sporcie olimpijskim.

Ostatni raz polscy kibice musieli się zadowolić dziesięciomedalową zdobyczą na igrzyskach w Atenach w 2004 roku, gdzie jednak mieliśmy trzy złote medale. W Paryżu – tylko jeden. Wiele osób postrzega taki wynik za porażkę, niektórzy wręcz za klęskę. Są też tacy, którzy oceniają występ biało-czerwonych pozytywnie. Ogólna ocena polskich sportowców jako całości jest trudna. Reprezentacja liczyła ponad 200 zawodników i zawodniczek, a przecież w większości przypadków występowali indywidualnie i wypracowali różne rezultaty. Część z nich osiągnęła życiowe sukcesy, wywalczyła olimpijskie medale, pobijała rekordy życiowe czy sprawiła niespodzianki. Część z nich jednak rozczarowała kibiców i samych siebie, a jeszcze inni zawiedli na całej linii. Osiągnięcia naszych reprezentantów dla niektórych mogą być banalne. Nie zapominajmy jednak, że stoją za nimi lata ciężkiej pracy i wyrzeczeń.

Analizując postawę biało-czerwonych na pierwszy rzut oka rzuca się, że o sile polskiego sportu na igrzyskach stanowiły kobiety.

To panie wywalczyły większość medali, a panom w niektórych dyscyplinach świat zaczyna trochę odjeżdżać. Odpowiednie osoby powinny tę kwestię przeanalizować i zastanowić się co należy zrobić, żeby polski sport stał się bardziej konkurencyjny w męskich dyscyplinach. Na pewno Polska dysponuje dużym potencjałem, który nie jest w pełni wykorzystywany. Za cztery lata XXXIV Letnie Igrzyska Olimpijskie w Los Angeles.

Miejmy nadzieję, że polscy olimpijczycy będą na nich walczyć również o najwyższe cele. ■

Tomasz Czach

Pamiętniki

Chociaż ukojenie przyniosłaby radość
Na widok sennej poświaty zrozumienia
I utknęła w świadomości na wieczną starość –
To nie uspi, a ożywi nowe marzenia.
Lub zapomni to, co już kiedyś było.

Gdyby można było cofnąć czas,
Który płynie nieubłagane.
Któż by nie chciał z nas
Wyciszyć się na zawołanie?

Przed oczami świat się nie uchroni.
Dotknąć, zobaczyć i poczuć woni
Tę, co wokół na co dzień rozkwita;
Oprócz tego, co w sercu mym zanika.

Tak, rozumiem wspomnienia –
Po tysiące słów dla samego natchnienia.
A człowiek niedługo zapomni
Jak to się pisze ręcznie.

Gminne Zawody Sportowo-Pożarnicze 2024 r.

W dniu 23 czerwca 2024 r. na stadionie piłkarskim Klubu Sportowego Świlcza przeprowadzone zostały gminne zawody sportowo-pożarnicze. Do rywalizacji przystąpiło osiem drużyn męskich (grupa A) z jednostek ochotniczych straży pożarnych z terenu gminy Świlcza tj. OSP Błędowa Zgłobieńska, OSP Bratkowice, OSP Dąbrowa, OSP Mrowła, OSP Rudna Wielka, OSP Świlcza, OSP Trzciana oraz OSP Woliczka, jedna drużyna żeńska ze Trziciany i dwie Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze: z Mrowli i Dąbrowy.

Zawody sportowo-pożarnicze to jeden z ważniejszych elementów szkolenia pożarniczego strażaków ratowników

Warto podkreślić, że konkurencje wykonywane podczas zawodów są bardzo zbliżone do działań ratowniczo-gaśniczych, więc okres przygotowań do zawodów służy podniesieniu ich umiejętności i kwalifikacji, a tym samym wzrostowi bezpieczeństwa lokalnej społeczności.

Zawody rozpoczęły się o godz. 16⁰⁰ przemaszaniem pododdziałów OSP na płytę boiska, prowadzonych przez Komendanta Gminnego ZOSP RP w Świlczy – Bogdana Ciocha i złożenia przez niego meldunku o gotowości do zawodów Wójtowi Gminy Świlcza – Dawidowi Homie, który następnie przywitał wszystkich strażaków, zaproszonych gości oraz zgromadzonych na stadionie kibiców.

Pod czujnym okiem komisji sędziowskiej zawody sportowo-pożarnicze rozgrywały się w 3 konkurencjach: sztafecie pożarniczej 7x50 m, ćwiczeniu bojowym oraz mistrze. Zasady klasyfikacji końcowej sztafety i bojówki niezmiennie są od lat: na końcowy wynik składa się suma punktów uzyskana przez poszczególne jednostki w obu konkurencjach,

przy czym zwycięża jednostka, która zdobywa ich najmniejszą liczbę (suma uzyskanego czasu w sekundach przy założeniu, że 1 sekunda = 1 punkt oraz punktów karnych przyznawanych za nieprawidłowe wykonanie ćwiczeń). Po rozlosowaniu kolejności startowej drużyn zmagania rozpoczęli druhowie z OSP Woliczka, a następnie do startu przystępowały pozostałe jednostki. W rywalizacji drużyn męskich – najlepsza okazała się Ochotnicza Straż Pożarna z Bratkowic.

Zawody zakończyły się złożeniem meldunku Wójtowi Gminy Świlcza i wyprowadzeniem pododdziałów OSP przez Komendanta Gminnego ZOSP RP w Świlczy. Po zakończeniu rywalizacji nastąpiło wręczenie pucharów, dyplomów, pamiątkowych gadżetów oraz podsumowanie całej imprezy.

Gratulacje strażakom za udział w zawodach składali: Wójt Gminy – Dawid Homa, Zastępca Wójta – Seweryn Kornak, Prezes ZOSP RP w Świlczy – Tomasz Kwoka oraz Radny Po-

Wyniki osiągnięte przez poszczególne jednostki startujące w Grupie „A”:

Miejsce	Jednostka	Uzyskany wynik
1.	OSP Bratkowice	101,15 pkt.
2.	OSP Świlcza	112,77 pkt.
3.	OSP Mrowła	116,56 pkt.
4.	OSP Rudna Wielka	116,96 pkt.
5.	OSP Dąbrowa	117,87 pkt.
6.	OSP Błędowa Zgłobieńska	127,34 pkt.
7.	OSP Trzciana	133,40 pkt.
8.	OSP Woliczka	133,59 pkt.

Wyniki osiągnięte przez poszczególne jednostki startujące w Grupie „C”:

Miejsce	Jednostka	Uzyskany wynik
1.	OSP Trzciana	141,25 pkt.

W konkurencji „Musztra” zwyciężyła jednostka OSP ze Świlczy. Ta stosunkowo młoda konkurencja to ogół ćwiczeń prowadzących do przygotowania strażaka oraz pododdziałów straży pożarnej do służby wewnętrznej. Ma na celu wypracować jednolite normy zachowania się w typowych sytuacjach, a także uczy dokładnego wykonywania rozkazów, wytrwałości, dyscypliny, podporządkowania służbowego, szacunku do drugich osób oraz szacunku do munduru.

wiatu Rzeszowskiego – Tomasz Wojton.

Gratulujemy zwycięzcom i jednocześnie składamy podziękowania dla wszystkich strażaków ratowników za udział w zawodach, za wysoki poziom sportowy oraz postawę fair play. Dziękujemy druhom OSP ze Świlczy za prace wynikające z roli gospodarza oraz wszystkim zaangażowanym w przeprowadzenie współzawodnicstwa.

Zakłęte w lesie piękno... My i przyroda...

Lasy stanowią prawie 30 powierzchni Polski. Województwo podkarpackie i jego walory przyrodnicze są w stanie konkurować z wieloma rejonami w Europie. Magiczne krajobrazy, niespotykane gdzie

dla przyrody i człowieka – różnorodnymi metodami.

29 czerwca 2024 r. w godzinach od 12.00 do 16.30 na terenie Parku Podworskiego w Bratkowicach, przeprowadzone zostały XVI Zawody

i higieny pracy, co jest bardzo ważne podczas wykonywania różnych niebezpiecznych prac leśnych. W zmaganiach uczestniczyli doświadczeni drwale, wykonujący na co dzień ciężką i niebezpieczną pracę na terenie lasów podległych Nadleśnictwu Głogów Młp.

Konkurencja – okrzesywanie.

indziej nagromadzenia rzadkich roślin i zwierząt, skarby przyrody nieożywionej, to nasz, m.in., gminy Świlcza – skarb. Wprawdzie wrażliwość na piękno przyrody i konieczność jego zachowania dla jednych jest możliwy, praktycznie dużo jest ignorantów, czyli tych, którzy uważają, że przyroda jest dla nich, a nie oni dla przyrody. Ignoranci stają się niszczycielami przyrody. Przypomnę, że już w 1928 r. powstała w Polsce organizacja pożytku publicznego – Liga Ochrony Przyrody, której celem ogólnym i nadrzędnym jest, aby wszyscy Polacy: i dzieci, i młodzież, i dorośli mieli świadomość, że czyste powietrze, czysta, woda, zadbane przyroda – to zdrowie ludzi, przyrody, świata.

Dobrze, że Nadleśnictwo Bratkowice realizuje zasady edukowania, chronienia, popularyzacji zdrowego stylu życia

Drwale, zorganizowane przez Nadleśnictwo Głogów Małopolski. Ich głównym celem było przypomnienie i utrwalenie zasad bezpieczeństwa

**A było
na co popatrzeć...**

Dla widzów organizatorzy przygotowali ciekawe konkurencje z nagrodami, m.in. rzut drewnianym walcem na odległość (mężczyźni i kobiety), przerzynka kłody drewnianej na czas piłą „moja-twoja”.

W ramach tej plenerowej imprezy, organizatorzy przygotowali wiele niespodzianek i atrakcji, zarówno dla dorosłych, jak i dla dzieci m.in. warsztaty edukacyjne pn. „Spacer z leśnikiem”, wystawa „Poznaj grzyby – uniknij zatrucia” wraz ze stoiskiem profilaktycznym dla dzieci i rodziców, degustacja produktów marki „Dobre z lasu” (darmowa degustacja dziczyzny), pokaz wielooperacyjnych maszyn

Maszyny leśne najbardziej podobały się dzieciom.

Zawody obserwowali, od lewej: Ireneusz Żelazny – nadleśniczy, Dawid Homa – wójt, Bernard Dworak – leśniczy leśnictwa Bratkowice.

leśnych, stanowisko promujące sprzęt marki „Stihl”, fachowe porady w tym zakresie, możliwość zakupu sprzętu itp. Organizatorzy zadbali również

o kulinarną oprawę imprezy (stoisko gastronomiczne, napoje chłodzące itp. Dla dzieci atrakcją były tzw. dmuchańce oraz „Strzelnica laserowa”.

Stoisko „Dobre, bo z lasu”.

Prezentacja maszyn leśnych

Niezwykle interesujący dla widzów okazał się widowiskowy pokaz możliwości i zastosowania nowoczesnych maszyn leśnych, które na co dzień wykonują pracę na terenie lasów państwowych m.in. ścinka drzew i okrzesywanie, zrywka drewna, załadunek oraz transport.

Podczas pokazu widzowie mieli okazję na żywo obserwować zastosowanie oraz możliwości wielooperacyjnej maszyny leśnej *Harvester – Ponsse*. Ten sporych rozmiarów ciągnik, który umożliwia bezpieczne prowadzenie ścinki drzew i obalenie oraz ich okrzesywanie i wyrzynkę. Równie imponującą i ciekawą maszyną do prac leśnych, okazał się ciągnik *Forworder*. Wykorzystywany jest do nasiębniernej zrywki drewna krótkiego (kłód, wałków). Jest to maszyna samozaładowcza. Drewno przy pomocy żurawia, ładowane jest na maszynę i podczas zrywki nie ma kontaktu z podłożem. Powoduje to znaczne ograniczenie szkód pokrywy gleby podczas zrywki.

Kolejną maszyną leśną, która widzowie obserwowali z zainteresowaniem, był specjalistyczny ciągnik leśny *Skider*, przeznaczony do bezpiecznej zrywki wleczonej lub półpodwieszanej – dolna część ściętego drzewa jest podwieszana za pomocą wyciągarki linowej zamontowanej z tyłu pojazdu, zaś wierzchołek jest ciągnięty po ziemi. Skidery najczęściej wykorzystywane są do transportu dłużycy, czyli drewna okrągłego o długości nieprzekraczającej 6 metrów (drzewa liściaste) lub 9 m (drzewa iglaste). Operator tej maszyny może sterować jej pracą zdalnie, przy pomocy pilota. Do operatora należy jedynie podpięcie drewna do ciągnika i zawleczenie go w wybrane miejsce.

Po zakończonych widowiskowych pokazach maszyn leśnych, sprzęt ten udostępniono dla zwiedzających. Najbardziej zainteresowanymi tymi wielkimi maszynami były głównie dzieci. Nic dziwnego, bo z pomocą operatora lub rodzica, mogły wejść do kabiny każdego z ciągników, usiąść za jego kierownicą i podziwiać wewnątrz pełne różnego rodzaju urządzeń. Także dorośli byli zadziwieni wielooperacyjnymi możliwościami

tych nie spotykanych na co dzień maszyn leśnych, które coraz częściej zastępują człowieka w ciężkich pracach leśnych. Wszystkie maszyny leśne zaprezentowane podczas tegorocznych Zawodów Drwali w Bratkowicach, należą do Firmy „Botrans” Transportowo-Usługowej Bożena Czapka z Czarnej Sędziszowskiej.

Zakończenie

Tegoroczne XVI Zawody Drwali, po raz pierwszy odbywały się w bratkowickim Parku Podworskim (rok wcześniej na miejscowym stadionie sportowym). Pogoda dopisała aż nadto, nieco mniej publiczność, ale to chyba ze względu na upalną temperaturę (ok. 30°C).

Zawody zostały przygotowane i przeprowadzone perfekcyjnie. Nad bezpieczeństwem drwali i publiczności, czuwali ratownicy karetki Pogotowia Ratunkowego.

Na zakończenie imprezy Ireneusz Żelazny – Nadleśniczy, podziękował wszystkim drwalom-zawodnikom, za bezpieczną i wzorową rywalizację w poszczególnych konkurencjach. Podziękował także pracownikom lasów państwowych za zaangażowanie oraz bardzo dobre przygotowanie i przeprowadzenie zawodów, Wójtowi Gminy Świlcza za użyczenie tere-

Stoisko „Poznaj grzyby”.

nu parku na zorganizowanie zawodów, sponsorom zaś za okazaną pomoc i wsparcie.

Również Wójt Gminy Świlcza Dawid Homa, podziękował wszystkim podległym mu pracownikom, szczególnie Gminnego Centrum Kultury Sportu i Rekreacji na czele z Adamem Majką – dyrektorem, za ciężką pracę w przygotowanie i przeprowadzenie tej plenerowej imprezy. W dalszej wypowiedzi Wójt, pogratulował wszyst-

kim drwalom-zawodnikom, za szlachetną i emocjonującą rywalizację oraz osiągnięte wyniki, a publiczności za przybycie.

Organizatorzy zapowiedzieli, że w przyszłym roku XVII Zawody Drwali, odbędą się również w Bratkowicach. Miejscowy Park Podworski jest idealnym miejscem do organizowania wszelkich imprez plenerowych.

Fot. W. Kwoczyński

Stoisko promocyjne firmy Stihl.

Puchar Wójta Gminy Świlcza w piłce nożnej 2024

Tegoroczna edycja rozgrywek o Puchar Wójta Gminy Świlcza w piłce nożnej była tradycyjnie już rywalizacją wszystkich sześciu seniorskich drużyn piłkarskich z terenu gminy Świlcza. Turniej odbył się w dniach 13-20 lipca. Tak jak zwykle – sześć drużyn zostało rozlosowanych na dwie grupy eliminacyjne, w których grały mecze systemem „każdy z każdym”. Zwycięzcy swoich grup awansowali do finału, zespoły z drugich miejsc zagrały w finale pocieszenia, natomiast drużyny, które zajęły trzecie lokaty odpadły z dalszych gier. Istotną zmianą w regulaminie turnieju był zapis, że w przypadku gdy mecz w grupach eliminacyjnych zakończy się remisem o zwycięstwie zadecydują serie rzutów karnych. Zespół zwycięski w takim przypadku otrzymałby 2 punkty, a pokonany 1 punkt. Ostatecznie, jak się później okazało remisów nie było i nie przetestowano takiego rozwiązania. Regulamin turnieju zakładał ponadto rezygnację z dogrywki w meczu finałowym w przypadku remisu (o wygranej decydują rzuty karne) i możliwość ze skorzystania przez każdą z drużyn z czterech zawodników testowanych w trakcie całych rozgrywek.

W meczach eliminacyjnych piłkarze gościli stadiony w Dąbrowie i Mrowli.

W grupie A spotkały się: ekipa gospodarzy – LKS „Dąb” Dąbrowa oraz KS Świlcza i KS „Rudnianka” Rudna Wielka. Mecze w tej grupie były zacięte i wyniki ważyły się do ostatnich minut. W końcowym rozrachunku najlepszy był zespół „Rudnianki”. W decydującym starciu z Dąbrową, pomimo że jako pierwszy stracił bramkę zdołał odrobić straty, a potem strzelić zwycięskiego gola. Te dwa trafienia piłkarze z Rudnej Wielkiej zaliczyli w końcowych pięciu minutach meczu.

Grupa B walczyła w Mrowli. Tutaj także nie brakowało dramaturgii. Swoje dwa mecze minimalnie przegrała „Trzcianka” – po 1:2 z „Mrowlanką” i „Bratkiem” i wiadomo było, że odpada z dalszej rywalizacji. O wszystkim miał decydować mecz gospodarzy z „Bratkiem”. Do przerwy zespół z Bratkowic prowadził 2:0 i gdy wydawało się, że spokojnie „dowiezie” taki wynik do końca – obudzili się zawodnicy „Mrowlanki”. Strzelili dwa gole w samej końcówce regulaminowego czasu gry i doprowadzili do remisu. I znowu, gdy wszyscy kibice ostrzyli sobie zęby na serię jedenastek – dwa ciosy w doliczonym czasie gry zadał „Bratek”.

W meczu o pierwsze miejsce tydzień później w Bratkowicach zmierzyli się więc: LKS „Bratek” Bratkowice i KS „Rudnianka” Rudna Wielka. W finale pocieszenia zagrały zespoły LKS „Mrowlanka” Mrowla i LKS „Dąb” Dąbrowa.

Wyniki w grupie A: stadion LKS „Dąb” Dąbrowa

LKS „Dąb” Dąbrowa – KS Świlcza 2:0 (0:0)

Bramki:

1:0 – Nikodem Dryja (36 min.)

2:0 – Nikodem Dryja (60 min.)

KS Świlcza – KS „Rudnianka” Rudna Wielka 0:1 (0:0)

Bramki:

0:1 – Michał Bojda (47 min.)

LKS „Dąb” Dąbrowa – KS „Rudnianka” Rudna Wielka 1:2 (1:0)

Bramki:

1:0 – Dima Kishchuk

1:1 – Sebastian Kruczek

1:2 – Miłosz Prokop

Tabela, grupa A

Miejsce	Drużyna	Mecze	Punkty	Bramki
I	„Rudnianka”	2	6	3 – 1
II	„Dąb”	2	3	3 – 2
III	KS Świlcza	2	0	0 – 3

Wyniki w grupie B; stadion LKS „Mrowlanka” Mrowla

LKS „Mrowlanka” Mrowla – LKS „Trzcianka” Trzciana 2:1 (0:0)

Bramki:

0:1 – Maksymilian Miłek (36 min.)

1:1 – Michał Cach (37 min. – z rzutu karnego)

2:1 – Paweł Adamczyk (45 min.)

LKS „Trzcianka” Trzciana – LKS „Bratek” Bratkowice 1:2 (0:1)

Bramki:

0:1 – Michał Bednarz

1:1 – Jakub Migut

2:1 – Jakub Konefał

LKS „Bratek” Bratkowice – LKS „Mrowlanka” Mrowla 4:2 (2:0)

Bramki:

1:0 – Michał Bednarz (15 min.)

2:0 – Marcin Kłeczek (30+2 min. z rzutu karnego)

2:1 – Michał Cach (56 min.)

2:2 – Michał Cach (59 min. z rzutu karnego)

3:2 – Michał Bednarz (60+4 min.)

4:2 – Mateusz Krasoń (60+6 min.)

Tabela, grupa B

Miejsce	Drużyna	Mecze	Punkty	Bramki
I	„Bratek”	2	6	6 – 3
II	„Mrowlanka”	2	3	4 – 5
III	„Trzcianka”	2	0	2 – 4

Mecze finałowe rozegrano w Bratkowicach i **zostały połączone z obchodami 75-lecia Ludowego Klubu Sportowego „Bratek” Bratkowice.**

Stadion był wypełniony kibicami w całości. Licznie przybyłych sympatyków piłki nożnej oprócz emocji sportowych czekało wiele atrakcji. Zarząd klubu stanął na wysokości zadania i zapewnił niespodzianki dla dzieci i dorosłych. Na imprezie można było korzystać z grilla i dmuchanej zjeżdżalni. Dzieci miały do dyspozycji watek cukrową, popcorn i lody. Wieczorem odbyła się zabawa taneczna. Pomiędzy meczem o III miejsce, a spotkaniem finałowym Prezes Klubu – Marek Kowal oraz Wójt Gminy Świlcza – Dawid Homa wręczyli pamiątkowe medale, odznaki i dyplomy dla najbardziej zasłużonych działaczy i zawodników „Bratka”. W przerwie meczu finałowego przeprowadzono konkurs rzutów karnych dla zaproszonych gości i dla dzieci. Wszyscy otrzymali pamiątkowe nagrody, a najlepsi dodatkowo statuetki.

O godzinie 15⁰⁰ rozpoczął się mecz o trzecie miejsce, a na boisko weszły zespoły LKS „Mrowlanka” Mrowla i LKS „Dąb” Dąbrowa. Początek spotkania to zdecydowana przewaga zawodników z Mrowli i popis strzelecki Dominika Zajęca. Grający prezes klubu skompletował klasycznego hat-tricka, a potrzebował na to zaledwie kwadrans. Wydawało się, że kolejne bramki dla „Mrowlanki” to kwestia czasu, ale coraz śmieiej zaczęli sobie poczynać piłkarze z Dąbrowy. W konsekwencji udało im się strzelić bramkę do szatni, a w drugiej części gola kontaktowego. Na wyrównanie zabrakło już jednak czasu i w finale pocieszenia zwyciężyli Mrowlanie.

LKS „Mrowlanka” Mrowla – „Dąb” Dąbrowa 3:2 (3:1)

1:0 – Dominik Zajęca (5 min.)

2:0 – Dominik Zajęca (13 min.)

3:0 – Dominik Zajęca (20 min.)

3:1 – Cyprian Gratkowski (44 min.)

3:2 – Nikodem Dryja (80 min.)

Z kilkuminutowym poślizgiem zaczął się finał, w którym gospodarze stanęli naprzeciw ubiegłorocznemu finaliście – „Rudniance” Rudna Wielka. Tak jak przewidywano spotkanie było zacięte i każda z drużyn stwarzała sobie sytuacje bramkowe. Bardzo szybko w zamieszaniu bramkowym wynik otworzył Dawid Jucha i jednobramkowe prowadzenie „Bratka” utrzymało się do przerwy. W drugiej połowie powtórzyła się sytuacja z pierwszej. Premierowy atak zespołu gospodarzy i po strzale Marcina Kłeczka zrobiło się 2:0. Kilka minut później sędzia przyznał „Rudniance” rzut karny, a na bramkę zamienił go Oskar Kościow. Mimo okazji zawodników z Rudnej Wielkiej – to „Bratek” podwyższył ponownie prowadzenie na 3:1, a stało się to za sprawą Michała Bednarza, który tym samym został królem strzelców turnieju. Sześć minut potem zespół „Rud-

nianki” zdobył gola kontaktowego (Michał Bojda), ale pomimo wielu prób wyrównać już nie zdołał. Po trzymającym do końca w napięciu spotkaniu wygrała ekipa „Bratka” Bratkowice uświetniając w ten sposób jubileusz klubu.

LKS „Bratek” Bratkowice – LKS „Mrowlanka” Mrowla 3:2 (1:0)

Bramki:

1:0 – Dawid Jucha (4 min.)

2:0 – Marcin Kłeczek (48 min.)

2:1 – Oskar Kościow (56 min. z rzutu karnego)

3:1 – Michał Bednarz (60 min.)

3:2 – Michał Bojda (66 min.)

Ostateczna klasyfikacja Pucharu Wójta w piłce nożnej 2024 r.

1. LKS „Bratek” Bratkowice,
2. KS „Rudnianka” Rudna Wielka,
3. LKS „Mrowlanka” Mrowla,
4. LKS „Dąb” Dąbrowa..

Korona króla strzelców przypadła również zawodnikowi „Bratka”. Najwięcej trafień w trzech meczach zaliczył Michał Bednarz, który cztery razy pokonywał bramkarzy rywali. Trzy gole strzelił w meczach eliminacyjnych, a jednego w finale.

Pełna klasyfikacja strzelców:

Michał Bednarz („Bratek”) – 4

Dominik Zajęca, Michał Cach (obaj „Mrowlanka”), Nikodem Dryja („Dąb”) – po 3 bramki

Marcin Kłeczek („Bratek”), Michał Bojda („Rudnianka”) po – 2

Oskar Kościow, Sebastian Kruczek, Miłosz Prokop (wszyscy „Rudnianka”), Cyprian Gratkowski, Dima Kishchuk (obaj „Dąb”), Maksymilian Miłek, Jakub Migut (obaj „Trzcianka”), Paweł Adamczyk („Mrowlanka”), Jakub Konefał, Marcin Kłeczek, Mateusz Krasoń, Dawid Jucha (wszyscy „Bratek”) – po 1.

Uwagi podsumowujące

Turniej piłkarski o Puchar Wójta Gminy Świlcza to impreza, która zawsze cieszy się dużym zainteresowaniem ze strony uczestniczących klubów piłkarskich, a także kibiców. Jest dobrą okazją do popularyzacji tej dyscypliny sportu, a także zachęcenia dzieci i młodzieży do wspólnego oraz aktywnego spędzania czasu wolnego. Podczas rozgrywania spotkań finałowych stadion w Bratkowicach wypełniony był po brzegi sympatykami piłki nożnej z terenu całej gminy. Warto podkreślić, że wszystkie mecze przebiegały w atmosferze fair play i sportowej rywalizacji. Nad bezpieczeństwem zawodników czuwali ratownicy z Podkarpackiego Centrum Ratownictwa Medycznego w Rzeszowie. Słowa podziękowania należą się gospodarzom eliminacji i finałów. Zarządy i piłkarze „Bratka”, „Mrowlanki” i „Dębu” stanęły na wysokości zadania w pełni wywiązując się z roli współorganizatorów.

Po ostatnim gwizdku sędziego Wójt Gminy Świlcza – Dawid Homa wyróżnił najlepsze zespoły wręczając im pamiątkowe puchary i dyplomy. Również najlepszy snajper turnieju został uhonorowany statuetką oraz dyplomem. ■

Piotr Łabno

XVI Zawody Drwali w Bratkowicach

29 czerwca 2024 roku odbyły się XVI Zawody Drwali zorganizowane przez Nadleśnictwo Głogów przy współudziale Gminy Świlcza oraz Gminnego Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcianie. Wydarzenie odbyło się w Parku podworskim w Bratkowicach oraz na przyległym do parku terenie Nadleśnictwa Głogów. W rywalizacji wzięło udział 8 pracowników z Zakładów Usług Leśnych (ZUL) świadczących swoje usługi na terenie Nadleśnictwa. Zawodnicy walczyli w pięciu konkurencjach: ścinka drzew, okrzesywanie drzew, wymiana piły łańcuchowej, przerzynka na dokładność i złożona przerzynka kłód.

Najlepszymi uczestnikami w XVI Zawodach Drwali Nadleśnictwa Głogów okazali się:

1. Krzysztof Mieleszko,
2. Damian Pruchnik,
3. Damian Dziadura.

Podczas tegorocznego wydarzenia, które zostało wpisane w obchody 100-lecia Lasów Państwowych, dla widzów, którzy przyszli dopingować pilarzom w ich zmaganiach zostały przygotowane następujące atrakcje: stoisko promocyjno-edukacyjne Nadleśnictwa Głogów, stoisko degustacyjne „Dobre z lasu” sfinansowane przez Centrum Informacyjne Lasów Państwowych (CILP), wystawa Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rzeszowie (WSSE w Rzeszowie) pn. „Poznaj grzyby – uniknij zatrucia”, stoisko promocyjne firmy STIHL, strzelnica laserowa zapewniona przez Ligę Obrony Kraju z Rzeszowa oraz pokaz wielooperacyjnych maszyn leśnych, przygotowany przez jeden

z ZUL świadczących swoje usługi na terenie Nadleśnictwa. W ramach przygotowanych atrakcji można było otrzymać darmowe upominki z Nadleśnictwa Głogów w zamian za udzieloną poprawną odpowiedź z pytań o gospodarce leśnej, a także bezpłatnie spróbować dziczyzny pochodzącej z polskich lasów, poznać najważniej-

sze aspekty związane z bezpiecznym zbieraniem grzybów, jak również uzyskać szczegółowych informacji o profesjonalnym sprzęcie marki STIHL. Dla dzieci, poza elementami edukacyjnymi stoiska Nadleśnictwa oraz WSSE w Rzeszowie, zostały udostępnione dmuchańce wraz z animatorami zapewnione przez Gminę Świlcza.

Dodatkowo dla społeczeństwa zostały zorganizowane dwie konkurencje: rzut drewnianym wałkiem na odległość oraz ręczna przerzynka kłody na czas „moja twoja”. Przygotowane atrakcje cieszyły się bardzo dużą popularnością. Przy przygotowanych stanowiskach nieustannie można było spotkać osoby rywalizujące o zwycięstwo. Najlepszy czas w konkurencji ręczna przerzynka kłody na czas „moja twoja” wyniósł 13,10 sekundy, natomiast najdłuższa odległość w rzucie wałkiem na odległość wyniosła 5,60 m. Zwycięzcom tych konkurencji jeszcze raz gratulujemy!

Tak jak na ostatnich zawodach, nie było przegranych i każdy zawodnik wrócił do domu z nagrodami, zarówno pilarze walczący w kolejnych XVI Zawodach Drwali, jak również osoby biorące udział w dodatkowych konkurencjach. Tegorocznymi sponsorami byli: CILP, ELEKTROTEC STIHL, Nadleśnictwo Głogów oraz Zakłady

Usług Leśnych wykonujące prace leśne na terenie Nadleśnictwa Głogów.

Zwycięzcy zawodów. Od lewej: Damian Pruchnik II m, Krzysztof Mielezko I m, Damian Dziadura III m.

Zawód drwala to jedna z najbardziej niebezpiecznych profesji, wymagający dużej wiedzy, umiejętności technicznych i spostrzegawczości. Często praca wykonywana jest w trudnych warunkach atmosferycznych. Wszystkim drwalom jeszcze raz dziękujemy za profesjonalne wykonywanie swojej codziennej ciężkiej pracy.

Za udział w tegorocznych zawodach dziękujemy współorganizatorom, a w szczególności Wójtowi Gminy Świlcza, p. Dawidowi Homie, który udostępnił teren pod zawody oraz wszystkim jego uczestnikom oraz sponsorom.

Relacja z wydarzenia została również przygotowana przez TVP Rzeszów, którą można odtworzyć pod linkiem: <https://rzeszow.tvp.pl/79033283/zawody-drwali-w-nadleśnictwie-glogow>.

Dla lasu, dla ludzi!

Fot. Natalia Dworak, Anna Styka

Władysław Kwoczyński

Wspomnienie upalnego lata

W tym roku w okresie wakacyjnym w całej Polsce, także na Podkarpaciu nie brakowało prażącego słońca i upalnej aury. Temperatury bardzo często sięgały sporo ponad 30°C, a w niektórych krajach europejskich, nawet 40°C. Tak więc mieszkańcy naszej gminy nie musieli wyjeżdżać do krajów tropikalnych, by delektować się kąpielami wodnymi i słonecznymi, bo słońca było u nas było aż nadto. Ale ta piękna upalna aura była niekiedy przeplatana burzami, nawałnicami, ulewnymi deszczami i silnymi wiatrami. Na szczęście na terenie naszej gminy nie było zbyt wiele anomalii pogodowych...

W okresie wakacyjnym wiele osób wraz z rodzinami, nie tylko z Bratkowic, ale także z Rzeszowa i okolicznych miejscowości, przyjeżdżało chętnie nad miejscowy zalew, by wypocząć w gronie bliskich, przyjaciół i znajomych. To idealne miejsce do letniego wypoczynku, kąpiele wodnych i słonecznych, wspólnego grillowania oraz spacerów leśnymi ścieżkami.

W 2024 r. sezon letniego korzystania z bratkowickiego zalewu, rozpoczął się 20 lipca w sobotę. Przedtem jednak Państwowa Inspekcja Sanitarna, dokonała w dniu 17 lipca 2024 r. bieżącej oceny wody w zalewie, czyli w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpiele. **Stwierdzono przydatność wody do kąpiele.** W okresie wakacyjnym kąpielisko było czynne w soboty i niedziele oraz dodatkowo 15 sierpnia w godzinach od 10.00 do 18.00. W pozostałe dni kąpiel była zabroniona. Na plaży znajdowało się odpowiednio osłonięte miejsce, które służyło jako przebieralnia. W tym okresie nad bezpieczeństwem kąpiących się i wypoczywających na plaży osób, czuwali ciągle ratownicy Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego. Ponadto teren i okolice zalewu, były regularnie patrolowane przez Policję i Straż Gminną. Zamknięcie kąpieliska nastąpiło 18 sierpnia. Mimo to, liczba osób korzystających weekendowego wypoczynku oraz rodzinnego grillowania,

nadal jest spora, a sprzyja temu piękna słoneczna aura.

Krótko o bratkowickim zalewie

Zalew w Bratkowicach powstał w 1995 r. Zasilany jest wodą z niedużej lokalnej rzeczki Czarna. Jego pierwotnym przeznaczeniem było gromadzenie nadmiaru wody w okresie, kiedy w rzeczce był jej nadmiar. Ten nieduży zalew z piękną piaszczystą plażą, otoczoną lasem ma powierzchnię 1.80 ha. Największa głębokość zbiornika to około 2.5 m (średnia głębokość 1.30 m). Z biegiem lat, dzięki rosnącej popularności, utworzono tu bezpieczne i strzeżone kąpielisko. W ciągu tegorocznego upalnego lata nad zalewem nie odnotowano utonięć, czy innych niebezpiecznych zdarzeń. Na terenie przyległym do zalewu znajdują się solidne stoliki z ławkami, miejsca do grillowania, toalety typu „m Toilet”,

W każdy letni weekend plaża nad zalewem tętni życiem, a w okresie wakacyjnym nad zalewem wypoczywa mnóstwo ludzi.

wyznaczony plac do gry w siatkówkę plażową, gastronomiczny punkt sprzedaży frytek. Była również możliwość zamówienia telefonicznego np. placków ziemniaczanych z ogórkami i śmietaną oraz frytek tzw. ciosanych. Ponadto tuż przy wejściu na plażę, umieszczony jest na metalowej konstrukcji regulamin korzystania z kąpieliska, w którym podane są numery telefonów do odpowiednich służb, m.in. Straży Gminnej, Policji, Straży Pożarnej, Pogotowia Ratunkowego i numer alarmowy 112. Na terenie przyległym do zalewu i plaży, rozstawione są liczne pojemniki na śmieci, dzięki temu jest względnie czysto.

W lesie też można wypocząć

Doskonałym połączeniem jednodniowych wypadów nad bratkowicki zalew jest pobliski las. Znajduje się tu czterokilometrowa Ścieżka Edukacyjno-Przyrodnicza, przebiegająca przez najbardziej urokliwe zakątki kompleksu leśnego. Na jej początku, na skraju lasu, znajduje się odpowiednio zadaszone miejsce z ławkami, gdzie można odpocząć w gronie rodziny i znajomych, rozpalić grilla, a po zjedzeniu gorącej kielbasy, wyruszyć na trasę ścieżki lub udać się do pobliskiego lasu na grzyby. Przy trasie ścieżki umieszczone są liczne tablice informujące o faunie

i florze znajdującej się na terenie obszaru leśnego. Ścieżka jest idealnym miejscem nie tylko do wspólnych spacerów, ale także dla rowerzystów i amatorów jazdy konnej. Bezpośrednio przy trasie Ścieżki na odcinku 500 m, usytuowane są stylizowane stacje Drogi Krzyżowej oraz dębowy Krzyż Milenijny z rozwieszonym obok niego drewnianym dużym Różańcem. W bezpośredniej bliskości Krzyża na kamiennym cokole ustawiona jest figurka Matki Bożej Niepokalanie Poczętej. Kilka razy w roku do tego urokliwego Leśnego Zakątka, przybývają procesje wiernych wraz księżmi, by odprawić Drogę Krzyżową

i modlić się wspólnie przed figurką Matki Bożej. To urokliwe miejsce wśród ciszy leśnej w okresie letnim i nie tylko, odwiedzane jest często przez mieszkańców i spacerowiczów. Są tu odpowiednie ławki, na których można usiąść, odpocząć w cieniu drzew, oddać się modlitwie i zadumie... Bratkowicki las jest nie tylko oazą ciszy i spokoju, ale także rajem dla zbieraczy borówek i grzybów. Reasumując, tegoroczne upalne wakacje, należały do wyjątkowo udanych...

■
Fot. A. Bednarz

Miejsce na skraju lasu, gdzie można odpocząć i wyruszyć na trasę Ścieżki Edukacyjno-Przyrodniczej.

Anna Rasińska

Gra o koszulkę Lidera w 3. Amatorskim Turnieju Plażówki

W pierwszą sobotę lipca tj. 6 lipca 2024 r., odbył się 3. Amatorski Turniej Plażówki w Trzcanie. Gra toczyła się o żółtą koszulkę Lidera, a dla każdej drużyny przewidziano nagrody. W rozgrywkach wzięło udział jedenaście zespołów mieszanych.

Do turnieju zgłosili się zarazem mieszkańcy gminy Świlcza jak i m.in. z Rzeszowa, Sędziszowa Małopolskiego, Kupna, Lecki i Iwierzyc. Warunkiem udziału w rozgrywkach było zgłoszenie trzyosobowych drużyn mieszanych (kobiety i mężczyźni) z możliwością zgłoszenia zawodnika rezerwowego. Podczas turnieju obowiązywały głównie zasady z zakresu siatkówki plażowej

Wydarzenie rozpoczęło się o 9:00 koło stadionu w Trzcanie, a ostatnią piłkę zagrano przed godziną 20:00.

Turniej zwyciężyła drużyna *Zbyt Pewni Siebie* (w składzie: Aldona Dziezdzic, Paweł Dziezdzic, Konrad Kaczor)

Drugie miejsce zajął zespół *KMT Rzeszów* (Magdalena Gaweł, Artur Cisko, Maciej Chmiel, Jakub Onyszko).

Z kolei trzecie miejsce na podium wywalczyło *UKS Kupno* (Stanisław Kret, Marcin Czachor, Hubert Antos).

Uczestnicy turnieju oraz zasady

Sportową walką i rywalizacją wykazało się również osiem pozostałych drużyn: *Best Liberos*, *UKS Maraton I*, *UKS Maraton II*, *Świry*, *Piwni Pi-raci*, *Yellow Boar Team*, *Karłowaci Szponciciele* oraz *Team X*.

Nagrody, bezpieczeństwo i atmosfera wydarzenia

W ramach nagród za pierwsze trzy miejsca drużyny otrzymały puchary,

Wręczenie nagród drużynie zwycięskiej *Zbyt Pewni Siebie*.

a zwycięzcy koszulki Lidera. Natomiast zespołom poza podium wręczono pamiątkowe statuetki z piłką plażową oraz przygotowano dyplomy dla wszystkich zawodników. Dla uczestników wydarzenia organizatorzy zapewnili poczęstunek oraz wodę,

a strażacy ochotnicy gminy Świlcza pełnili rolę ratowników.

Podczas całego dnia rozgrywek zawodnikom towarzyszyła muzyka oraz kibice dopingujący swoich faworytów. Na tle poprzedniej edycji turnieju tegoroczna pogoda zdecydowa-

Uczestnicy turnieju.

nie sprzyjała i całe wydarzenie przebiegło zgodnie z planem. A już w następane wakacje odbędzie się czwarta odsłona turnieju, będąca

dobrą okazją dla miłośników plażówki, aby zagrać o podium i nagrody.

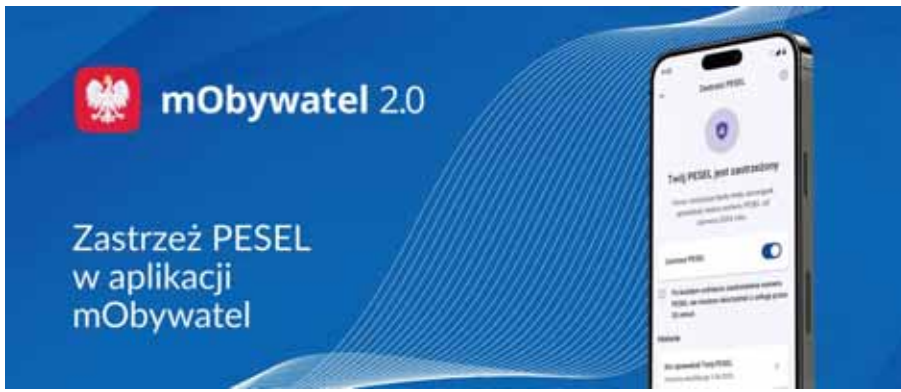
Organizatorami wydarzenia byli Anna Rasińska i Paweł Dziedzic we

współpracy z Gminnym Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Trzcieńcu oraz Wójtem Gminy Świlcza. ■

Piłka w grze koło stadionu w Trzcieńcu.

Fot. Jakub Głogowski

Zastrzeż PESEL

Ministerstwo Cyfryzacji wprowadziło do aplikacji m-Obywatel 2.0 usługę Zastrzeż PESEL.

Od 1 czerwca 2024 instytucje finansowe będą miały obowiązek sprawdzenia statusu numeru PESEL, np. przed udzieleniem pożyczki. W związku ze wzrostem przestępczości z wykorzystaniem skradzionych danych osobowych Ministerstwo Cyfryzacji wprowadziło usługę Zastrzeż PESEL.

Dzięki niej użytkownik aplikacji mObywatel 2.0 może:

- zastrzec swój numer PESEL,
- cofnąć zastrzeżenie (bezterminowo lub czasowo),
- dowiedzieć się, kto sprawdzał jego numer PESEL i z jakiego powodu,

- sprawdzić historię swoich zastrzeżeń.

Zastrzeżenie numeru PESEL zabezpiecza przed niechcianym kredytem lub zakupem na raty. Po zastrzeżeniu numeru PESEL nadal można:

- pójść do lekarza,
- zrealizować receptę,
- kupić bilety lotnicze,
- załatwić sprawę w urzędzie.

Cofanie zastrzeżenia numeru PESEL jest szczególnie przydatne, kiedy chcemy z niego skorzystać, np. wziąć kredyt lub kupić sprzęt na raty. Po cofnięciu zastrzeżenia można ponownie zabezpieczyć swój numer PESEL najwcześniej po upływie 30 minut.

Kolejną przydatną funkcją usługi Zastrzeż PESEL jest historia, w której sprawdzimy:

- daty zastrzeżeń numeru PESEL,
- kto, kiedy i z jakiego powodu sprawdzał nasz numer PESEL.

Funkcja nie tylko daje wgląd w historyczne operacje, ale też pomaga w wychwyceniu prób nieuprawnionego wykorzystania numeru PESEL.

Od 1 czerwca 2024 r. banki i inne instytucje będą miały obowiązek sprawdzać, czy PESEL jest zastrzeżony np. przed udzieleniem kredytu. Jeśli mimo zastrzeżenia powstanie zobowiązanie, instytucje te nie będą mogły dochodzić roszczeń z tego tytułu. Tym bardziej warto korzystać z usługi Zastrzeż PESEL i chronić swoje dane. Więcej informacji o aplikacji i usłudze Zastrzeż PESEL znajduje się na stronie www.info.mObywatel.gov.pl.

*Materiał prasowy
Ministerstwa Cyfryzacji*

Upały...

Tegoroczne lato było wyjątkowo gorące i upalne. Temperatura w dzień przekraczała 30°C, co w połączeniu z wilgotnością powietrza powodowało opady deszczu i burze z gradem oraz wyładowaniami atmosferycznymi. Było duszno. Upały szczególnie dały się we znaki południowo-wschodniej części Polski, a więc i na Podkarpaciu. Było tu np. pięć dni pod rząd 30°C, a potem wichury, opady deszczu, grad, podtopienia. Mimo ostrzeżeń i alarmów Instytutów Meteorologicznych doszło do wielu strat materialnych i ofiar ludzkich, ucierpiały również zwierzęta dzikie i domowe.

Europa po roku 2020 przeżyła już 3 najcieplejsze lata. A zaczęło się wszystko w 2007 r. Śmiertelność ludzi związana z upałami wzrosła o 30%. Wysokie temperatury i wszystko z tym związane, a zwłaszcza choroby naczyniowo-oddechowe, sercowe, naczyniowo-mózgowe, i in. powodują zgon ludzi.

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) podała, że co roku w Europie umiera 175 tys. ludzi. Główną przyczyną zgonów jest tzw. „stres termiczny” związany z ocieplaniem klimatu. ■

Zasady bezpieczeństwa na wypadek... sytuacji niespodziewanych

Wśród podstawowych zasad bezpieczeństwa, o których warto pamiętać, przed wyjazdem, wyjściem, ucieczką na dłużej z domu jest m.in. to, żeby odpowiednio zabezpieczyć i wyposażać nasz dom, jego mieszkańców i dobytek. Wyjeżdżając samochodem – zawsze trzeba mieć do połowy zatankowany bak w samochodzie i pewną ilość gotówki, gdyby np. z powodu długotrwałego braku prądu przestały działać bankomaty i stacje benzynowe.

Dom, mieszkanie

Absolutną podstawą przygotowania do zagrożeń i sytuacji kryzysowych jest jednak odpowiednie zabezpieczenie i wyposażenie własnego domu. Dom jest podstawą naszego bezpieczeństwa, więc dobrze jest mieć w nim na minimum 14 dni zapasy wody, żywności, leków, chemii gospodarczej, kosmetyków, karmy dla zwierząt, jeśli je mamy.

Polacy są kiepsko przygotowani do sytuacji kryzysowych. Choć ponad połowa trzyma w domu baterie, powerbanki, przynajmniej 1 tys. zł w gotówce, apteczkę zawierającą podstawowe leki i środki opatrunkowe oraz świece i zapałki, to tylko co trzeci gromadził zapasy żywności i wody pitnej. Zaledwie co 10. ma agregat prądotwórczy lub inne, alternatywne źródło energii. Jeszcze mniej, bo tylko 3 proc. Polaków, ma przygotowany tzw. – Plecak przeżycia na wypadek nagłej sytuacji kryzysowej.

Połowa dorosłych obywateli deklaruje też, że nie wie, jak zachować się w wypadku wojny lub ataku terrorystycznego.

Lista potencjalnych zagrożeń – które mogą się pojawić niespodziewanie i w najmniej oczekiwanym momencie – jest jednak o wiele dłuższa.

Fundamentem jest zasada trójek

– Trzy dni – tyle czasu organizm człowieka jest w stanie wytrzymać bez wody. Dlatego w tym maksymalnym

czasie trzeba znaleźć źródło wody, uzdatnić ją i uzupełnić płyny.

– Z kolei trzy tygodnie człowiek jest w stanie wytrzymać bez jedzenia – pod warunkiem że ma zapewniony dostęp do wody, a warunki dookoła nie są ekstremalne.

– Ostatnia trójka to są trzy miesiące na zachowanie hartu ducha. Na każdą sytuację kryzysową można się przygotować. I choć nie daje to stuprocentowej pewności przetrwania i poradzenia sobie w kryzysowych warunkach, to pozwala zredukować ryzyko. Lepiej być przygotowanym trzy lata za wcześniej niż o jedną minutę za późno.

Postępowanie w czasie katastrof naturalnych

Jakie niebezpieczeństwa dla człowieka stwarzają katastrofy naturalne. Każda z nich może stać się przyczyną śmierci lub trwałych urazów. Z tego względu bardzo ważne jest przestrzeganie **ogólnych zasad postępowania w razie katastrof naturalnych**.

- Nie panikuj – zachowaj spokój i szczególną ostrożność.
- Słuchaj wydawanych przez władze i odpowiednie służby komunikatów i stosuj się do nich.
- Wezwij służby ratunkowe, a podczas przekazywania komunikatu spokojnie i wyraźnie podaj:
 - swoje imię i nazwisko oraz numer telefonu, z którego dzwonicz,
 - adres,
 - informacje o zdarzeniu (co się stało),
 - informacje o ewentualnym zagrożeniu życia i zdrowia ludzkiego
- Po podaniu informacji nie rozłączaj się do chwili potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia!
- Niezwłocznie zaalarmuj osoby będące w strefie zagrożenia.
- Jeżeli twoje bezpieczeństwo nie jest zagrożone – udziel pierwszej pomocy poszkodowanym. Nie utrudniaj swoim zachowaniem prowadzenia działań przez służby ratownicze.

Ważne!

W razie wystąpienia jakiegokolwiek zagrożenia istotne jest spokojne wykonywanie zalecanych czynności. Należy pamiętać, aby pod żadnym pozorem nie poddawać się panice, gdyż może to zagrozić nie tylko naszemu życiu i zdrowiu, ale również ludziom znajdującym się w naszym otoczeniu. Zapamiętaj następujące numery telefonów:

999 – Pogotowie Ratunkowe

998 – Straż Pożarna

997 – Policja

Czy przysłowia są mądrością narodów?

Bezużyteczną rzeczą jest uczyć się, lecz nie myśleć, a niebezpieczną myśleć, a nie uczyć się niczego.

Przysłowie chińskie

Bo kto wiele słów wylewa, niewiele mądrości miewa.

Biernat z Lublina

Chcesz być czymś w życiu, to się ucz,
Abyś nie zginał w tłumie;
Nauka to potęgi klucz,
W tym moc, co więcej umie.

Ignacy Baliński

Co my wiemy, to tylko kropelka.
Czego nie wiemy, to cały ocean.

Isaac Newton

Człowiek mądry zmienia zdanie,
głupiec nigdy.

Przysłowie angielskie

Działanie sztuki polega na zdolności ludzi do zarażania się uczuciami innych ludzi.

Lew Mikołajewicz Tolstoj

Wojna w Ukrainie

Minęło już ponad 800 dni inwazji Rosji na Ukrainę. Strach, śmierć, zniszczenia, ruiny, beznadzieja. Ukraińcy się bronią, a Rosjanie zabijają, niszczą, niweczą wszystko, co ukraińskie. Dlaczego? Dlaczego świat jest tak okrutny?

Są to pytania retoryczne. A tak pisano na początku wojny:

Krystyna Kulej

Dumka nad Ukrainą

Już minęło sześć miesięcy.

Dech wstrzymany.

Serce w szoku.

Nie ma deszczu, nie ma tęczy.

Grad pocisków od pół roku.

Odrzuć Boże smutne dzieje.

Idą żniwa ziarno czeka.

Sypnij ziarnem w nas nadzieję.

Z góry Synaj!... Dekalogiem!...

Zbudź człowieka!

Codzienne wiadomości medialne i prasowe o tej wojnie mówią o stratach w ludziach, m.in. – po stronie ukraińskiej. Wróg – Rosja – zataja liczby strat w ludziach i uzbrojeniu. Prasa z dn. 23 lipca br. podała, że do tej pory Rosja na Ukrainie straciła już 570 tys. żołnierzy. Ukraińska armia broniąca kraju przed agresorami zmieniła w złom tysiące sztuk rosyjskiego uzbrojenia – to m.in. ponad 8,2 tys. rosyjskich czołgów, 16 tys. transporterów opancerzonych i tyle samo systemów artyleryjskich, 900

Ciekawostki

W pierwszej połowie 2024 roku najczęściej nadawanymi imionami były Maja i Nikodem.

Wśród najrzadszych imion, które pojawiły się w tym okresie, dla chłopców wyróżniały się: Muaz, Ayan, Alessandro, Rayan, Tadej, Gorsej, Aras, Simon, Bolko i Zeus.

W przypadku dziewczynek, do unikatowych imion należały: Walentyna, Oda, Albina, Grażyna, Ema, Lola, Luisa, Rima, Kora oraz Esmeralda.

Najpopularniejsze imiona dla dziewczynek: Maja, Zofia, Zuzanna, Hanna, Laura, Julia, Oliwia, Pola, Alicja, Maria. Imię Iga – staje się modne. Chyba będziemy mieć dużo tenisistek w przyszłości. Oby! Warto, idąc tym przykładem o Aleksandry „złote, wspinaczkowe”.

Najpopularniejsze imiona dla chłopców: Nikodem, Jan, Aleksander, Antoni, Franciszek, Leon, Ignacy, Jakub, Stanisław, Mikołaj

za portalem dane.gov.pl

systemów obrony powietrznej oraz setki dronów. Rosjanie każdego dnia dokonują zmasowanych ostrzałów na pozycje ukraińskie. Kiedy będzie kres?

Rankiem 6 sierpnia br. Ukraina walcząca z Rosją, która na nią zbrodniczo napadła 22 lutego 2022 r., odpowiedziała zbrojnym uderzeniem na terytorium Rosji. W niektórych miejscach doszła nawet 30 km na tereny rosyjskie. Prawo międzynarodowe zezwala na taki akt desperacji napadniętego kraju. Było to ogromne zaskoczenie rosyjskiej strony. Ukrainie nie zależy na zagarnięciu terenów Rosji, jest to swego rodzaju odwet „Niech wiedzą Rosjanie, co oznacza, dziś wojna”.

Fot. ze strony www.wyborcza.pl

Marzena Setlak „Wiersze”

Alarm!

(Dla Profesora Bogusława Kołcza oraz Jego Uczniów)

I co teraz, Profesorze, z naszym Lwowem,
Kiedy wróg bezczęści życie, aż po groby?
Gdy schronieniem zimny okop i piwnica?
Zła ambicja niszczy ludzi i narody...

Co zrobimy, gdy nie może już gitara,
Czułym dźwiękiem ukołysać ciszy Jurka?
Kiedy uczeń zamiast stawać w dwuszeregu,
to na froncie słyszy: Bacność! Apel! Zbiórka!

Ile znowu, Profesorze, nasz Łyczaków
nowych grobów z młodą datą przyjąć musi?
Czy powstrzyma lwia odwaga armię wroga
i odeprze spod bram miasta wojska Ruskich?

Kiedy tułać się przestaną Lwowskie dzieci?!
Słodko zasną w swoich domach przy tatusiach...
Czy popłynie strumieniami dar empatii
i wyciągnie dłoń pomocną dobra dusza?

My nie chcemy już Orderów Militari
dla Antosiów, Fiediów, Jurków czy Nazara.
Niech Orłętom rosną skrzydła, lecz Wolności.
Niech im sprzyja Sprawiedliwość, Świat i Wiara...
w próżnującej roli tylko oset wschodzi.

Podróż Artystyczna Regionami Kulturowymi - Żywiecczyzna

Bratkowice, 13 lipca 2024 r.

Fot. Anna Styka

Turniej Sołectw Gminy Świlcza

Rudna Wielka, 21 lipca 2024 r.

Fot. Anna Styka

80. rocznica Akcji „Burza”

Bratkowice, 27-28 lipca 2024 r.

Fot. A. Bednarz

Fot. Z. Lis